VANDAAG

EMAN ...ongelukkig...

107E JAARGANG - NO.: 52 ZATERDAG 3 MAART 1990

AMIGOE

Preke

Wie snuffelt er rond in het Hof?

Illegaal gewapende troepen centraal

Vredesoverleg Suriname

PARAMARIBO — In het vredesoverleg in Suriname staat het akkoord van Kourou centraal. De regering en illegale gewapende groeperingen onderhandelen over aanvullingen. Dit heeft de Surinaamse president Ramsewak Shankar vrijdag in Paramaribo verklaard na zijn eerste gesprek met de leider van het junglecommando, Ronnie Brunswijk.

De ontmoeting vond plaats op het presidentieel paleis. Brunswijk zei na afloop van het gesprek tegen journalisten dat het bereiken van een vredesakkoord niet zal betekenen dat het junglecommando de wapens inlevert. "Wij zijn de waakhond in het binnenland. Pas als de ontwikkeling goed op gang gekomen is, zullen we de mogelijkheden van incorporatie in het leger of het politieapparaat bekijken", aldus Brunswijk.

Het akkoord van Kourou, dat in juli 1989 gesloten werd door delegaties van de regering en parlement en het junglecommando, bracht in de gelederen van het nationaal leger veel beroering teweeg. Legerbevelhebber Desi Bouterse kon zich niet verenigen met opname van "terroristen" in het politieapparaat. Volgens hem moest het junglecommando eerst worden ontwapend.

Het akkoord van Kourou leidde ook tot protesten van de Tucayana-indianen. Zij hadden dezelfde bezwaren als het leger en vonden bovendien dat ze geen inspraak kregen bij het tot stand komen van het verdrag.

MANDAAT

Bouterse kreeg in november mandaat van de regering om tot een vergelijk tussen het junglecommando en de Tucayana's te komen. Hij staakte ruim twee weken terug zijn "aftastende gesprekken" omdat hij zich niet door de regering en het parlement gerugsteund voelde. Bouterse beloofde zondag plechtig te blijven werken aan de totstandkoming van vrede "met of zonder mandaat als Surinamer".

De regering pakte vrijdag de draad van het vredesproces weer op door nu rechtstreeks met het junglecommando te onderhandelen. Zaterdag wordt een afvaardiging van de Tucayana-indianen op het presidentieel paleis verwacht.

"We zijn nu in een fase beland waarin we als grote mannen met elkaar praten om vrede te brengen. Er moeten oplossingen komen voor de problemen in het binnenland", aldus Shankar na de eerste ontmoeting met Brunswijk. Volgens de president is het akkoord van Kourou uitgangspunt van de onderhandelingen maar zal de rapportage van Bouterse zeker worden gebruikt.

De delegaties van de regering en het junglecommando maakten werkafspraken over inventarisatie van de noden in het binnenland, vergoeding aan oorlogsslachtoffers en wederopbouw. Shankar hoopt binnenkort meer bijzonderheden te kunnen bekendmaken. Hij leidt het onderhandelingsteam, waarin zitting hebben: vice-president Henk Arron, vice-voorzitter Willy Soemita van de ministerraad, parlementsvoorzitter Jaggernath Lachmon en de fractieleider van de coalitie in het parlement Rufus Nooitmeer.

In de delegatie van het junglecommando zijn behalve Ronnie Brunswijk en zijn veiligheidsadviseurs ook de politieke adviseurs Eddy Josefzoon en Edwin Marshall opgenomen. Josefzoon en Marshall, die beiden in Nederland wonen, waren ook aanwezig bij de onderhandelingen in Kourou in het buurland Frans-Guyana.

Hofpresident mr Wijnholt

■ *WILLEMSTAD — Mr Meindert Wijnholt is in Willemstad gearriveerd: de opvolger van de voormalige president van het Hof van Justitie Jaime Saleh. Later deze maand wordt hij officieel geïnstalleerd als de hoogste vertegenwoordiger van de rechterlijke macht in de Trias Politicas.*

In zijn nieuwe kantoor op het einde van de grote gang van het stadhuis blikt hij zonder aarzeling zelfverzekerd de camera in.

Mr Wijnholt die in Nederland diverse malen de krant haalde met opmerkelijke uitspraken: "Publiciteitsminded? Toch wel ja. Maar ik heb me dat wel moeten aanleren."

Elders in deze krant een korte kennismaking.

■ *Enkele Securitate-leden die beschuldigd worden van volkerenmoord in een Roemeense rechtszaal. De wrede dienaren van dictator Ceausescu hebben zich de woede van heel het volk op de hals gehaald.*

Aanklacht: volkerenmoord

Strafproces tegen Securitate-leden

TIMISOARA — Leden van de Securitate, de voormalige geheime politie van Roemenië, hebben geprobeerd alle sporen uit te wissen van veertig door hen gedode demonstranten. Dat deden ze door hun lijken uit het ziekenhuis weg te halen, die te verbranden en de as in een riool te storten.

Deze bijzonderheden zijn meegedeeld op de eerste dag van het proces tegen 21 officieren van de Securitate, hogere politiefunctionarissen en twee werknemers van een crematorium in Bukarest. Het proces wordt gehouden in Timisoara, de stad in het westen van Roemenië waar in december de revolutie begon die een eind maakte aan de dictatuur van de familie Ceausescu.

Tijdens demonstraties voor democratie in Timisoara zijn 94 mensen omgekomen, raakten er 300 ernstig gewond en verdwenen er 23, zo blijkt uit officiële cijfers die op het proces zijn meegedeeld.

De 21 verdachten, die gevangeniskleding droegen en kaal geschoren waren, werden uitgejouwd toen zij het zwaar bewaakte gebouw werden binnengeleid. Rond het gerechtsgebouw staan gepantserde voertuigen en ongeveer 100 soldaten.

De hoogste Securitateman die terecht staat is generaal Emil Macri, die hoofd was van de inlichtingendienst van de veiligheidspolitie. President Ceausescu stuurde hem van Bukarest naar Timisoara om de demonstraties neer te slaan, zo meldde de militaire openbare aanklager Mihai Radulescu.

De 21 staan terecht op verdenking van betrokkenheid bij volkerenmoord en het helpen daarbij. Als het drie man sterke militaire tribunaal hen schuldig bevindt, kunnen ze tot levenslang veroordeeld worden.

Geruchten dat duizenden mensen half december in Timisoara door de Securitate gedood waren, verspreidden zich als een lopend vuur door het land en leidden tot de revolutie. De aanvankelijke cijfers bleken sterk overdreven, maar velen konden vrijdag in de rechtszaal hun emoties nauwelijks de baas toen de rechtbank beschreef hoe men de lijken van vertrapte demonstranten had opgeruimd.

In de avond van 18 december ging het plaatsvervangend hoofd van de Securitate in Timisoara, majoor Ioan Corbodeanu, op bevel van Macri naar het ziekenhuis van de stad waar de lijken lagen van demonstranten die 24 uur eerder waren doodgeschoten, aldus de openbare aanklager.

Onder het mom dat de Securitate het ziekenhuis een handje wilde helpen om meer ruimte te krijgen, laadde Corbodeanu de lijken in een vrachtauto voor een rit van tien uur naar Bukarest, op 500 km van Timisoara. Alle lichten in het ziekenhuis waren uit gedurende de drie uur dat de operatie duurde.

In de hoofdstad werden de lijken naar het hoofdcrematorium gebracht. Daar kregen twee ambtenaren veertig gulden op voorwaarde dat zij "vergaten" wat ze gezien hadden.

Vervolgens werd de as in afvalbakken verzameld en ergens in het riool gestort. In Timisoara vernietigde de patholoog-anatoom van de politie alle documenten die men op de doden gevonden had. Een van de mensen die aan de operatie hadden meegedaan, heeft in de loop van het voorarrest zelfmoord gepleegd.

De verdediging van de 21 verdachten, die vrijdag maar kort aan het woord kwamen, is in handen van burgeradvocaten. Vertegenwoordigers van internationale organisaties voor de mensenrechten zien toe op een eerlijk verloop van het proces.

Onthoofding is raadsel voor politie

Arubaan slachtoffer van gruwelijke moord

BUSSUM — De identiteit van een lijk dat dinsdagochtend werd gevonden op de hei in Bussum is bekend. De vermoorde man blijkt de 39-jarige G.C. St.Aubijn uit Almere te zijn. Hij was uit Aruba afkomstig, gehuwd, en had twee kinderen. Hij was geen bekende van de politie. Deze tast dan ook volledig in het duister omtrent het motief voor de moord. Van de daders ontbreekt tot dusver elk spoor.

De identiteit van de man kon het recherchebijstandsteam vaststellen naar aanleiding van het opsporingsbericht dat via de televisie werd verspreid. De weduwe van de vermoorde man meldde zich bij de politie omdat haar man maandagavond niet was thuisgekomen van zijn werk.

Hij was maandagmiddag om 13.30 uur naar zijn werk gegaan, als machinist bij de Nederlandse Spoorwegen. Sindsdien is hij niet meer gezien. Ook de spoorwegrecherche meldde de vermissing van de man.

Het lijk werd dinsdagochtend, in stukken gesneden, en in vuilniszakken verpakt onder het struikgewas aan de rand van een dagcamping bij de struikhei gevonden. Er lagen geen kleren bij de stoffelijke resten. Doordat de identiteit nu is vast komen te staan weet de politie nu een duidelijker signalement.

ONDERSTEUNINGSLEGER MOET WEG

PARAMARIBO — De Surinaamse staatsraad wil dat alle activiteiten van de volksmilitie terstond worden verboden. De staatsraad is het hoogste adviescollege van de regering. Zij eist wettelijke sancties tegen overtreders van het verbod en onmiddellijke inlevering van wapens.

In een brief aan president Shankar vraagt de staatsraad hem "met voortvarendheid" de ministers van Justitie en Defensie opdracht tot ontmanteling van de Volksmilitie te geven. Aanleiding tot de brief was de deelname van de volksmilitie aan de militaire parade afgelopen zondag ter herdenking van de staatsgreep van 25 februari 1980.

De raad spreekt van "een openlijke demonstratie die ernstig indruist tegen wet en recht en dus ook tegen het wettig gezag". Ze wil dat de regering ondubbelzinnig verklaart dat er geen volksmilitie bestaat.

De volksmilitie is in de periode van militair bestuur opgericht maar werd als organisatie niet in de grondwet van 1987 opgenomen.

Ex-agent klapt uit de school

KGB-chef Joeri Andropov plande moord op de paus

WASHINGTON — De vroegere KGB-chef Joeri Andropov wilde aan het eind van de jaren '70 paus Johannes Paulus II laten vermoorden. Dit heeft een overgelopen KGB-directeur in de Washington Post gezegd.

Andropov, die in 1982 Breznjev als staats- en partijleider van de Sovjetunie opvolgde, had in 1979 de KGB in Warschau om "alle informatie gevraagd om te weten te komen op welke wijze men de Poolse paus fysiek naderbij kon komen", aldus Victor Sjemov, communicatiedirecteur van de KGB tot hij in 1980 met behulp van de CIA naar de Verenigde Staten vluchtte.

■ *Victor Ivanovich Sheymov, een uitgeweken KGB-agent verbrak na tien jaar zijn stilzwijgen en onthulde dat de KGB plannen klaar had voor de moord op de paus en voor het breken van de benen van de balletdanser Rudolph Nureyev.*

"Iedereen wist wat zo'n verzoek inhield" aldus Sjemov. "Dat betekende dat men de paus wilde vermoorden." Een KGB-generaal in Warschau had hem verteld dat Andropov de dienst had verweten dat zij in 1978 de verkiezing tot paus van een ingezetene van een communistisch land had laten passeren.

In 1980 raakte de paus gewond tijdens een aanslag op het Sint Pietersplein, waarvoor de Turk Mehmet Ali Agca werd veroordeeld. Agca maakte tijdens het proces gewag van een "Bulgaarse connectie", maar de betrokkenheid van de Sovjetunie bij de aanslag is nooit bewezen.

DDR staat religieuze feestdagen toe

BERLIJN — De regering van de DDR heeft de kerkgenootschappen voorgesteld paasmaandag, hemelvaartsdag en de dag van boete en gebed (10 dagen voor het begin van de advent) als feestdagen weer in te voeren. In overwegend katholieke streken hebben werknemers bovendien vrij op sacramentsdag (elf dagen na pinksteren). In overwegend protestantse streken kan hervormingsdag (31 oktober) weer worden gevierd.

Verder wil de regering toestaan dat katholieken op driekoningen (6 januari) en allerheiligen (1 november) voor kerkbezoek onbetaald verlof kunnen opnemen.

Bush, Reagan en de Muur

■ *President George Bush en zijn voorganger Ronald Reagan zitten als 'old buddies' bij elkaar. Bush ging op visite bij 'RR' en bracht als cadeautje een stuk van de Berlijnse muur mee.*

Vijf minuten Hofpresident Wijnholt

'Ik ruik de geur van twintig jaar geleden nog steeds; dat is leuk'

WILLEMSTAD — Mr dr Meindert Rutgert Wijnholt, de nieuwe president van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba en de Nederlandse Antillen is op het eiland. Zaterdagavond 17februari kwam hij aan. Niet met de boot zoals hij had aangekondigd, maar met het vliegtuig.
De NedLloyd Neerlandia had al bij vertrek te kampen met motorpech. In Liverpool ging de rechter van boord en nam het vliegtuig naar Curaçao.

"Mijn vrouw zit op Barbados. Die haal ik dit weekeinde op. Zij is wel doorgevaren met de Neerlandia. Het laatste stuk reizen we samen. Ik koos aanvankelijk voor het varen omdat ik de overtocht per boot toch prettiger vind dan het vliegtuig. Bovendien, ik had toch behoefte aan een paar dagen vakantie. Neen, geen kinderen bij me. Die komen hier alleen met vakantie."

Uw eerste indruk van het Hof-leven...
"Ik ben maandag, twee dagen na mijn aankomst, meteen begonnen met werken. Ik heb nog geen zitting gehouden. Ik oriënteer me eerst. Het Hof is zeer goed georganiseerd. En het gebouw is fraai gerenoveerd, maar zonder dat het daarbij zijn oude karakter verloren heeft. Ik ruik nog dezelfde geur van de tijd dat ik op Curaçao werkte als rechter."

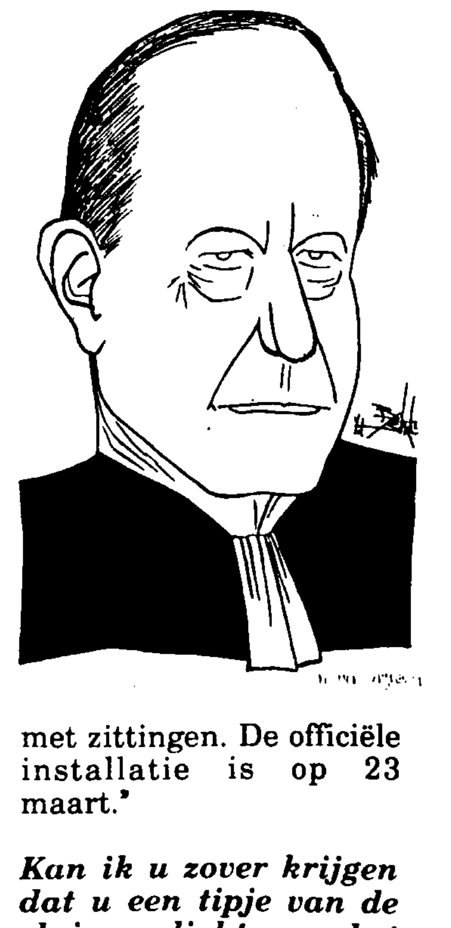
Waarom zei u eigenlijk ja tegen een terugkeer naar Curaçao?
"Daar moeten we nog eens uitgebreid over praten. Hou het voorlopig nog hier op: dat ik deze functie aanvaard heb omdat ik me geen mooiere afbouw van mijn carrière kan indenken dan drie jaar Curaçao. Daarna ga ik de VUT in.

Blijft u misschien hier voorgoed?
"U bedoelt misschien vanwege de belastingvoordelen voor gepensioneerden?"

Precies.
Meester Wijnholt met pretogen: "Ha, dat speelt geen enkele rol. Daar heb ik het geld niet voor. Ik wou dat 't waar was."

Welk soort zaken gaat u het liefst behandelen op uw nieuwe post? U had in Nederland een voorliefde voor kortgedingen tegen de staat...
"Klopt. Curaçao heeft eigenlijk maar één groot nadeel en dat is dat het hier niet gebruikelijk is dat de president van het Hof kortgedingen behandelt. Ik vrees dat ik mij helaas aan die traditie zal moeten houden."

Hoe ziet uw agenda er dezer dagen uit?
"Mijn dagen bestaan uit het afleggen van kennismakingsbezoeken, het maken van autoritten over het eiland en het mezelf inwerken in de nieuwe functie. Ik heb met nagenoeg alle rechters en RAIO's (rechters in opleiding; red) een gesprek gehad. Ik heb nog geen dossier ingekeken. Pas over twee weken begin ik

met zittingen. De officiële installatie is op 23 maart."

Kan ik u zover krijgen dat u een tipje van de sluier oplicht over het onderwerp van uw installatie-rede?
"Ach neen, ik weet niet of ik zoveel ga zeggen. Ik ben eigenlijk geen type mens dat een boodschap heeft. Ik denk dat de waarnemend president van het Hof (mr Frank Stuger; JL) de PG en de Deken van de advocaten een rede zullen houden. En ik zal dan ook wel iets zeggen, iets van een woord van dank."

U bent natuurlijk nog niet ingeschreven in het bevolkingsregister...
"Ingeschreven? Nee, goed dat u het zegt, ik moet dat snel even regelen."

In verband met de verkiezingen...
"Ik mag dus nog niet stemmen. Maar u bedoelt welke partij ik zou kiezen? Tja, dat kan ik natuurlijk niet zeggen. Ik ken nog de politieke situatie van twintig jaar geleden, maar die is natuurlijk nu geheel veranderd..."

Waar kan men u over enige tijd in het sociale leven tegenkomen?
Mr Wijnholt lachend: "Voorlopig nog wel even in het Avila Beach Hotel waar ik logeer."

Ik bedoelde dus in verband met uw hobbies. U houdt van klassieke muziek.
"Ik zal regelmatig te vinden zijn in Centro Pro Arte. Is hier geen bioscoop? Daar hoef ik dus niet naar toe. Ik val altijd in slaap van films. Wel ben ik dol op muziek."

Klassieke muziek naar ik aanneem, geen acid house.
"Uiteraard. Nu nog één vraag, want de vijf minuten zijn helaas voorbij en ik moet nodig weer verder."

Laten het twee vragen zijn. Heeft men wel eens karikaturen van u als rechter gemaakt?
"Eh ja, neen, of ja toch wel, bij de ambtenarenstakingen. En natuurlijk ben ik bijvoorbeeld wel eens in De Telegraaf geportreteerd bij rechtbankverslagen."

Echt laatste vraag: Heeft u al een abonnement op de Amigoe?
"Neen, nog niet. Ik lees hem wel. Ook andere kranten. Naast elkaar. Lekker vergelijken elke dag."

FOBA in gevangenis gisteren geopend

WILLEMSTAD — De waarnemend directeur van de Curaçaose gevangenis, M. Richardson, heeft gisterochtend de opening verricht van Forensische (gerechtelijke) Observatie en Begeleidings Afdeling (FOBA). Het betreft hier een speciale afdeling voor delinkwenten met gedragsstoornissen. De FOBA staat onder leiding van psychiater Vuurmans.

In juli werd met de bouw begonnen van de nieuwe afdeling in de nieuwe vleugel van de gevangenis op Koraal Specht. De opening werd bijgewoond door verschillende justitiële autoriteiten van de Antillen en de Procureur Generaal van Aruba. Ook waren leden van de Commissie van Toezicht en Advies van het huis van bewaring en de strafgevangenis aanwezig.

De FOBA staat onder leiding van een psychiater, die bijgestaan wordt door een psycholoog. De staf bestaat voorts uit een coördinator, een bezigheidstherapist, een sociaal werkster, een sportinstructeur en dertien forensische begeleiders. Het gaat hierbij om cipiers die bij de Institu pa Enfermeria een speciale opleiding hebben gevolgd.

De FOBA heeft als doel gedragsgestoord gedrag bij delinkwenten te herstellen, zodat ze daarna weer opgenomen kunnen worden in het huis van bewaring. Indien dit doel niet bereikt wordt kan de delinkwent doorverwezen worden naar de Capriles Kliniek voor intensievere behandeling. De FOBA bestaat uit een afdeling observatie, waar de delinkwenten gedurende maximaal twee weken voor observatie kunnen blijven en een afdeling begeleiding, waar men acht weken kan doorbrengen. In de nieuwe afdeling kunnen vijf personen in de observatieafdeling en negen mensen in de begeleidingsafdeling worden opgenomen. Er is accomodatie aanwezig voor mannen en vrouwen. De FOBA zal gevangenen van alle Antilliaanse eilanden opnemen.

Ingezonden

'Titanic'

DE ARMEN hebben hun *benen* enkele dagen kunnen gebruiken om met karnaval mee te mogen dansen. De Armen hebben kunnen zien hoe de machthebbers op Curaçao hun belangen dienen.

Heel de wereld heeft kunnen zien hoe onze tegenwoordige machthebbers als koningen verkleed onze belastinggelden en gelden die wij voor ontwikkelingshulp krijgen door ongekende luxe verkwisten, terwijl een groot deel van de bevolking geen werk heeft en in nood verkeert.

Dan moet ik onwillekeurig denken aan het beroemde schip waarvan de bouwers ook dachten dat het onzinkbaar was en dat op haar eerste reis met machtigen der aarde aan boord ook dansend ten onder ging, de ss *'Titanic'*.

WIETSE A. DE VRIES
Curaçao

DE DOOR PRESIDENT Bush verboden verkoop van de Amerikaanse fabrikant van vliegtuigonderdelen Mamco aan een Chinese onderneming was volstrekt legaal en betekende geen bedreiging voor de Verenigde Staten. De VS zijn verantwoordelijk voor eventuele economische gevolgen van het verbod, zo heeft het officiele persbureau Nieuw China laten weten. Bush blokkeerde de transactie onlangs om redenen van nationale veiligheid.

Ingezonden

Maria, where have all our guilders gone?

Beste Maria,

Vervelend hè, zo'n staking van al die mensen. Je probeert nog wel zo goed je best te doen. Je klimt er zelfs twee keer voor in je auto om dat op de buis nog eens duidelijk aan iedereen uit te leggen; de laatste keer nog met je rode pen van vroeger. Heel duidelijk vond ik dat.

Ik hoop zo dat ze het allemaal snappen en dat je binnenkort weer rustig je werk kunt doen. Het is ook maar goed dat je niet hebt verteld over al die andere dingen, want dat maakt het alleen maar lastiger. Je weet wel, dat potje van zestig miljoen dat iemand verraden heeft en die kwijtschelding van honderd miljoen aan dat ene bedrijf, je weet wel, en van al die ambtenaren die zichzelf omhoog promoveren, omdat ze geen periodieke verhogingen krijgen, en van die drie maanden extra salaris aan dat andere bedrijf, je weet wel, omdat daar weer winst werd gemaakt en in het onderwijs nog steeds niet. En wat die dertig miljoen betreft voor de gelijktrekking van de salarissen in het onderwijs, je gaat ze toch zeker niet vertellen, dat daar een groot gedeelte via belastingen automatisch alweer van terugkomt, laat ze dat zelf maar uitzoeken, vind je ook niet? Je hebt ook groot gelijk dat je de Rekenkamer niet meer in ere herstelt, want als die mensen dan allemaal gaan uitrekenen wat er zo allemaal over de balk gaat, nou zeg, Maria, laten we eerlijk zijn, dan heb je toch geen leven meer. En dat allemaal vlak voor de verkiezingen nog wel!

Ik moet wel iets bekennen, Maria, ik heb ook gestaakt. En dat vond ik best wel een beetje eng. Weet je, zo'n vakbondsleider, die de mensen dan opzwiept en allemaal in zijn kielzog meesleept, je weet nooit hoe dat afloopt. En dan nog wel die gemene liedjes over jou. En toen we daar zo vredig op het Wilhelminaplein zaten, kwamen de jongens van het BTG er ook nog eens bij en we waren allemaal bang, dat ze met vuilniszakken gingen gooien of misschien wel veel ergere dingen gingen doen.

Die hadden ook nog allemaal bordjes bij zich, maar die heeft de politie gelukkig afgepakt. En toen ik van de andere duizend medestakers hoorde dat we absoluut tegen alle geweld zijn, was ik weer gerustgesteld.

Maria, we leven in moeilijke tijden. Martin Luther King II heeft dat ook al gezegd. Goed dat je die even over hebt laten komen, dat was het geld dik en dwars waard. Je hebt 'm toch wel een beetje meer gegeven, hè, toen hij zei dat we op jou moesten stemmen. Dat was een slimme zet. En dan komt binnenkort nog de paus. Ik hoop dat je dat financieel allemaal rond hebt inmiddels, want vraag mij niet waar die anderhalf miljoen zo gauw vandaan moet komen. Maria, ik weet het echt niet. Je zult wel blij zijn dat hij komt, want jullie zitten toch best wel op eenzelfde lijn als het gaat om de verschillen tussen man en vrouw en zo, je weet wel wat ik bedoel.

Heb je trouwens nog karnaval gevierd, ja toch zeker.

Nou, dat was het weer voor deze keer. Schrijf gauw eens terug.

Groetjes,

FRED BLEUMER
Curaçao

BTG-commissie opgericht

■WILLEMSTAD — Het eilandsbestuur van Curaçao heeft een commissie in het leven geroepen die de overheid moet adviseren inzake de 25 punten die de vakbond van overheidsarbeiders BTG geregeld wil hebben. Deze zaken zijn voor de vakbond van groot belang en leidden twee weken geleden zelfs tot stakingen onder het Selikorpersoneel. De acties werden stopgezet in afwachting van de bevindingen van de commissie en de reactie van het BC daarop. De volgende instanties hebben in de commissie zitting: Selikor, Arbeidszorg, DOW en Personeelszaken en staat onder leiding van gedeputeerde van Personeelszaken Ricardo Isebia. De punten hebben onder andere betrekking op wijziging van de schalen van werksters en arbeiders. De commissie zal het advies in twee weken tijd rond moeten hebben.

Toeristisch project van honderd miljoen

Zetel Mijnmaatschappij naar Curaçao verplaatst

WILLEMSTAD — CITCO Bank zal nog voor eind maart een gecombineerde vergadering beleggen van alle certificaat- en winstbewijshouders, teneinde de feitelijke leiding van de Mijnmaatschappij Curaçao over te nemen. De zetel van de Mijnmaatschappij zal dan worden verplaatst van Amsterdam naar Willemstad. Dit heeft woordvoerder Hans de Lange van de CITCO Groep vrijdag op Curaçao meegedeeld.

De CITCO Groep slaagde er eind deze week in meer dan tweederde van de certificaat- en winstbewijzen aangeleverd te krijgen, die nodig waren voor overname van de Mijnmaatschappij Curaçao. Volgens De Lange heeft de aanlevering "onze verwachtingen ver overtroffen".

In Trust I zijn 92 procent van de certificaten aangeleverd, in Trust II ruim 70 procent. Van de 10.000 winstbewijzen werd meer dan 82 procent opgeleverd.

VERGADERING

Op de bijeen te roepen, gecombineerde vergadering van certificaat- en winstbewijshouders zal worden overgegaan tot decertificering van de stukken, het wijzigen van de statuten en het aanwijzen van een nieuwe Raad van Beheer.

Voor de twee personeelsleden van het kantoor in Amsterdam is een afvloeiingsregeling in het leven geroepen.

Op vrijdag 9 maart zal CITCO via de Kas-Associatie de certificaat- en winstbewijshouders, die hun stukken hebben aangeleverd, uitbetalen.

De CITCO Groep heeft overigens tot 29 april a.s. de mogelijkheid opengesteld voor aanlevering van certificaten en winstbewijzen tegen de gequoteerde prijzen. Die bedragen respectievelijk 750 en 453 gulden.

Volgens De Lange zullen degenen die hun certificaten en winstbewijzen na 29 april niet hebben ingeleverd, aandeelhouder kunnen blijven van de Mijnmaatschappij. Met de overname van de Mijnmaatschappij is een bedrag gemoeid van bijna 50 miljoen gulden. CITCO heeft het personeel van de Mijnmaatschappij op Curaçao inmiddels meegedeeld, dat de mijnactiviteiten voor de komende vijf jaar zullen worden voortgezet.

CITCO zal nu projectontwikkelaars benaderen voor het ontwerpen van een luxueus toeristisch project op het deel van het terrein van de Mijnmaatschappij, dat direct aan de Atlantische oceaan grenst. Het opzetten van dit project kost de CITCO Groep 100 miljoen gulden.

Informatica-opleiding voor jonge werkzoekenden

WILLEMSTAD — Het computercentrum van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) heeft het initiatief genomen tot het opzetten van een informatica-opleiding speciaal bedoeld voor een groep jeugdige werkzoekenden. De organisaties die aan dit project deelnemen, zijn naast de UNA, het departement van Handel, Industie en Werkgelegenheid, de dienst voor Arbeidszorg en Fundashon Movimientu pa Desempleadonan.

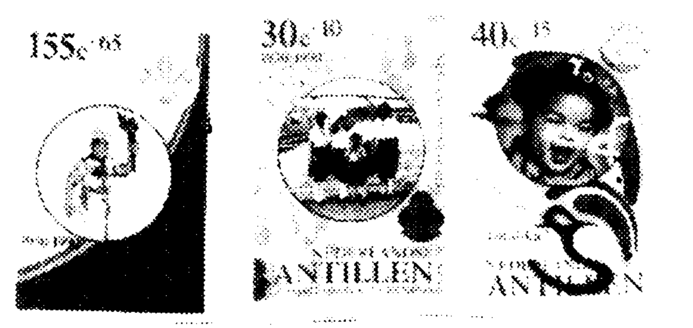
De opleiding Praktijkdiploma Informatica heeft tot doel een groep werkzoekenden op te leiden voor een pre-middenkaderfunctie in kleine en middelgrote bedrijven. De cursist zal aan het einde van de opleiding voldoende kennis vergaard hebben om functies als aankomende programmeur, assistent-symsteembeheerder voor kleine systemen, verkoper van hardware en/of software etc. te kunnen uitoefenen.

De opleiding Praktijkdiploma Informatica, naar analogie van een in 1988 gestarte Nederlandse opleiding, bestaat uit vijf modules: basiskunst informatica, organisatie en informatieverzorging, basiskennis PC-gebruik, moderne talen en maatschappelijke vorming en stage.

Omdat samenwerking tussen instanties die opleidingsprojecten voor werkzoekenden organiseren en organisaties in het bedrijfsleven onontbeerlijk is, heeft de projectgroep verschillende bedrijven benaderd voor een stageplaats. De stage zal in oktober dit jaar beginnen en vier maanden duren.

De officiële opening van deze informatica-opleiding van 'desempleadonan' is maandag 5 maart in de aula van de UNA om vier uur 's middags.

Sociaal-culturele zegels posterijen

WILLEMSTAD — De dienst Posterijen van de Nederlandse Antillen geeft op 7 maart drie speciale postzegels met toeslag uit, teneinde drie instellingen financieel te steunen.

Doel van de financiële bijdrage is de instellingen hulp te verlenen om hun activiteiten voor het welzijn van de gemeenschap voort te zetten. De drie instellingen zijn: Padvindstervereniging van de Nederlandse Antillen, stichting Totolika en de Antilliaanse Padvinders. De ontwerper van de postzegels is Wilcon Garcia.

De postzegels zijn vanaf 7 maart verkrijgbaar aan de postzegelloketten van alle postkantoren in de Nederlandse Antillen en eveneens bij de Filatelische dienst te Punda zolang de voorraad strekt, doch uiterlijk tot en met 6 juni 1990. De waarden van de postzegels zijn: 30+10 cent: Padvindstervereniging van de Nederlandse Antillen, 40+15 cent: stichting Totolika en 155+65 cent: Antilliaanse Padvinders.

De eerstvolgende emissies van de dienst Posterijen zijn: april 25: prentbriefkaart ter gelegenheid bezoek van paus Johannes Paulus II aan Curaçao, mei 7: 100 jaar zusters Dominicanessen op St Maarten en juni 13: drugsbestrijdingzegels, 65-jarige jubileum SUBT (met toeslag).

MAN in actieprogramma " Kòrsou Uni, Futuro Sigur":

Levensomstandigheden economisch zwakkeren weer op peil brengen

WILLEMSTAD — De levensomstandigheden van de economisch zwakkeren in de gemeenschap, die de afgelopen jaren veel hebben moeten inleveren, moet weer op peil worden gebracht. Ook moeten er nieuwe banen bijkomen en moeten bestaande arbeidsplaatsen behouden blijven. De bouw van huizen om de woningnood terug te brengen, veiligheid voor de bevolking en het verkrijgen van een autonome status in het koninkrijk, dat zijn de prioriteitspunten die opgenomen zijn in het actieprogramma van de MAN voor de komende verkiezingen. Dit zal moeten leiden tot een rechtvaardiger en beter Curaçao, aldus de inleiding van het actieprogramma Korsou Uni, futuro Sigur. Daarin wordt melding gemaakt van het anti-crisis beleid dat de partij gevoerd heeft. Daarnaast creëerde de partij, aldus het document, de fundering voor de huidige economische opleving. Nu is het hoogtijd geworden dat iedereen de vruchten van deze opleving plukt, aldus de partij van ex-premier Don Martina.

Veel aandacht wordt in het programma besteed aan sociale rechtvaardigheid, van oudsher een van de stokpaardjes van de MAN. Dat wordt genoemd in het hoofdstuk over het economische en financiële beleid. Flexibilisering van de economie om in te spelen op internationale ontwikkelingen, stimulering van kleine bedrijven, de oprichting van een managementschool, de invoering van financieringsregeling voor kleine bedrijven en aanpassing van de coöperatiewetgeving zijn enige punten die genoemd worden.

WINSTMARGES

Dat is ook het geval voor het uitstippelen van een energiebeleid. De winst- marges van de KAE, Setel, Curoil en Curgas zal de partij willen aanpassen om zo de hoge water- electriciteits- en telefoonprijzen te kunnen verlagen.

Om de landbouw en veeteelt te bevorderen is een evenwichtig grond en waterbeleid nodig. Wat betreft de industriële sector meldt de partij dat lokale bedrijven gestimuleerd zullen worden en ook joint ventures een helpende hand zullen krijgen. Aandacht wordt ook gericht op de op export gerichte bedrijven: bestaande en nieuwe. De MAN zal er verder voor willen zorgen dat de Isla raffinaderij op Curaçao behouden blijft.

BEGROTINGSPOLITIEK

Andere punten die in het programma genoemd worden: stimulering van de dienstverlenende sector, zoals het toerisme en de offshore.

Wat betreft de begrotingspolitiek zal het beleid gericht zijn op evenwichtige begrotingen, de invoering van betere controle mechanismen en vesterking van de bestaande, herfinanciering van de overheidsschulden en de invoering van meerjarenbegrotingen.

Om het investeringsklimaat te verbeteren zal de MAN de verhoging van produktiekosten (kaptiaal, energie en kosten van levensonderhoud) willen tegengaan, her- en bijscholing van de werknemers, verbetering van de infrastructuur en bijzondere aandacht voor het toerisme zijn alle plannen om Curaçao beter met het buitenland te laten concurreren.

De partij zegt verder te willen onderhandelen over de schulden aan Nederland en de EEG. De ALM wordt evenzo genoemd: haar positie moet versterkt worden en de blauwe partij is het ermee eens dat een samenwerkingsverband wordt aangegaan met grote luchtvaartmaatschappijen zoals de KLM. Die samenwerking moet wel voor beide maatschappijen en Curaçao voordelen met zich meebrengen.

Een eigen telecommunicatiebedrijf op alle eilanden. Die zouden moeten samenwerken op een interinsulair niveau. De ontwikkeling van Curaçao als internationaal telecommunicatie-centrum wordt ook in dit hoofdstuk genoemd.

MILIEU-BESCHERMING

De partij belooft verder aandacht te zullen besteden aan het milieu en die te zullen beschermen. Melding wordt ook gemaakt van een wet om onnodige verwijdering van natuurgebieden tegen te gaan.

ONDERSTAND

Aanpassing van de sociale wetten aan de huidige omstandigheden, aanpassing van de minimumloonwet en wijziging van de onderstandswetgeving verschijnen verder in het document, evenals een stringentere prijzencontrole, de invoering van een nieuw systeem voor de vaststelling van maximumprijzen, de oprichting van een instituut voor het uitvoeren van kwaliteitscontrole en het aangaan van verdragen met landen in de regio met als doel het prijsniveau naar beneden te drukken. Steun wordt tevens beloofd aan de consumentenstichting.

Scheiding van de belasting van gehuwden, een nieuw schijvensysteem, het vaststellen van een periode voor de inning van achterstallige belasting- schulden en verzachting van de belasting op overtime, worden evenzo genoemd.

P.P-KAARTEN

De invoering van een algemene ziektekostenverzekering voor de hele bevolking wordt verder in het vooruitzicht gesteld, evenals herziening van het p.p. kaartensysteem, vooruitlopende daarop. Modernisering van de volksgezondheidswetgeving is verder nodig, evenals verlaging van de kosten van de gezondheidszorg.

Aan het onderwijs wordt een apart hoofdstuk besteed: dat moet nodig verbeterd worden en aangepast aan de lokale situatie. De partij belooft duidelijke beleidslijnen hiertoe te zullen presenteren. Genoemd worden verder onder andere: de invoering van wetgeving die crèches en speelschooltjes regelen, leerplicht, officialisering van het Nederlands, Engels en Papiamentu, een beleid met betrekking tot het universitair onderwijs, een anti-drop-out beleid, de invoering van MBO en HBO-opleidingen en het op korte termijn uitvoeren van een beleid gericht op volwassenenonderwijs.

CORRUPTIE

Behalve cultuur en sport wordt ook aandacht besteed aan de opvoering van de veiligheid in de straten en huizen op Curaçao, het terugbrengen van de drugs- en prostitutieproblemen en illegaal wapenbezit. De MAN zal verder corruptie willen terugbrengen. Meer aandacht en opvang voor de slachtoffers van misdaad is nodig, meent de blauwe partij. Dat is ook het geval voor de resocialisering voor degenen die de misdaad begaan en voor misdaadpreventie. Dat laatste kan geschieden middels voorlichting via de media, opvoering van de politie- surveillance en verstevigіng van het contact tussen politie en gemeenschap.

REFERENDUM

Een apart hoofdstuk wordt besteed aan de staatkundige struktuur en de plannen van de partij om een autonoom Curaçao in het Koninkrijk te bereiken. Wel streeft men naar vrijwillige samenwerking tussen de vijf eilanden en afschaffing van een bestuurslaag op Curaçao. De partij zegt verder dat na de verkiezingen een beslissing in de eilandsraad moet vallen over het organiseren van een consultatief referendum en dat direct daarna informatieprogramma's moeten komen. Meer informatie over ons politieke en bestuurssysteem aan onder andere schoolkinderen is volgens de partij verder van groot belang, terwijl de Staten beter moeten gaan functioneren. Dat zal onder andere bereikt kunnen worden door invoering van het full-time lidmaatschap voor parlementariërs.

In het MAN-actieprogramma worden verder beleidslijnen genoemd op het gebied van buitenlandse betrekkingen, vrouwen, jeugd en ouderen. De Amigoe zal over die punten volgende week meer informatie geven.

101 jaar jong

■*WILLEMSTAD — Maria Fanny-De Roosje is 101 jaar geworden. Gezaghebber Elmer Wilsoe was die dag een van haar gasten. Voor de jarige had hij een radio bij zich. Maria volgt alles wat zich op Curaçao afspeelt via de radio.*

UNA collegeserie over Antilliaanse literatuur

WILLEMSTAD — De Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) geeft als aanloop op een letterenafdeling de taal sinds enige tijd meer aandacht. Binnen dit kader is samen met meedenkende en meewerkende instellingen als het ILA, de APK en een groep taaldocenten die het initiatief hebben genomen om voor wat meer activiteit te zorgen, onder andere een collegeserie over Antilliaanse literatuur georganiseerd.

Prof. dr J.J. Oversteegen is bereid gevonden deze te verzorgen. De opkomst bij het eerste college dat op donderdag 1 maart in de grote vergaderzaal van de UNA plaatsvond, bleek overweldigend te zijn. Er verschenen viermaal zoveel belangstellenden als waar de organisatie op gerekend had. Het eerste thema betrof de strategieën van Nederlandstalige Antilliaanse schrijvers. Vanuit een brede invalshoek werden verteltechnische eigenaardigheden van vier bekende Antilliaanse schrijvers aan een nadere analyse onderwopen, aldus een persbericht van de UNA-docent R. Severing.

Dit thema zal in het college van dinsdag 6 maart vervolgd en afgerond worden. Daarna zal tijdens hetzelfde college de vraag besproken worden of er een Antilliaanse literatuur bestaat. De multidisciplinaire dimensie wordt gestimuleerd door de achtergronden van de spreker. Van huis uit is hij historicus en Neerlandicus en aan de Universiteit van Utrecht was hij als theoretische literatuurwetenschapper verbonden. Daarnaast zat hij als Merlyn-redacteur en oprichter van de stichting voor Vertalingen midden in de literaire activiteiten. Tenslotte is zijn belangstelling voor en kennis van de Antilliaanse literatuur, cultuur, geschiedenis en politie, zijn vriendschap met het echtpaar Debrot iets dat heel wat jaren terug is aangevangen.

Vanwege deze enorme toeloop dienen de geïnteresseerden er rekening mee te houden dat de colleges niet meer in de grote vergaderzaal worden gegeven, maar in één van de andere collegezalen. Eveneens dient men er rekening mee te houden dat het college tot half acht 's avonds zal kunnen uitlopen.

Morgenochtend om elf uur zal J. Oversteegen in de Colá Debrot-cyclus heel toepasselijk een voordracht houden over Colá Debrot. Reeds enige tijd is Oversteegen bezig met onderzoek om te komen tot het schrijven van een biografie over de Antilliaanse auteur en ex-gouverneur. In een liber amicorum, een bundel opstellen ter gelegenheid van de negentigste verjaardag van Arthur Lehning, schreef Oversteegen een uiterst interessant artikel over Debrot en 30 mei 1969. Dit zou als een vingeroefening beschouwd kunnen worden voor het schrijven van de biografie. Dit artikel licht dan een tipje van de sluier op.

In zijn voordracht morgenochtend zal gesproken worden over de bevindingen tot nu toe bij het onderzoek. De lezing is in de aula van de UNA en is bestemd voor alle geïnteresseerden.

HET WEER

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12.00 uur l.t.:

Licht tot half bewolkt en geen neerslag van betekenis.

Zwakke tot matige oostelijke wind (tussen zeven en zeventien knopen).

Er bevinden zich momenteel geen storingen in het Caribisch gebied die van invloed kunnen zijn op het weer boven de Benedenwindse eilanden.

In de komende 24 uur zal het huidige weerbeeld weinig verandering tonen.

Voorlichtingsavond Citro inzake cursussen

WILLEMSTAD — De Citizens Rescue Organization of the Netherlands Antilles (CITRO) organiseert in de recreatiezaal van de Koninklijke Luchtmacht op Hato een voorlichtingsavond, waar aan de hand van videobeelden het reddingswerk op zee zal worden getoond en door bestuursleden nader zal worden uitgelegd wat er zoal van de vrijwilligers worden verlangd. Verder wordt er informatie verstrekt over de selectie en de opleiding.

De voorlichtingsavond wordt gehouden op woensdag 7 maart. De aanvang is om acht uur 's avonds. Teneinde de belangstellenden toegang te kunnen verlenen tot het militair terrein. dienen van tevoren de namen van de deelnemers bekend te zijn.

De CITRO wil minstens vijf opgeleide bemanningen hebben om dag en nacht inzetbaar te zijn en minstens tien personen, die de trekker kunnen besturen en de boot te water kunnen brengen vanaf de trailer. De reddingsboot is momenteel in aanbouw bij de bekende werf van de firma Mulder & Rijke in IJmuiden en binnen enkele maanden wordt het vaartuig op Curaçao verwacht.

NAVIGATIE-TOCHT

Alle deelnemers aan de CITRO-navigatiecursus zullen in de gelegenheid worden gesteld om op zaterdag 24 maart te participeren aan een vaartocht met het zeilschip 'Insulinde', die de gehele dag zal duren en alleen zal worden onderbroken voor een barbeque aan het strand van Porto Marí.

Degenen die als cursist deelnemen aan deze vaartocht, dienen van tevoren telefonisch contact op te nemen met één van de CITRO-instructeurs: J. van Zanten en H. Kesteloo. Het vertrek is zaterdagmorgen om negen uur en men dient dan uiterlijk om kwart voor negen aanwezig te zijn bij de nieuwe visafslag aan het einde van de Caracasbaaiweg.

Cova op TV

WILLEMSTAD — Aan de vooravond van de algemene vergadering van de onderwijsvakbond Sitek houdt voorzitter Errol Cova vanavond om negen uur een rede via de TV. Het is de tweede keer in twee weken tijd dat de vakbondsleider zendtijd koopt, om zijn versie van het conflict met de overheid over onder andere gelijktrekking van salarissen toe te lichten. Hij reageert daarmee tevens op premier Maria Liberia die ook tweemaal een nationale rede hield over deze problematiek. Volgens plan beslissen de leerkrachten morgenavond of de actie maandag hervat wordt, op basis van de resultaten die geboekt zijn in de onderhandelingen met de commissie van goede diensten en de overheden.

Informatie-avond voor ouders studenten

WILLEMSTAD —De schooladviesdienst Sedukal organiseert donderdag 8 maart een informatie-avond voor ouders van in Nederland studerende kinderen. Behalve de vertoning van de film Studiando na Hulanda, die gemaakt werd tijdens een recent bezoek van een Curaçaose delegatie aan Nederland, zullen ook leden van die delegatie vragen kunnen beantwoorden.

De delegatie stond onder leiding van Onderwijs-gedeputeerde Dito Mendes en heeft in verschillende steden studenten ontmoet.

Visumplicht voor bezoekers uit Sto. Domingo

WILLEMSTAD/ SANTO DOMINGO — Er komt een visumplicht voor Dominicaanse toeristen die Curaçao willen bezoeken. Aan de voorbereidingen zal in de Dominicaanse Republiek en in Willemstad met spoed worden gewerkt, zodat het visum zo gauw mogelijk kan worden ingevoerd.

Dat verklaarde gisteren minister van Justitie mr Ivo Knoppel via de radio na een vergadering tussen Antilliaanse en Dominicaanse autoriteiten in de Dominicaanse hoofdstad. Aan het hoofd van die delegatie staat premier Maria Liberia-Peters.

Ze had de mogelijkheid van het visum al eerder genoemd, nadat Dominicaanse autoriteiten en met name de consul op Curaçao, Federico Camacho, felle kritiek uitten op het 'entreegeld' (tussen 1200 en 1600 dollar) voor Dominicanen, die Curaçao willen bezoeken. De Curaçaose gezaghebber bleek wel voorstander van die maatregel, hoewel ook hij zei dat de invoering van de visumplicht zou helpen.

Minister Knoppel die met de premier meereisde, verklaarde dat de besprekingen goed verlopen zijn en dat beide overheden voorstander zijn van de invoering van een visum. Of ook Curaçaoënaars die naar de Dominicaanse Republiek willen reizen zo'n 'pas' nodig zullen hebben, zullen de Dominicaanse autoriteiten beslissen. Knoppel zei de indruk te hebben dat men daar voorlopig geen haast mee heeft.

Boekje over 50 jaar stemgedrag

WILLEMSTAD — 'Zo heeft de bevolking de afgelopen vijftig jaar gestemd' is de titel van een boekje dat Sidney Ritter aan de vooravond van de Statenverkiezingen van 16 maart gepubliceerd heeft.

In het voorwoord wijst Jossy Martina op de waardevolle informatie die in het boek te vinden is. Op Curacao ontbreken immers maar al te vaak gegeves en cijfers over dingen die zich hebben voorgedaan.

In het 20 pagina's tellend boek van Ritter zijn de uitslagen van de Staten- en eilandsraadsverkiezingen opgenomen. Van elke verkiezing worden niet alleen de deelnemende partijen genoemd, maar ook het aantal geldige en ongeldige stemmen en de niet-stemmers. Ook blijkt uit het boek hoeveel partijen Curacao in de loop van de afgelopen vijftig jaar gekend heeft en hoeveel van die partijen afhaakten. De regeringsraden en kabinetten worden evenzo opgesomd, alsook de leiders van de ruim veertig partijen die de afgelopen vijftig jaar opgericht werden en hun leiders.

De informatie is 'up to date' en ook de nieuwste partijen PAN en Nos Patria zijn er in opgenomen. De officiële presentatie van het boek, dat opgedragen is aan mevrouw Edith Looman Capriles, vindt morgenochtend plaats in een ceremonie in de openbare bibiliotheek.

Goederen deelnemers regatta vrijgegeven

WILLEMSTAD — De stichting Marathon Surfing Curaçao (MSC) - de organisator van de regatta's naar Venezuela - maakt bekend dat een aantal goederen, dat deelnemers aan de Regatta Pedro Luís Brión in Coro hadden gekocht en destijds tijdelijk door de Venezolaanse autoritieten werd tegengehouden, is vrijgegeven.

De goederen werden gratis door de ferry 'Almirante Pedro Luís Brión' naar Curaçao vervoerd en liggen opgeslagen bij één der bestuursleden. Diegenen die aanspraak maken op de goederen, dienen een briefje te schrijven met de volgende gegevens: naam, de naam en het nummer van de boot en een beschrijving van de goederen die zijn achtergebleven. Mochten de goederen er bij zijn, dan wordt de betrokkene uitgenodigd deze te bekijken en eventueel mee te nemen. Het briefje dient te worden gericht aan het secretariaat van de MSC, Santa Rosaweg 152.

Boerendochters in de 'baratio'

LONDEN — Een ondernemende Britse boerin heeft haar vier dochters ten huwelijk aangeboden in een advertentie in een blad voor boeren waarin doorgaans vee te koop wordt gevraagd of aangeboden. 'Naar mannen snakkende dochters van Zelofehad zoeken sterke makkers voor hun levensweg', luidt de advertentie in 'Farmers Weekly'.

Janet Cross uit Bath zegt donderdag in de Daily Telegraph dat ze tot de advertentie gekomen is uit zorg dat haar dochters, die tussen 27 en 32 zijn, een geschikte man vinden.

'Ik wil alleen maar dat ze trouwen en gelukkig worden', aldus moeder Cross. 'het zijn stuk voor stuk lieve dochters met een verantwoordelijke baan. Ze hebben veel vriendjes gehad, maar tot dusver heeft niemand het tot schoonzoon gebracht. Ik denk dat ik net zo bijzonder ben als zij zijn, wij willen allemaal de juiste man', gaat moeder verder. Ze heeft de ongeschikte reageerders uitgezeefd voordat zij een lijst met serieuze gegadigden doorgaf aan dochter Sally, een 31-jarige b-verpleegkundige.

Op de advertentie is veel gereageerd door lezers van Farmers Weekly die het belang onderkenden van de verwijzing naar de oudtestamentische Zelofehad. Maar de dochters zitten met moeders initiatief in de maag.

GRAP

'Het was een grap die uit de hand gelopen is. Het liefst vergeten we de hele zaak', zegt de 29-jarige Trudy die op de administratie van een ziekenhuis werkt.

In het boek Numeri is sprake van een hoofd van de stam Manasse dat stierf met nalating van vijf dochters en nul zoons. De dochters richtten zich met succes tot Mozes die, met Gods zegen, met de bestaande zede brak en de dochters toestond hun vaders bezit te behouden. Om de erfenis van de familie intact te houden, werden de dochters geacht binnen de stam te trouwen.

Trudy Cross zegt dat haar zusters Joanna van 32, die op de administratie van een taalinstituut werkt, Sally, en Rachel, een 27-jarige medisch secretaresse, zich ook opgelaten voelen door de koppelpogingen van hun moeder. 'Ik weet zeker dat zij de hoorn van de haak gelegd hebben'.

'Moeder heeft lollig willen zijn', zegt Trudy in een verhaal in de Telegraph dat voorzien is van een foto van de vier lachende zusters. 'Ik wist niet dat ze het gedaan had tot ik de advertentie zag. Ik moet zeggen dat ik me een beetje gek voel'.

De vader van de vrouwen, de boer in ruste Jock Cross, voelt zich geïrriteerd door het eigenzinnige optreden van zijn vrouw, weet de krant te melden.

'Jock is razend', zegt de vrouw die de advertentie opgaf. 'Maar als er geschikte mannen op af komen, is het de moeite waard geweest'.

***

HET INTERNATIONALE Monetaire Fonds heeft een lening van 28,3 miljoen dollar toegekend aan Tanzania ter ondersteuning van de economische hervormingen. Tanzania is in oktober 1987 een drie jaar durend aanpassingsprogramma overeengekomen met het IMF.

Jongerenweekeinde van Pro Famia Felis

ORANJESTAD — De stichting Pro Famia Felis organiseert in het weekeinde van 23-25 maart een samenkomst voor jongelieden (dochters en zoons) van 16-23 jaar.

Doel van deze samenkomst is het persoonlijk, gezins- en geestelijk leven van de jeugd te verrijken opdat zij in harmonie en met wederzijds respect voor elkaar kan leven. In verband met deze samenkomst worden twee informatie-avonden gehouden: zaterdag 3 maart van acht tot half tien 's avonds op de Ir Terzano MTS en zondag 11 maart om elf uur in het Credit Union-gebouw te Santa Cruz. Op deze informatie-avonden bestaat tevens gelegenheid om in te schrijven tegen betaling van 25 florin.

Fundacion Pro Famia Feliz nodigt echtparen en de jeugd die aan de samenkomst gaat deelnemen uit voor een mis op zondag 4 maart om acht uur 's morgens in de Fatima-kerk Dakota. Na de mis wordt een sociale bijeenkomst gehouden, waarvan de plaats tijdens de mis zal worden bekendgemaakt.

SMOA stuurde vier jaar geen afrekening

ORANJESTAD — De ministerraad heeft beslist, dat de schoolbesturen aan een termijn gebonden moeten worden om hun afrekening van verkregen voorschotten tijdig in te dienen. Gedacht wordt aan een termijn van een half jaar. Dit zal in de Onderwijsverordening moeten worden opgenomen. Het blijkt de Amigoe dat de SMOA meer dan vier jaar geen afrekening van verkregen voorschotten van de regering heeft ingediend.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur **The war of the roses** (comedy, 14 jr).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur **The Gods must be crazy II** (comedy, 14 jr).

******

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter J. Fredericks, Stadionweg 27, tel.: 24482.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter B. Britt-Croes via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

******

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

******

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

******

FADA (Paardenbaaistraat 8, tel.: 32999): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

******

TELEARUBA
ZATERDAG: 17.50 Father Murphy: 'Stopover in Horse Town'; 18.40 Style with Elsa Klensch, 19.00 Leu fo'i kas; 20.00 Love Boat: 'I don't play anymore'; 21.00 CNN international news; 21.30 Just for the record; 21.50 Estreno: 'Something about Amelia'; 23.25 Sport late night; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.55 Matinee: 'Papillon'; 19.25 Sportlotto; 19.30 Showtime; 20.30 CNN international news; 21.00 Quo Vadis: 22.30 Health week; 22.50 Week in review; 23.35 Sport late night; 24.00 Sluiting.

******

DIVERSEN
FUNDACION PRO FAMIA FELIS: 20.00-21.30 uur informatie-avond - Ir Terzano MTS

******

ZONDAG
BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur **The war of the roses** (comedy, 14 jr).
DRIVE-IN: 21.00 uur **The Gods must be crazy** (comedy, 14 jr).

******

DIVERSEN
FILMLIGA ARUBA: 20.30 uur vertoning 'Een zwoele zomeravond' (Ned., 1982, komedie) - Cas di Cultura.

FUNDACION PRO FAMIA FELIS: 20.00 uur H.Mis - Fatima-kerk te Dakota.

SPORT
WINDSURFING **(WRCA)**: vanaf 12.00 uur races bij Fisherman's Hut.

SOFTBALL **(ASB)**: 10.00-14.00 uur voortzetting competitie op Caribe- en Duracel-veld.

******

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur, in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 Of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

******

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

******

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.

******

Etno-musicologie

ORANJESTAD — Stichting Cultureel Centrum Aruba organiseert dinsdag 6 maart een lezing over 'Etno-musicologie, een nieuwe interessante wetenschap'. Dit is om acht uur 's avonds in het kleine zaal van Cas di Cultura.

De lezing wordt gegeven door de etno-musicoloog dr Gansemans uit België. Dr Gansemans heeft in het verleden twee keer een diepgaande studie gemaakt over oorsprong en muziek van dande, dera gai, kah'i orgel en andere muzikale expressies op Aruba en in de Nederlandse Antillen.

De toegang tot de lezing van dr Gansemans is gratis.

EX-MINISTER LUIDT DE BEL VOOR FINANCIËLE CHAOS

'Oppassen voor liquiditeitspositie Aruba'

Regering teveel schulden en teveel personeel in dienst

ORANJESTAD — AVP-Statenlid Armand Engelbrecht reageerde met een verklaring op het feit dat de regering-Oduber zowel lokaal als in het buitenland haar schulden niet betaalt. Als recent voorbeeld haalt hij aan het feit dat de promotors van de Hi-Winds van verleden jaar nog een vordering hebben van tachtig mille florin, die niet betaald werd.

De voormalige minister van Financiën vindt dat met een dergelijk beleid een gevaarlijk spelletje met de economie en het toerisme van Aruba gespeeld wordt.

In dit verband uit Engelbrecht zijn bezorgdheid dat, ofschoon er achthonderd mensen met de VUT zijn gegaan, de regering-Oduber in één jaar tijd honderden mensen in dienst heeft genomen. Begrijpelijk dat hierdoor de liquiditeitspositie van Aruba ernstig in gevaar wordt gebracht en de regering niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

GEVAREN

De AVP heeft reeds herhaalde malen op deze gevaren gewezen en korte tijd geleden heeft ook de overheidsschuld gereageerd, omdat die wel begrijpt dat wanneer er honderden mensen in dienst worden genomen, de regering niet kan stellen dat zij geen geld heeft om aan de verplichtingen en verlangens van haar zittend personeel te voldoen.

Engelbrecht herhaalt dat hij destijds als minister van Financiën reeds stelde dat de economie van Aruba zal verbeteren en dat daardoor ook de overheid meer inkomsten zal krijgen waardoor in 1991 een gebalanceerde begroting kan worden verkregen. Maar door zoveel mensen in dienst te nemen, worden de uitgaven aanmerkelijk groter en dreigt een financiële chaos te ontstaan, omdat aan de VUT-gangers nog drie jaar salaris moet worden betaald plus de honderden nieuwe mensen die in dienst worden genomen.

BELASTING

Het Statenlid is bevreesd dat de regering-Oduber bij de belastingbetalers zal moeten aankloppen om door maatregelen meer geld in kas te krijgen om deze onverantwoorde uitgaven van de afgelopen jaar te kunnen dekken.

'Deze regering geeft geld uit', aldus Engelbrecht, 'voordat zij het ontvangen heeft. Dit is ten zeerste te betreuren omdat de economische situatie en herstel de goede richting ingingen, doch het afgelopen jaar door dit onverantwoordelijk beleid weer bergafwaarts aan het gaan is'.

ORANJESTAD — De gouverneur van de Nederlandse Antillen mr Jaime Saleh arriveerde gistermorgen, vergezeld van zijn echtgenote, voor een werkbezoek op Aruba. Zij werden op de luchthaven verwelkomd door gouverneur Felipe Tromp en echtgenote.

Hierna volgde een werkvergadering tussen de twee gouverneurs en kennismaking van gouverneur Saleh met leden van de Arubaanse ministerraad. Ten gouverneurshuize organiseerde mevrouw Tromp-Gomez een kennismakingsbijeenkomst voor mevrouw Saleh-Halabi en de echtgenotes van de Arubaanse ministers.

Gouverneur Saleh bezoekt collega Tromp

Henny Eman (AVP): 'Ongelukkig'

Aruba vraagt buitenland om forse financiële hulp

ORANJESTAD — AVP-leider mr Henny Eman voelt zich ongelukkig met de tv-uitspraak van premier Nelson Oduber, waarin deze aankondigde dat de regering in het buitenland financiële hulp zal gaan zoeken om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

'Onbegrijpelijk', aldus Eman, 'nadat we in drie jaar tijd Aruba uit een puinhoop hebben gehaald en op het goede economische pad gezet. Er werd door ons destijds orde op zaken gesteld. Wij zijn nu in een andere uiterste gevallen door deze regering: we moeten vuil water drinken, stroom betalen die geleverd wordt door een centrale die de regering aan Coastal cadeau deed en nu moeten we zelfs in Dominica water gaan vragen voor de bevolking. Een schande als men deze gang van zaken vergelijkt met de tijd van onze regering', aldus vervolgt de ex-premier in zijn verklaring.

Hij haalt dan nog eens aan wat zijn regering gedaan heeft om te zorgen dat de duizenden werklozen weer aan het werk konden gaan en Aruba uit de financieel/economische chaos werd gehaald, waarin destijds de MEP Aruba had gebracht. Hij wijst erop, dat zijn regering een integraal plan heeft achtergelaten onder meer om de stroom en watervoorziening veilig te stellen. Hierbij was het destijds de MEP die in de Staten tegenwerkte dat een nieuwe waterfabriek zou worden aangekocht, waardoor de bevolking nu smerig water moet drinken.

'En dan moeten we ook nog meemaken, dat de regering-Oduber in het buitenland geld gaat zoeken om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen, mede vanwege de honderden mensen die de afgelopen maanden in dienst werden genomen. Het is diep treurig, dat wij na een periode van opbouw nu moeten meemaken dat iedere dag Aruba dieper zinkt'.

De ex-premier haalt de uitlating destijds van wijlen Betico Croes aan, toen hij Oduber verzocht als gedeputeerde op te stappen omdat hij Aruba tot zinken brengt. 'Diep, diep treurig dat we in het buitenland geld en water moeten gaan zoeken', aldus Eman.

Gelijke rechten ook op de kansel

Mevrouw Pastoor moet kunnen in VS

WASHINGTON — Roomskatholieke organisaties en individuen in de Verenigde Staten roepen de leiding van hun kerk op vrouwen tot het priesterambt toe te laten en het verplichte priestercelibaat af te schaffen. Ook moeten de gelovigen medezeggenschap krijgen bij de benoeming van bisschoppen. Verder moeten de theologen niet door de kerkleiding worden gehinderd in hun onderzoek.

De groep van 92 organisaties en 4.5000 individuen presenteert zich in een advertentie in de New York Times. Tot de ondertekenaars behoren de theoloog Charles Curran, aan wie enkele jaren de leerbevoegdheid aan de katholieke universiteit van Washington werd ontnomen, de schrijver James Carroll en de historicus David o'Brien.

Het initiatief is afkomstig van 'call in action', een organisatie van progressieve katholieken in Chicago. De organisatie wil op deze wijze gedenken dat 25 jaar geleden het tweede vaticaans concilie werd afgesloten. 'Er is sinds het concilie in de kerk iets op gang gebracht', aldus voorzitter Mary Ann Savard van 'call in action'. 'Gelovigen vragen om meer participatie in de kerk, maar de vooruitgang is verhinderd door verouderde structuren en verzet tegen veranderingen'.

De organisatie hoopt dat binnen enkele weken het aantal ondertekenaars de 100.000 zal passeren.

ORANJESTAD — Uit goede bron verneemt de Amigoe dat de regering de schulden inzake organisatie van de Hi-Winds geregeld heeft. Het ging niet om tachtig mille doch om een bedrag van 290.000 florin.

Dat deze schulden niet betaald werden, vond zijn oorzaak in het feit dat destijds de regering-Eman een garantie had gegeven en deze niet betaalde. Dat is nu geregeld, terwijl Hi-Winds ook een voorschot kreeg voor de internationale Hi-Windswedstrijden die in juni plaatsvinden met de nodige voorwaarden, goede controle en tijdig afrekenen.

SAVANETA — Na lange tijd wordt weer een klaverjastoernooi op Aruba gehouden. Dit toernooi start woensdag 7 maart in het Militair Tehuis Prins Willem Alexander, gelegen aan de ingang van de Marinierskazerne Savaneta. Voor deelname kan men zich opgeven via telefoon 47119.

Wie wint Leito-jeugdbeker?

ORANJESTAD — Op Koninginnedag zal op Aruba voor het achttiende achtereenvolgende jaar de Gouverneur drs Leito Jeugdbeker worden uitgereikt. De jury op Aruba, bestaande uit voorzitter Jos A. van der Schoot en als leden de dames Bernadette Geerman en H. Wijnaar en de heren Ito Tromp, Vicki Caster en Rufo Odor, maakte het reglement bekend.

Tot uiterlijk 2 april kunnen voordrachten bij de voorzitter van de jury worden ingediend. De beker is beschikbaar gesteld voor de vereniging of organisatie op Aruba die zich in de aan 1 maart van het jaar voorafgaande twaalf maanden op zeer bijzondere wijze heeft onderscheiden door prestaties van één of meer van haar jeugdleden, individueel of gezamenlijk, op cultureel of maatschappelijk gebied of op het gebied van de sport, dan wel op meer dan één van deze gebieden tegelijkertijd.

Onder jeugdlid wordt verstaan een meisje of jongen tot de leeftijd van achttien jaar. Zoals bekend is de Leito Jeugdbeker een wisselbeker die definitief in het bezit komt van die vereniging of organisatie welke deze óf in drie opeenvolgende jaren óf vijfmaal totaal toegewezen kreeg. Traditiegetrouw reikte de gouverneur de wisselbeker alsmede een herinneringsmedaille op Koninginnedag uit. De laatste jaren, gezien de grote belangstelling voor deze jeugdbeker, wordt ook een waarderingsprijs toegekend.

In 1989 ging de beker naar zanggroep Pierewietje en Flash, terwijl Kiwanis Keyclub Colegio Arubano en Rockey Ras van het Heilig Hart College een waarderingsprijs kregen. In de loop der jaren werd de beker toegekend aan: Aruba Little League, Santanero drumband, Dr Martin Luther Kingschool (3x), Drecha Cas Aruba (2x), Keyclub Colegio Arubano, Aruba Lawn Tennis Bond jeugd (3x), Barracuda zwemclub, St Dominicus College en de St Annaschool te Noord.

Vijf jaar voor beroving man

ORANJESTAD — Vijf jaar gevangenisstraf luidde het vonnis tegen de achttien-jarige M.M., die in november 1989 de leiding had van een trio, dat een bejaarde man in San Nicolas in zijn woning mishandelde.

Na de mishandeling ging het drietal er met de brandkast vandoor, waarin zich vijftien mille florin bevond. De rechter hield rekening met het feit, dat de jongeman weinig berouw over zijn optreden toonde - hij liet twee weken geleden in de rechtszaal horen dat wanneer hij vrij kwam hij weer op het dievenpad zou gaan -en dat hij vermoedelijk bij nog andere zaken is betrokken. Conform de eis van de officier werd hij veroordeeld.

Wat R.M. (21) betrof, wees de rechter erop dat hij wel degelijk bij deze kwalijke en ernstige zaak betrokken was en veroordeelde hem tot drie jaar en zes maanden gevangenisstraf.

De derde verdachte M.T., die uitstel kreeg om een advocaat te zoeken, moet nog berecht worden.

ORANJESTAD — In de competitie van Camacuri Bowling Center is het team van Eman Trading koploper bij de heren, terwijl Dowco de ereplaats inneemt bij de dames.

De stand in de herenklasse is: 1. Eman Trading 20.632 pins, 2. Partner Contractors 20.482, 3. El Rey 20.428, 4. Kelkboom 19.615, 5. Panama Store 18.680, 6. Golden Tulip 18.285, 7. Crime Prevention 18.051, 8. Fatum 17.386 en 9. Donny thijssen 15.103.

In de dames-klasse: 1. Dowco 12.258 pins, 2. Golden Tulip 11.911, 3. Panama Store 10.466, 4. Interbank 10.136, 5. Sound Bowlers 9.865, 6. Gandelman Jewelers 9.800.

Vier maanden voor diefstal

ORANJESTAD — Vier maanden gevangenisstraf, waarvan twee maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar, werd het vonnis tegen de verdachte S.A. die in januari van dit jaar in een woning in de St Maartenstraat te San Nicolas zich enige goederen had toegeëigend.

In eerste instantie ontkende verdachte in de woning te zijn geweest, doch uiteindelijk gaf hij toe dit met een ander persoon te hebben gedaan. Beklaagde deed tijdens de rechtszitting zijn beklag over het optreden van de recherche, die zonder zijn toestemming in zijn woning was gegaan en met zaken ter waarde van 250 florin verdwenen was. Hij verklaarde hiervan bewijzen te hebben en noemde daarbij de naam van een politieman die van een en ander getuige was geweest.

De officier van Justitie noemde deze diefstal een ernstige zaak. Hij hield rekening met het feit dat het de eerste maal was dat verdachte in aanraking met de Justitie kwam. Zijn eis was acht maanden gevangenisstraf, waarvan vier manden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

Verdachte verzocht tot slot de rechter om clementie, omdat hij alleen naar buiten op de uitkijk had gestaan en dat hij reeds zestig dagen in de politiewacht San Nicolas opgesloten had gezeten.

Kopak

WILLEMSTAD — Het rommelt weer binnen de landbouwcoöperatie Kopak. Zo is voor 12 maart weer een algemene ledenvergadering belegd voor de verkiezing van een nieuw bestuur. Dat gebeurt na overleg met de officiële voorzitter van die organisatie Jean Luis Sprock. De brief is voorzien van een twintig-tal handtekeningen van landbouwers.

Een van de mensen achter deze vergadering is Eugene Godfried, die ooit zelf voorzitter van de Kopak was. Hij werd afgezet. Hierna namen Sprock en Eric Scoop over. Die kregen ook ruzie, waarna Scoop als voorzitter gekozen werd. Hij zei de Kopak na een grondige reorganisatie nieuw leven te zullen inblazen. Er werd daarna echter weinig meer van hem of de organisatie gehoord.

Nu wordt 12 maart om 8 uur 's avonds een vergadering belegd voor de verkiezing van weer een ander bestuur. De vergadering begint om acht uur 's avonds en wordt gehouden in de sportclub van Santa Rosa. De verkiezing van het bestuur is het enige agendapunt.

WILLEMSTAD — De Vogelvriend organiseert morgen een vogelamrkt in de proeftuin op Cas Cora. Verschillende leden van de Vogelvriend zullen hun vogels te koop aanbieden. Die zullen van goede kwaliteit zijn en tegen redelijke prijzen worden aangeboden. Verder zullen er video-presentaties zijn over de Kakatoe en andere vogels. De vogelmarkt duurt van tien uur 's morgens tot vier uur 's middags.

TWEEKAMP DAMMEN OM WK-TITEL

Sijbrands mist winst in slotpartij

Alexei Tsjizjov behoudt wereldtitel in Amersfoort

AMERSFOORT — De 25-jarige Alexei Tsjizjov heeft in Amersfoort zijn wereldtitel dammen behouden. In een ongelooflijk spannende en gecompliceerde slotpartij wist de Sovjet-grootmeester tegen uitdager Ton Sijbrands nog remise te spelen. Daardoor hielden beide grootmeesters elkaar na twintig partijen precies in evenwicht (20-20) en bleef de Nederlander verstoken van zijn derde wereldtitel.

Toch was Sijbrands heel dicht bij een tweede zege in deze tweestrijd. In razende tijdnood miste de Voorstenaar echter op de 49ste set tot ontsteltenis van zijn vele fans de winnende voortzetting. Daarmee was zijn kans op het heroveren van de wereldtitel definitief verkeken, al moest Tsjizjov ook in het slot van de partij nog secuur manoeuvreren om tot een puntendeling te komen.

"Dit is in een WK-match nog nooit vertoond", was het commentaar van de explicateurs Scholma en Mogiljanski voor een uitpuilende demonstratiezaal van het Amersfoortse stadhuis. Met honderden tegelijk waren de damliefhebbers naar de sinds een maand als "damcentrum" fungerende Keistad gekomen. Enkele minuten na het begin moest de speelzaal al hermetisch worden afgesloten. "vol", vertelde de bode, die erop moest toezien dat dit slotduel door niets en niemand verstoord kon worden.

Sijbrands had in voorgaande duels het gedrag van het publiek nog wel eens als storend ervaren en dat moest ten koste van alles voorkomen worden. Storing konden de grootmeesters ook niet gebruiken, want van de eerste zet werd het duidelijk dat Sijbrands een uiterste poging zou doen de titel alsnog te bemachtigen. Met secondant Johan Krajenbrink had de uitdager de laatste uren voor het slotduel benut om zijn strategie te bepalen. "Hij moest risico's nemen in een scherpe opening. Samen hebben we nagedacht over de opening die Tsjizjov zou willen spelen", verklaarde Krajenbrink tijdens het duel, waarin Sijbrands na tien zetten een tactische wending aanbracht.

PARTIE-BONNARD

De Partie-Bonnard die Tsjizjov tot ieders verwondering accepteerde, riep ongekende spanningen op. Het vergde ook het uiterste van de spelers, die ieder ruim een uur gebruikten voor de eerste veertien zetten. De vele grootmeesters die het duel volgden en op de slotdag nog door een aantal Sovjet-collega's (voor de competitie van zaterdag overgekomen) werden versterkt, geloofden hun ogen niet. "Dit is niet normaal. Waar beginnen ze aan", merkte oud-wereldkampioen Tsjegolev halverwege de partij op. Tsjizjov had op dat moment echter het initiatief, maar gaf dat na de 30ste zet zomaar uit handen.

"Uiterst onhandig gemanoeuvreerd", vond Wirny, die zich plotseling in het middelpunt van de belangstelling wist. Sijbrands kreeg namelijk weer kansen, omdat Tsjizjov een kansrijke vereenvoudiging overzag. Het Nederlandse kamp raakte in vervoering, al keek men wel bedenkelijk naar de klok. Op het moment dat beiden nog drie minuten hadden voor acht zetten, moest Tsjizjov een schijf prijsgeven.

"Sijbrands moet nu kunnen winnen", was het oordeel van de analyserende grootmeesters, die echter de seconden zagen wegtikken., er bleef minder dan een minuut over voor vier zetten. In die situatie ging het fout. De teleurstelling in het Nederlandse kamp was groot.

APPLAUS

Het publiek beloonde Sijbrands, die als eerste de demonstratiezaal binnenkwam, met een ovationeel applaus. De 25-jarige wereldkampioen volgde even later en werd op een minstens even langdurige ovatie onthaald. Vijftien maanden na Paramaribo heeft Tsjizjov de Nederlandse damwereld gedesillusioneerd achtergelaten.

"Ik ben gelukkig. Sijbrands heeft in tijdnood fouten gemaakt. Dat was jammer. Maar ik heb nooit getwijfeld aan mezelf. Na de 18e partij kwam eigenlijk het moeilijkste deel van de match. Gelukkig heb ik ook dat tot een goed einde gebracht", aldus Tsjizjov, die volgende week alweer achter het bord zit in Leningrad.

"Het landskampioenschap is ook belangrijk voor me", aldus een verlost van zorgen lachende Rus.

ZETTENVERLOOP

Zetverloop negentiende partij: Wit: Sijbrands
Zwart: Tsjizjov
1. 33-29 19-23, 2. 35-30 14-19, 3. 40-35 17-22, 4. 45-40 20-25, 5. 30-24 19x30, 6. 35x24 13-19, 7. 24x13 8x19, 8. 50-45 10-14, 9. 38-33 3-8, 10. 42-38 5-10, 11. 31-26 9-13, 12. 36-31 4-9, 13. 41-36 11-17, 14. 40-35 6-11, 15. 44-40 22-27, 16. 31x22 17x28, 17. 33x22 18x27, 18. 29x18 13x22, 19. 32x21 16x27, 20. 46-41 9-13, 21. 48-42 13-18, 22. 37-31 1-6, 23. 41-37 8-13, 24. 38-32 27x38, 25. 42x33 2-8, 26. 43-38 18-23, 27. 47-42 22-28, 28. 33x22 23-29, 29. 34x23 19x17, 30. 38-33 12-18, 31. 42-38 7-12, 32. 49-43 14-19, 33. 37-32 15-20, 34. 35-30 25x34, 35. 40x29 10-15, 36. 39-34 19-23, 37. 31-27 20-24, 38. 29x20 15x24, 39. 27-21 13-19, 40. 21-16 8-13, 41. 16x7 12x1, 42. 43-39 1-7, 43. 32-27 7-12, 44. 45-40 6-11, 45. 38-32 11-16, 46. 40-35 17-22, 47. 26-21 22x31, 48. 36x27 18-22, 49. 27x20 16x40, 50. 35x44 19-24, 51. 20x29 13-18, 52. 29-24 18-22, 53. 24-19 22-27, 54. 19-14 27-32, 55. 14-9 32-37, 56. 9-3 37-41, remise

Zetverloop twintigste en laatste partij. Wit: Tsjizjov
Zwart: Sijbrands
1. 32-28, 16-21., 2. 31-26, 11-16., 3. 38-32, 18-22., 4. 43-38, 7-11., 5. 49-43, 1-7., 6. 37-31, 21-27., 7. 32x21, 16x27., 8. 42-37, 11-16., 9. 37-32, 16-21., 10. 41-37, 19-24., 11. 47-42, 7-11., 12. 34-29, 20-25., 13. 29x20, 15x24., 14. 40-34, 13-19., 15. 45-40, 10-15., 16. 28-23, 19x28., 17. 32x23, 4-10., 18. 35-30, 24x35., 19. 33-28, 22x33., 20. 39x28, 9-13., 21. 31x22, 15-20., 22. 46-41, 14-19., 23. 23x14, 20x9., 24. 38-33, 10-14., 25. 34-29, 12-18., 26. 37-31, 18x27., 27. 31x22, 8-12., 28. 41-37, 2-8., 29. 40-34, 5-10., 30. 44-39, 10-15., 31. 42-38, 14-20., 32. 50-44, 20-24., 33. 29x20, 25x14., 34. 48-42, 14-20., 35. 34-29, 20-25., 36. 39-34, 9-14., 37. 43-39, 14-20., 38. 44-40, 35x44., 39. 39x50, 20-24., 40. 29x20, 15x24., 41. 50-45, 3-9., 42. 37-32, 24-30., 43. 42-37, 30x39., 44. 33x44, 12-18., 45. 44-39, 18x27., 46. 28-23, 25-30., 47. 39-33, 30-34., 48. 33-29, 34-39., 49. 45-40, 9-14., 50. 29-24, 11-16., 51. 23-19, 14x23., 52. 37-31, 39-44., 53. 31x11, 44x35., 54. 26x17, 16x7., 55. 24-20, 35-40., 56. 20-14, 40-44., 57. 14-10, 13-19., 58. 10-5, 44-50., 59. 17-12, remise.

Vliegerwedstrijd

WILLEMSTAD — Op het sportveld te Kasa Grandi organiseert Buurt Centrum Montaña aanstaande zondag (4 maart) een vlieger wedstrijd. De competitie start om 09.00 u 's morgens. Deelnemers moeten de leeftijd van 6 jaar bereikt hebben om mee te doen aan de wedstrijd. De categorieën zijn als volgt ingedeeld: 6-8 jaar; 9-14 jaar; 15-17 jaar en 18 jaar en ouder.

Er zullen verschillende prijzen zijn zoals die van de grootste vlieger, de mooiste, de vlieger die het hoogste reikt etc. Alle andere belangstellenden zijn welkom.

■ ...Alexei Tsjizjov (links) behield zijn wereldtitel tegen Sijbrands. Tegenover de wereldkampioen zit de voorzitter van de Curaçaose Dambond, Ludwig Leito...

TENNIS-TOERNOOI ROTTERDAM

Zweed Gustafsson nu favoriet

Haarhuis verprutst matchpoints

ROTTERDAM — Als Paul Haarhuis de bedoeling had de tenniswereld zand in de ogen te strooien, dan is hem dat donderdag in Rotterdam uitstekend gelukt. De Eindhovenaar leek tegen Michael Tauson weinig op de koele killer, die Yannick Noah in twee sets had afgemaakt. Alles wat hem de avond te voren als vanzelfsprekend afging, kostte nu moeite. Hij verspeelde zeven breekpunten, eer hij halverwege de derde set een doorbraak kon forceren en in de tiebreak, die de zinderende partij afsloot had hij zelfs aan vijf matchpunten niet genoeg: 6-2 3-6 6-7 (10-12)in twee vijftien minuten.

Aan het waarmaken van een reputatie is Haarhuis nog lang niet toe, zoals hij trouwens na de overwinning op Noah zelf al aangaf. Tauson had ook voor de uiterst nuchtere Haarhuis iets speciaals. De Deen, die zijn tennisleven voornamelijk slijt in de (kleinere) Challengers, had Schapers verslagen, na een partij waarvoor hij zeven matchpunten nodig had gehad. Het was dus de gelegenheid om onder de ogen van bondscoach Stanley Franker te bewijzen dat hij metterdaad nummer één van Nederland is. Wellicht legde dat toch een zekere druk op hem. In de eerste set, die hij via 4-0 met 6-2 won, liet hij het tempo beduidend zakken. Tauson kreeg meer tijd aan te leggen en pinde de Nederlander vast op de achterlijn, waardoor hij met één hand de bal vanaf de backhandkant meer vaart meegaf dan Haarhuis met twee handen. De Eindhovenaar werd soms zelfs zo opgejaagd, dat hij in de hoek maar één hand aan het racket kon krijgen.

Zelf wist Haarhuis niet wat er precies mis was gegaan. Zijn coach Henk van Hulst wel: "Het was puur een kwestie van concentratie. Paul heeft zich in de tweede set een beetje in slaap laten sussen. Dan is het moeilijk om terug te komen. Op dit niveau moet je gewoon de eerste bal goed spelen, zowel bij de opslag als bij de return. Aan beide ontbrak het een beetje."

MATCH-POINT

Haarhuis' gevoel voor serveren kwam pas halverwege de derde set terug en het scheelde weinig of hij was van 1-3 ineens doorgestoten naar 5-3. Maar de klap, die de tweede achtereenvolgende doorbraak had kunnen bewerkstelligen, eindigde onderin het net. De voorsprong van 6-3 in de beslissende tiebreak leek florissanter dan het was. Haarhuis had slechts één maal de opslag. Daaruit knalde hij de eerste service ver buiten bereik van Tauson een centimeter naast de lijn. "Op één punt na win ik die wedstrijd", treurde hij later na.

Op de tweede service liep Tauson om zijn backhand heen. Op de andere matchpunten kreeg Haarhuis geen echte kansen. Daarvoor serveerde Tauson te sterk. Het werd uiteindelijk 10-10, toen de Nederlander een backhand achter de lijn liet landen en de een de partij kon uitserveren, op diens derde matchpoint. Bij het ingaan van de beslissende fase heeft het toernooi van Rotterdam een nogal Scandinavisch aanzien gekregen. Naast de Deen Tauson figureren drie Zweden bij de laatste acht: Magnus Gustafsson, Thomas B. Svensson en de de qualifier Thomas Hogstedt.

De laatste twee - goeie vrienden - komen tegen elkaar uit. De andere wedstrijden in de kwartfinales spreken evenmin erg tot de verbeelding: Gilbert - Mansdorf, Tauson - Gustafsson en Hlasek - Antonitsch.

GUSTAFSSON

Gustafsson zou normaal gesproken favoriet voor de eindzege moeten zijn. De rustige Zweed etaleerde tegen het service-kanon Zivojinovic opnieuw het beste tennis van allemaal. Gustafsson speelt in Rotterdam tegen het advies van de medische staf.

Fysiotherapeut Leo Staal constateerde bij hem een beenvlies-ontsteking, waarvoor hij eigenlijk twee weken rust zou moeten nemen. De Zweed neemt echter het risico dat de kwaal chronisch wordt om de organisatoren in Rotterdam niet te laten vallen. Maandag vertrekt hij naar de Bondsrepubliek om zich daar onder behandeling te stellen van een specialist, die ook Becker heeft behandeld. De blessure van Gustafsson openbaarde zich twee weken geleden in Brussel. Daarna bereikte hij in Stuttgart de halve finales. "Het vreemde is, dat ik beter speel als ik geblesseerd ben" aldus de Zweed.

Fundraising marathon en Mieren-race

WILLEMSTAD — Zondag 4 maart zal er in het Suffisant Stadion een fundraising marathon gehouden worden. In dit jaarlijks terugkerend evenement is het de bedoeling dat de deelnemers in de verschillende leeftijdsgroepen zoveel mogelijk gesponsorde rondjes lopen in het stadion gedurende het tijdsbestek van één uur.

Ook is de populaire Mieren Race aan de orde. Deze wedloop voor jongens en meisjes van 3-4, 5-6 en 7-8 jaar zal in de middaguren plaatsvinden. In elke leeftijdsgroep is er voor de eerste tien finalisten een prijs. Gedurende de hele dag zal er muziek en andere activiteiten zijn in het stadion om de fundraise-lopers aan te moedigen. De jongens (deelnemers aan de Mieren-race) kunnen zich tot 12 uur 's middag inschrijven bij de wedstrijdleiding in het stadion (kosten één gulden).

Marine triathlon

WILLEMSTAD — Zondag 4 maart organiseert de Koninklijke Marine in samenwerking met Fundashon Triathlon Korsou een (1/8) triathlon te Boca Sami. De afstanden in deze drie-onderdelen race omvat: 500 meter zwemmen, 20 km fietsen en vervolgens 5 km te voet.

Deelnemers moeten de leeftijd van 12 jaar bereikt hebben. De inschrijvingskosten zijn 5 gulden per persoon (t/m 19 jaar) en 7,50 voor overige deelnemers. Er zullen prijzen zijn voor deelnemers in verschillende leeftijdsklassen. De start van deze triathlon is om 07.15 u. 's morgens. Tri-atleters moeten zich vanaf 06.00 u melden bij het recreatie centrum van de Marine te Boca Sami. Belangstellenden kunnen zich op zaterdag 3 maart inschrijven bij dit recreatie centrum van 10.00 u - 13.00 u. tevens zullen de fietsen dan gecontroleerd worden.

Informatie omtrent de triathlon kan men ook inwinnen per telefoon onder de nummers: 614222 (tst 149), 73255 (tst 114) of bij Remy Sille van FTK tel: 78932.

FTK zal haar internationale triathlon dit jaar op 29 april houden. De organisatie heeft nog niet alles rond, maar dat komt omdat verschillende sponsors nog niet gereageerd hebben. "Het zou jammer zijn als om deze reden het in de regio steeds populairder wordende evenement minder deelnemers zou trekken. Sille denkt dat zo'n 200 buitenlandse atleten wachten op antwoord van FTK om hun deelname te bevestigen. "Dit kan nog niet omdat nog niet alles rond is", aldus FTK-voorzitter Sille in een communique.

Jeugd-tennis kampioenschappen

WILLEMSTAD — Zaterdag 17 maart om 08.30 u zullen de officiële Curaçaose Jeugd Tenniskampioenschappen van start gaan. Het is de bedoeling dat er in vijf verschillende leeftijdsgroepen gestreden zal worden. De leeftijdsindeling is alsvolgt: t/m 10 jaar (geboren in 1980 of later); 11-12 jaar; 13-14 jaar; 15-16 jaar en 17 jaar en ouder. Om te weten tot welke leeftijdsgroep men behoort is het aan te raden de inschrijfformulieren goed na te lezen, omdat daarin het geboortejaar dat bij de verschillende groepen hoort is vermeld.

De kampioenschappen zullen op het terrein van CSC te Damacor gehouden worden. Deelnemers kunnen zich tot en met 10 maart opgeven bij hun eigen tennisclub of bij CSC te Damacor. De kosten per inschrijving bedragen 10 gulden. Het wedstrijdschema zal op de openingsdag (17 maart) worden uigereikt.

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

*****

ZONDAG
VOETBAL
(Kopa Antiano)
18.00 uur Undeba vs Juventus (Bon) -Sentro Deportivo Kòrsou.

TRIATHLON
07.15 uur start 1/8 triathlon - Marine Watersportcentrum, St Michielsbaai.

ATLETIEK
(CAB)
vanaf 10.00 uur fundraising-marathon - Suffisantstadion.

******

Competitie bedreigt door afgelastingen

Ajax en PSV moeten topposities waarmaken

DEN HAAG — De spanning aan de top van de eredivisie kan komend weekeinde weer tot een hoogtepunt stijgen. Ajax moet in de tweede opeenvolgende uit-wedstrijd aantonen de meest serieuze titelkandidaat te zijn. Het duel tegen Sparta werd afgelopen zondag op het dakloze Spangen weliswaar gewonnen, maar indruk maakte de Amsterdamse ploeg geenszins. PSV, dat een verliespunt meer heeft dan Ajax, kan bij een uitglijder van de Amsterdammers het verschil weer uitvlakken. De titelverdediger krijgt FC Den Haag op bezoek, dat dit seizoen de puntjes voornamelijk in het eigen stadion bijeen sprokkelt.

Den Haag hoopt binnenkort topscorer Harry van der Laan voor langere tijd aan zich te binden. De nummer twee van de topscorerslijst heeft een vijf-jarig contract voorgelegd gekregen, maar nog geen handtekening gezet. Van der Laan wil een clausule in het contract hebben, dat hij voor een gelimiteerd transferbedrag de Haagse club kan verlaten.

Maar ook Vitesse en Roda JC maken nog aanspraak op de titel. De dit seizoen verrassende Arnhemse ploeg kreeg donderdag een arbeidsvergunning voor de Sovjet-speler Masalitin, die waarschijnlijk zaterdagavond op Monnikenhuizen tegen FC Twente debuteert. Diens landgenoot Kroetov kreeg geen werkvergunning. De reden daarvan is onduidelijk.

Roda moet naar Utrecht, waar de plaatselijke eredivisieclub moeilijke tijden doormaakt wegens een stortvloed aan blessures. Lichtpuntje voor Utrechtenaren is de terugkeer van aanvaller Boogers. Afgelopen zondag behoedde hij zijn club voor een desastreuze nederlaag tegen het laaggeplaatste BVV Den Bosch. Roda lijkt zonder de kopkracht van Van Loen enigszins uit balans.

EUROPEES VOETBAL

Onder de top-vier strijden FC Twente, Volendam, RKC en Fortuna Sittard om een eventueel Europees voetbal. Twente moet daarvoor naar Vitesse, dat in eigen huis moeilijk te verslaan is. Volendam krijgt NEC op De Dijk als tegenstander. De Nijmegenaren versterkten zich de laatste weken flink en hopen aan degradatie te ontsnappen. Elk punt is meegenomen en daar zullen de Nijmegenaren ook wel voor naar Volendam reizen.

Willem II wil de Europese droom van Fortuna in Sittard voorlopig ondergraven. Met de van Feyenoord gekomen Martin van Geel krijgt de ploeg van Adri Koster in ieder geval meer "body". De aanvallend ingestelde middenvelder moet de Brabantse club weer aan het scoren brengen. Met afgepaste voorzetten of nog beter; met eigen treffers.

Feyenoord krijgt de mogelijkheid via BVV Den Bosch de degradatiezone definitief te verlaten. Het bestuur van de Bossche club presenteerde donderdag een vijfjarenplan dat in de toekomst, door ondermeer een verhoging van de sponsorinkomsten met jaarlijks een half miljoen, tot een vaste plaats in de subtop van de eredivisie moet leiden. "Hoop doet leven", denken ze in Den Bosch.

LIEVELING

Haarlem, dat trainer Gerard van der Lem aan het einde van het seizoen naar Ajax ziet vertrekken, krijgt het weer redelijk draaiende FC Groningen, dat de komende voetbaljaargangen ook nog onder leiding van publiekslieveling Hans Westerhof staat, op bezoek. Voor beide ploegen een belangrijke wedstrijd. Haarlem heeft de twee punten hard nodig in de strijd om lijfbehoud. Bij Groningen is men na het gelijke spel weer voorzichtig naar de bovenste zes plaatsen gaan kijken. Het Europese voetbalavontuur is de discipelen van Westerhof afgelopen jaar goed bevallen.

Sparta probeert de serie nederlagen in Maastricht tegen MVV te onderbreken. Dan moeten toppers als Houtman en Van der Gijp scherper zijn dan afgelopen week tegen Ajax.

Comaneci sprakeloos

MONTREAL — Nadia Comaneci heeft verbaasd gereageerd op de uitlatingen van haar moeder, dat ze jarenlang misbruikt werd door de zonen van de onlangs geëxecuteerde Roemeense dictator Nicolae Ceausescu.

Geschokt vernam ze donderdag tijdens een bezoek aan Montreal, de stad waar ze in 1976 tijdens de Olympische Spelen drie gouden medailles bij het turnen veroverde, het relaas van haar moeder. "Allemaal leugens", liet de 28-jarige Roemeense weten.

Afgelopen week verklaarde moeder Alexandrina dat haar dochter lange tijd door Nico en Valentin Ceausescu werd bedreigd en mishandeld. Ze schilderde Nicu als de grootste barbaar af. Hij zou haar gemarteld hebben. Valentin werd als verkrachter bestempeld.

De voormalige turnkampioene weigerde aanvankelijk iets over de "affaire" met de Ceausescu's te zeggen. "Ze wil de media niet te woord staan",zei haar begeleider Alexandre Stefu tijdens een trip door de stad.

"Ze is door de Amerikaanse pers door het slijk gehaald. Ze heeft niets meer te zeggen", aldus Stefu, een voormalige trainer van de Roemeense rugbyploeg.

Pas toen ze het verhaal van haar moeder vernam, deed Nadia, die een week voor de revolutie op spectaculaire wijze Roemenië wist te ontvluchten, haar mond open. "Ik kan dit niet geloven. Dat heeft mijn moeder niet gezegd", wist ze met een zacht stemmetje uit te brengen. "Dit zijn leugens".

Vragen over toekomst NAVO en Warschaupact

Verenigd Duitsland bezorgt Europese staten hoofdbrekens

BRUSSEL— Zolang de voorwaarden voor de hereniging van Duitsland nog niet zijn vastgesteld, zijn alle mogelijke scenario's denkbaar voor de toekomstige rol van de navo en het Warschau Pact. Die scenario's varieren van opheffing tot een fusie van de twee bondgenootschappen.

Bij de NAVO ziet men in dat aanpassingen onvermijdelijk zijn in het nieuwe tijdperk dat voor de deur staat, een tijdperk waarin naar verwachting de ontspanning hoogtij viert en een herenigd Duitsland op economisch gebied in Europa de lakens uitdeelt.

Dat toekomstbeeld roept de vraag op wat er moet gebeuren met de twee politiek-militaire bondgenootschappen. Moeten ze behouden blijven als stabiliserende factor tijdens de huidige overgangssituatie, of moeten ze worden opgeheven omdat ze hun bestaansrecht hebben verloren en een sta-in-de-weg zijn voor het bereiken van een nieuwe situatie van evenwicht in Europa?

De Sovjetunie is duidelijk voorstander van opheffing, omdat de bondgenootschappen naar haar mening een gevaar vormen voor de vrede. Desondanks willen de Sovjets bepaalde banden met enkele buurlanden in Oost-Europa handhaven om het hoofd te kunnen bieden aan een eventueel herleven van "het Duitse gevaar".

Frankrijk stelt het bestaan van de twee blokker al twintig jaar ter discussie, is desondanks zelf lid van de NAVO omdat die organisatie als onmisbaar voor de eigen veiligheid wordt beschouwd, maar heeft een strikt nationale kernmacht opgebouwd.

Volgens een diplomatieke bron in België is een aantal Europese landen er voorstander van om in de naaste toekomst veiligheidskwesties binnen de Europese Gemeenschap te bespreken in plaats van in NAVO-verband. De "Europese twaalf" gaan op 28 april in Dublin in een buitengewone zitting praten over de Duitse hereniging.

WEU

Daarnaast is sinds 1986 de Westeuropese Unie (WEU) nieuw leven ingeblazen om de militaire kracht van West-Europa op peil te houden voor het geval de betrokkenheid van de Verenigde Staten met het Europees continent zou verminderen. De negen WEU-landen, tevens alle lid van de NAVO, hebben elkaar in voorkomende gevallen militaire bijstand beloofd. Het negental bestaat uit de Benelux, Frankrijk, de Bondsrepubliek Duitsland, Italie, Groot-Brittannie, Spanje en Portugal.

ACCENT

De Verenigde Staten hebben, gesteund door Groot-Brittannie, bij verschillende gelegenheden gepleit voor behoud van het Atlantisch bondgenootschap. Het accent zou echter meer op de politieke dan op de militaire aspecten moeten worden gelegd.

De regering van de Bondsrepubliek heeft verklaard dat een herenigd Duitsland lid moet blijven van de NAVO, zelfs indien het gebied van de huidige Duitse Democratische Republiek zou worden gedemilitariseerd.

Daar staat de mening van de Sovjetunie en de huidige DDR-leiding tegenover, die neutraliteit van een herenigd Duitsland nastreven en een gezamenlijk Duits leger van maximaal 200.000 manschappen wensen met een louter defensieve taak.

Onlangs liet Hongarije weten lid te willen worden van de NAVO, zonder handhaving van het lidmaatschap van het Warschau Pact. Als dat voorbeeld wordt nagevolgd, komt een fusie van de bondgenootschappen onder bijvoorbeeld de 'paraplu' van de conferentie voor veiligheid en samenwerking in Europa (CVSE) nadrukkelijk in beeld.

DE TIJD DRINGT

De tijd dringt. De ontwikkelingen naar Duitse eenwording gaan na de verkiezingen van 18 maart in de DDR in een nog hogere versnelling. In het najaar staat een bijzondere CSVE-bijeenkomst op het programma, waar de leiders van de 35 aangesloten landen (VS, Canada, Europa minus Albanië) een conventioneel ontwapeningsakkoord zullen ondertekenen, maar volgens planning ook een voorstel voor Duitse hereniging krijgen voorgeschoteld.

Tegen die tijd is de Duitse hereniging in allerlei overlegfora aan de orde gekomen: tussen de twee Duitslanden, tussen de vier geallieerde machten in Berlijn (VS, Sovjetunie, Frankrijk en Groot-Brittannie), tussen de Duitslanden en de geallieerden, tussen de twaalf landen van de Europese gemeenschap, tussen de zestien leden van de NAVO, tussen de 23 landen van NAVO en Warschau Pact en ten slotte tussen de 35 CVSE-landen.

SUPREMATIE

Volgens een Europese diplomaat in Brussel wordt in vele westerse hoofdsteden rekening gehouden met een toekomstig Europa waarin de Sovjetunie en Duitsland gezamenlijk de suprematie zullen uitoefenen.

WANNEER KOMT DIE TREIN EINDELIJK?

■ *BEJING — Soldaten zitten een beetje te soezen voor het treinstation van de Chinese hoofdstad. Ze wachten zichzelf suf op de trein die hen terug moet brengen naar hun barakken buiten de hoofdstad. Duizenden soldaten blijven echter nog in Bejing achter ondanks dat de staat van beleg in januari opgeheven is. De dagen dat de doden vielen op het Plein van de Hemelse Vrede zijn nog niet vergeten.*

Bush ontkent geheim overleg met Iraniërs

LOS ANGELES — De Amerikaanse president George Bush ontkent dat de Verenigde Staten geheime besprekingen voeren met Iran in een poging acht Amerikaanse gijzelaars in Libanon vrij te krijgen. Bush noemde de berichten over dergelijke besprekingen donderdag tijdens een politieke bijeenkomst in Los Angeles "belachelijke verhalen".

Bush reageerde met zijn uitval op woensdag verschenen krantenartikelen waarin anonieme islamitische bronnen in het midden-oosten worden opgevoerd die melding maken van geheime besprekingen tussen de VS en Iran in Geneve. De besprekingen zouden gaan over het normaliseren van de betrekkingen en de vrijlating van de Amerikaanse gijzelaars.

De Nieuwzeelandse minister van buitenlandse zaken Mike Moore zei donderdag in Washington dat hij eerder deze week met de Iraanse president Ali Akbar Hashemi Rafsanjani "in het voorbijgaan" over de Amerikaanse gijzelaars in Libanon heeft gesproken. Hij ontkende als bemiddelaar tussen de VS en Iran op te treden.

Op de vraag of er gesprekken in Geneve hebben plaatsgehad tussen vertegenwoordigers van de VS en Iran, antwoordde Moore: "Ik denk dat er krachten aan het werk zijn om beweging in de zaak te krijgen. Maar tegelijkertijd zijn er ook krachten werkzaam om die beweging te verhinderen".

HANDELTJE

Bush zei donderdag elke dag aan de gijzelaars te denken. Hij sloot "een handeltje" over de gijzelaars uit: "maar als gesprekken in Geneve of andere contacten kunnen bijdragen tot hun invrijheidstelling, dan zal ik dat niet nalaten".

De gijzelaar die de langste tijd wordt vastgehouden is de 41-jarige Terry Anderson, een journalist van het Amerikaanse persbureau Associated Press. Hij werd vijf jaar geleden in Libanon ontvoerd.

Libanese patriarch dreigt vechtersbazen te excommuniceren

BAYRUT — De Libanese patriarch Sfeir heeft verklaard dat generaal Michel Aoun, diens rivaal Samir Geagea en alle christenen die deelnemen aan de burgeroorlog geëxcommuniceerd zullen worden als zij hun "criminele strijd" niet beeindigen.

"We waarschuwen degenen die bevel geven om te schieten en degenen die dit bevel opvolgen. Zij zullen worden verbannen uit de kerkelijke gemeenschap en geen begrafenis volgens de kerkelijke riten krijgen", aldus de maronitische patriarch in zijn verklaring voor de radio.

Januaristorm Nederland kostte boeren 125 miljoen

LEIDSCHENDAM — Hagelunie Agrarische Verzekeringen heeft na de storm die op 25 januari met orkaankracht over Nederland waaide 12.107 schademeldingen gekregen. Zij heeft daarvan inmiddels 7.750 meldingen afgewerkt en ruim 6.000 uitbetaald. Op grond van de meldingen schat het verzekeringsbedrijf de totale schade op 125 miljoen gulden.

Van de binnengekomen schademeldingen betrof het in 7.535 gevallen schade aan kassen en in 3.400 gevallen schade aan het gewas in de kas. In 1.172 gevallen ging het om bedrijfsgebouwen die schade hadden opgelopen. De schade aan de gewassen is omvangrijk omdat het teeltseizoen net was begonnen. In veel gevallen moet opnieuw worden geplant. Voor de tuinder geeft dat een oogstachterstand van acht tot tien weken, net in de periode waarin zij voor vroege produkten over het algemeen een goede prijs krijgen, aldus de Hagelunie.

IN DE ENGELSE plaats Burgess Hill is een nieuwe drukkerij geopend voor de Europese editie van het Amerikaanse financiele dagblad "The Wall Street Journal". De krant wordt in Europa al gedrukt in Nederland en Zwitserland. Er is ook een Aziatische editie. De gezamenlijke oplage van de drie edities bedraagt ruim twee miljoen exemplaren.

***

HET WESTDUITSE automatiseringsbedrijf PSI heeft opdracht gekregen voor modernisering van de productie van de Oostduitse Trabant-auto's in de fabriek in Zwickau. PSI is het grootste software-bedrijf in de bondsrepubliek. Voor dit jaar wordt een omzetgroei van vijftien procent verwacht tot 75 miljoen mark.

Oostduitse liberalen hebben pech

Ronald Reagan geen mascotte voor DDR

LOS ANGELES/ERFURT — Wat een aardig campagne-idee leek, blijkt een flop te zijn: ex-president Reagan van de Verenigde Staten verleent geen actieve medewerking aan de verkiezingen die op 18 maart in de DDR gehouden worden. Een woordvoerder van de 79-jarige Reagan heeft verklaard dat deze in het geheel niet heeft aangeboden, een toespraak ten gunste van de Oostduitse liberalen te houden. Vanuit Erfurt was woensdag gemeld, dat Reagan had toegezegd op 16 maart in Oost-Berlijn de slottoespraak van de campagne te houden.

COMMUNISTENVRETER

Voor de rust binnen de Oostduitse liberale gelederen is het beter dat de bejaarde Reagan aan de Amerikaanse westkust blijft. De ondervoorzitter van de partij dreigde donderdag af te treden, als 'communistenvreter' Reagan naar de DDR komt. Volgens het persbureau ADN vindt Martin Schnittler een optreden van Reagan ongewenst omdat die 'gezegd heeft dat Moskou binnen vijf minuten gebombardeerd wordt'.

GRAP

Deze grap maakte Reagan tijdens zijn presidentschap bij een stemtest voorafgaand aan een wekelijks radiopraatje tot het Amerikaanse volk. Wat hun staatshoofd op dat moment niet wist, was dat de microfoon openstond...

Oost-Berlijn — Westerse bezoekers moeten vanaf heden in restaurants in de DDR met harde valuta betalen, tenzij zij kunnen aantonen dat ze hun oostduitse geld tegen de officiele koers hebben verkregen.

Het bedienend personeel in Oostduitse restaurants mag buitenlanders op hun identiteit controleren en de rekening in westgeld voorleggen aan hen die geen wisselbewijs hebben.

Een volledige maaltijd in Oost-Berlijn kost ongeveer 25 mark per persoon, wat neerkomt op 10 gulden volgens de officiele koers. Maar als mensen hun geld in het westen gewisseld hebben, kunnen ze met vier gulden volstaan. Officieel mag men geen oostduits geld in- of uitvoeren.

Duizenden mensen uit het westen overstromen de DDR, met name in het weekeinde en kopen dank zij subsidie goedkope waren in de toch al overvolle restaurants.

Het eten in oostduitse restaurants is saai en voorspelbaar, bevat veelal vlees van lage kwaliteit en zelden verse groenten of fruit. De bepaling van het ministerie van handel kon buitenlanders er wel eens helemaal van weerhouden, in de DDR nog buiten de deur te eten.

DE NIEUWE RECHTSORDE

Een regeling van staatsrechtelijke of volkenrechtelijke aard?

- door M.P. Gorsira -

IN NEDERLAND BEGINT het besef door te dringen, dat het onjuist zou zijn de zes Caribische eilanden, die de rijksdelen overzee vormen, onafhankelijkheid op te dringen.

Minister Hirsch Ballin (Antilliaanse en Arubaanse Zaken) heeft al laten weten, dat volgens hem de zes eilanden niet mogen worden geforceerd zich van het koninkrijk af te scheiden.

Deze zienswijze is meer in overeenstemming met de praktijk van het internationale recht dan het eerder verkondigde standpunt dat deze eilanden zo spoedig mogelijk soeverein moeten worden. De zes eilanden kunnen zich terecht met laatstgenoemd standpunt niet verenigen; de grote meerderheid van hun bevolking wil hiervan niets weten en verzet zich openlijk hiertegen.

Na de inwerkingtreding van het Statuut voor het koninkrijk is de vraag niet meer aan de orde geweest of de Nederlandse Antillen en Aruba al dan niet beschouwd kunnen worden als 'zelfbesturend gebied'. De algemene vergadering van de Verenigde Naties heeft op basis van de door het koninkrijk verstrekte argumenten in 1952 ingestemd met de beëindiging van de verplichte rapportage over de Nederlandse Antillen als vroegere kolonie van Nederland, waardoor deze eilanden sindsdien internationaalrechtelijk als een integrerend deel van het koninkrijk worden beschouwd.

ONDUBBELZINNIG

Het is een bekend feit dat alle betrokken partijen, te weten Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba, ondubbelzinnig het recht van de bevolking van de zes eilanden hebben erkend om zelf haar politieke toekomst te bepalen; dit werd ook door de koninkrijksregering in de Verenigde Naties herhaaldelijk beaamd.

Het verkregen zelfbeschikkingsrecht - een allesbehalve eenvoudig begrip - is niet een eenmalige activiteit die per sé tot onafhankelijkheid moet leiden. Het is een voortdurend proces, vooral in naties, waarvan vroegere koloniën of anderszins afhankelijke gebieden een integrerend deel vormen.

De vigerende rechtsorde werd door vaststelling van het Statuut in 1954 door alle samenstellende delen vrijwillig aanvaard. Zij is een uitvloeisel van de bekende toespraak van koningin Wilhelmina van 7 december 1942, waarbij zij aankondigde de gelegenheid te scheppen om gezamenlijk te overleggen over een voor de veranderde omstandigheden passende bouw van het koninkrijk en zijn delen. De onafhankelijkheid van Indonesië en vervolgens van Suriname, na de vaststelling van de huidige rechtsorde, volgden hierna. De staatsrechterlijke verhouding tussen de zes Caribische eilanden die meer zeggenschap over hun inwendige aangelegenheden wensen, bleef evenwel onbevredigend.

BEVOEGDHEID

De bevoegdheid van de Antilliaans overheid om door wijziging van de Eilandenregeling en Staatsregeling, tot een verder strekkende overdracht van bestuursbevoegdheden te geraken, is helaas niet benut. Door dit te doen, had men in grote mate kunnen tegemoetkomen aan het verlangen naar grotere zeggenschap der eilanden, een algemeen levend menselijk verlangen, dat de essentie is van elke democratie. En vooral op de zover van elkaar gelegen eilanden, gescheiden door de Caribische Zee, leeft dit verlangen des te sterker.

Het is dan ook logisch dat de eilanden bij hun streven naar meer lokale zelfstandigheid, in de eerste plaats de erkenning van hun zelfbeschikkingsrecht zo hard hebben bevochten.

Nadat het zelfbeschikkingsrecht voor alle eilanden was aanvaard, bleek al spoedig dat het tempo van de politieke ontwikkeling, dat hierdoor op gang kwam, voor elk der eilanden verschillend is geweest. Deze ontwikkelingsgang kan nog gunstig beïnvloed worden door het op doelmatige wijze verlenen van economische hulp en financiële bijstand, welke gericht zijn op het zo spoedig mogelijk bereiken van een zo groot mogelijk zelfbestuur.

AFHANKELIJK

In de wereld van vandaag zijn de bestaande naties alle min of meer van elkaar afhankelijk, waardoor zij met elkaar steeds rekening moeten houden. De zes kleine eilanden hebben dan ook terecht gekozen voor een integratie in een reeds internationaal erkende onafhankelijke staat, namelijk het Koninkrijk der Nederlanden.

Wellicht ten overvloede zij vermeld dat ingevolge het vierde beginsel van resolutie 1541 van de Verenigde Naties een niet-zelfbesturend gebied (deze eilanden waren vóór 1952 niet-zelfbesturende gebieden van Nederland) in drie gevallen worden geacht volledig zelfbestuur op basis van het zelfbeschikkingsrecht te hebben bereikt, namelijk door een soevereine onafhankelijke staat te worden, dus zonder een staatsrechtelijke band met een andere natie, maar ook door een vrije associatie (dominium of federatie) dan wel integratie in een onafhankelijke staat mat inachtneming van de hiervoor geldende volkenrechtelijke regels. De conclusie ligt voor de hand en wel dat onafhankelijkheid niet de enige optie is in geval het betreffende gebied meer zelfstandigheid verlangt.

Bovendien mag niet uit het oog worden verloren, dat het zelfbeschikkingsrecht, gezien zijn belangrijkheid, door de bevolking zelf moet worden uitgeoefend en dat derhalve een directe uitspraak hierover van de bevolking der eilanden een vereiste is.

VERSTOTING

Gelukkig is men in Nederland op het reeds eerder vermelde standpunt met betrekking tot verplichte afscheiding teruggekomen, zodat over deze als 'verstotingsrecht' betitelde bevoegdheid van Nederland om de eilanden eventueel tot afscheiding te dwingen, niet behoeft te worden uitgeweid. Het is vanzelfsprekend dat bij elke wijziging van de vigerende structuur van het koninkrijk zo nodig een aanpassing van de bestaande verhouding met Nederland moet volgen. Dit moet uiteraard in alle redelijkheid en in gemeen overleg plaats vinden.

De redenering, dat alleen zeer zwaarwegende argumenten het verbreken van de banden met de verschillende eilanden zouden rechtvaardigen, is niet erg overtuigend. Daarbij mag men zich niet concentreren op een incidentele bijstand, verleend door de aldaar gestationeerde militairen bij binnenlandse rellen of natuurrampen.

In Nederland bestaat toch ook de mogelijkheid om in die gevallen militaire bijstand in te roepen? Daar komen trouwens ook, zelfs frequenter dan in de Nederlandse Antillen het geval is, ongeregeldheden voor (terroristische activiteiten, gewelddadige demonstraties enz.).

Normaliter is de politiële sterkte niet berekend op buitengewone omstandigheden of natuurrampen; daar gelaten dat een te krachtig geëquipeerd politie-apparaat, vooral in landen die nog in ontwikkeling zijn, een niet te onderschatten gevaar voor de democratie kan opleveren.

Men behoeft, voor een eventueel ingrijpen geen internationale repercussies, waarvoor Nederland blijkbaar zeer gevoelig is, te vrezen, mits deze hulp op uitdrukkelijk verzoek van het democratisch gekozen bevoegd gezag is verleend. Trouwens welke andere betere oplossing bestaat er voor dit probleem?

In ieder geval dient een herhaling van de gebeurtenissen in Suriname tot iedere prijs te worden vermeden.

De zienswijze van minister Van den Broek dat de mariniers bij nood en op verzoek van de Antillen moeten kunnen worden ingezet, lijkt dan ook de enige juiste. Het uitdrukkelijk vermelden van de gevallen waarbij militiare bijstand zal worden ingeroepen of zal worden verleend, is evenwel geen eenvoudige taak. Het is vanzelfsprekend dat deze bijstand slechts verleend zal worden in gevallen van uiterste noodzaak, door de koninkrijksregering te bepalen.

STATUS APARTE

Vóór de status aparte van Aruba bestonden er tussen Aruba en het op Curaçao gevestigde gezag terecht of ten onrechte vele slepende en acute bestuurlijke conflicten. Hierover uitweiden heeft thans geen zin meer.

Elk volk heeft het recht zijn politieke structuur te bepalen, zeker wanneer het nog in een ontwikkelingsproces verkeert, dus ook dat van Aruba. Deze meningsverschillen zijn door de invoering van de 'status aparte' gelukkig opgelost; de nieuw gekozen structuur schijnt geheel te voldoen aan de wensen van de meerderheid van de Arubaanse bevolking.

Op de zes eilanden bestaat geen verschil van mening over de onderwerpen, die gezamenlijk met Nederland moeten worden behartigd. Dat zijn rechtszekerheid, deugdelijk bestuur, waarborgen voor de rechtsstaat en democratie, een goede rechtspleging, alsmede defensie en buitenlandse betrekkingen. De nieuwe structuur zal bovendien duidelijkheid moeten verschaffen over zaken als culturele betrekkingen, financiële bijstand en ontwikkelingssamenwerking.

Het te openen overleg zal in de eerste plaats moeten uitwijzen of de toekomstige band met Nederland van staatsrechtelijke dan wel volkenrechtelijke aard zal zijn.

GEMENEBEST

In de thans bekende Britse Gemenebest-constructie kan de verzorging van bepaalde onderwerpen aan het Gemenebest worden overgelaten, maar in principe zijn de geassocieerde leden onafhankelijk en kunnen derhalve de behartiging van laatstvermelde onderwerpen elk moment afstoten. De bestaande Gemenebest constructie lijkt dan ook ideaal, maar beantwoordt op het eerste gezicht niet aan de essentiële wensen van onze eilanden.

Hoe staat het in geval van overrompeling door een vreemde mogendheid of bij politiële dan wel militaire opstand tegen het wettige gezag? In zo'n geval bestaat bij de thans bekende Gemenebest-constructie geen staatsrechtelijke plicht tot bijstand. En zo zijn er meer voorbeelden, die een staatsrechtelijke band aantrekkelijker maken dan welke nauwe volkenrechtelijke relatie dan ook.

In zijn uiteenzetting over de toekomstige structuur van de eilanden spreekt minister Hirsch Ballin van een Gemenebest-constructie en voegt daaraan toe, dat hij daarbij niet denkt aan een minder verplichtende verdragsrelatie tusen de deelnemende rijksdelen, zoals die bestaat tussen de landen van het Britse Gemenebest, maar dat de intussen gewijzigde verhoudingen tussen de eilanden de samenstelling nodig maken van een nieuwe rechtsorde binnen het koninkrijk.

MOEDERLAND

The British Commonwealth of Nations is sinds 1926 de aanduiding van het Britse rijk, waarin de Dominions en Ierland als gelijkberechtigde leden naast het moederland staan. In principe zijn dus alle leden van het Britse Gemenebest onafhankelijk en kunnen krachtens verdrag bepaalde zaken samen behartigen. De zes eilanden willen evenwel vooralsnog geen onafhankelijkheid. Ze willen slechts een wijziging van hun onderlinge verhouding en wensen in ieder geval met het moederland, in één koninkrijk te blijven, met nationaliteit.

Het is niet duidelijk waarom de minister over een Gemenebest-constructie spreekt, tenzij hij hiermede bedoelt een Gemenebest sui generis, dus een constructie met een eigen bijzondere aard, door ons zelf vast te stellen. Doordat er sprake is van een Gemenebest-constructie, is het bij de onderhandelingen van belang vooral de staatsrechtelijk aspecten van deze constructie goed in het oog te houden.

NAAM

Uiteraard gaat het hierbij in de eerste plaats om de inhoud van de gekozen structuur; de naam die men aan de vorm wil geven is van minder belang. Indien bij deze zelfbeschikkende daad de bestaande relatie tot het moederland behouden blijft, dus de staatsrechtelijke band met betrekking tot defensie, buitenlandse betrekkingen en justitie gehandhaafd blijft, zullen de eilanden ongetwijfeld hieraan hun medewerking verlenen. De wil om in één koninkrijk te blijven en de fundamentele waarden van een democratische rechtsstaat te handhaven, is in ruime mate aanwezig.

Voorts zullen de afschaffing van de bestaande dubbele bestuurslaag, alsmede de wijze waarop deze eilanden in koninkrijksregering en -parlement vertegenwoordigd zullen worden, belangrijke gespreksonderwerpen vormen.

Verwacht wordt dat voormelde onderwerpen op koninkrijksniveau behartigd zullen blijven, hetgeen impliceert dat de eilanden op de een of andere wijze hierin zullen moeten participeren.

PARLEMENT

Gelet op de zeer geavanceerde communicatie-mogelijkheden wordt hierbij zelfs gedacht aan het actieve- en passieve kiesrecht voor Antillianen bij de verkiezing van het koninkrijksparlement, hetgeen zeker tot een gezonde politieke integratie zal leiden.

Bij de afschaffing van de dubbele bestuurslaag zal de verdeling van de eilanden in aparte eenheden ook aan de orde komen; men doet er verstandig aan zich niet alleen te laten leiden door de situatie van het moment, maar bovendien ook de ontwikkelingsmogelijkheden van de minderbedeelde eilanden hierbij in acht te nemen. Want de mate van zelfbestuur der eilanden zal in de praktijk steeds worden begrensd door de economische mogelijkheden van het betreffende eiland.

Het is logisch dat Nederland hierbij geen enkele constructie zal opleggen en andersom behoeft ook Nederland niet elk voorstel van de zes eilanden te accepteren.

EEN KONINKRIJK

Het zal een vrijwillig gemeenschappelijk besluit moeten worden om samen in één koninkrijk te blijven. Uitdrukkingen als 'gelijkwaardige landen' zijn dan ook in dit verband niet realistisch en moeten worden vermeden.

Men dient zich te concentreren op de reële verhouding van moederland tot overzeese delen; bij de samenstelling van een nieuwe structuur mag vooral de inbreng van het moederland niet worden onderschat, wil men internationaalrechtelijk een geheel blijven vormen in ons internationaal bestel.

Nieuwe Landfill te Rooi Santoe

■ WILLEMSTAD — Te Rooi Santoe is 'spontaan' een nieuwe Landfill ontstaan: een enorme hoop vuilnis en materiaal van panden die werden afgebroken. Op verscheidene plaatsen op het eiland, met name te Banda Ariba wordt illegaal vuilnis gestort, sinds de sluiting van de Landfill te Koraal Specht.

Judo-toernooi voor scholieren

WILLEMSTAD — De Curaçaose Judo Bond organiseert in samenwerking met de Dienst Onderwijs een judo toernooi voor scholieren van zes tot en met tien jaar. Het is de bedoeling dat de verschillende scholen in distrikten worden onderverdeeld en dat de judoka's in teamverband (schoolverband) tegen elkaar uitkomen.

De eerste wedstrijd zal aanstaande zondag 4 maart plaatsvinden. Plaats van handeling is het Recreatie Centrum Suffisant alwaar vanaf 09.00 u 's morgens strijd zal worden geleverd door judoka's van verschillende scholen. De tweede ronde in dit toernooi zal op 10 juni worden gehouden in dezelfde lokatie. Belangstellenden zijn welkom.

Piano recital Robert Jordan

WILLEMSTAD —Het Amerikaanse consulaat en de Curaçaose Kunstkring organiseren donderdag 15 maart een piano-recital van de Amerikaanse pianist Robert Jordan. Het recital begint om 9 uur 's avonds en wordt gehouden in Centro Pro Arte. Jordan zal werken spelen van Johannes Brahms (Drie Intermezzi), Franz Schubert (Sonate in A-mineur, Opus 142), Howard Swanson, Franz List en Edgar Palm.

De Amerikaanse pianist maakte zijn debuut in 1971 in de Avery Fisher Hall, gevolgd door een succesvol recital-debuut in de Alice Tully Hall in 1972. Hij heeft sindsdien een internationale carrière opgebouwd, met optredens in vier continenten. Bovendien heeft deze 49-jarige virtuoos opgetreden als solist met onder andere de symfonie-orkesten van Praag, Munchen, Buffalo en Baltimore en gaf hij recitals in de belangrijkste hoofdsteden van de wereld. Tijdens zijn tweede recital in het John F. Kennedy Center in Washington bracht hij de wereldpremiere van een nieuwe compositie die speciaal voor hem werd geschreven. Hij heeft een groot aantal platen op zijn naam staan.

De pianist werd in Chattanooga, Tennessee, geboren en behaalde zijn Bachelors diploma aan de Eastman School of Music. Zijn Masters behaalde bij aan de Julliard School. Als Fulbright Scholar bracht hij drie jaar met studie en optredens in Duitsland door, waarna hij verschillende jaren in Parijs woonde.

Mr Wijnholt bij gezag

■ WILLEMSTAD— Gezaghebber Elmer Wilsoe heeft afgelopen donderdag bezoek gehad van de nieuwe president van het Hof van Justitie van de Antillen en Aruba, mr Meindert Weinholt. Hij vervangt mr Jaime Saleh die gouverneur is geworden.

MENSEN

Christie's verkoopt valse schilderijen

Het internationale veilingconcern Christie's heeft op een veiling in Hongkong in september vorig jaar twee valse schilderijen verkocht. Deze beschuldiging heeft de Chinese kunstenaar Fan Zeng onlangs geuit in een vraaggesprek met het officiele Chinese persbureau Nieuw China.

"Een ordinaire vervalsing", zo noemde Fan Zeng het aan hem toegeschreven schilderij "Jongen en indische buffel" dat bij Christie's werd geveild. Ook het schilderij "Leeuw" van de inmiddels overleden kunstenaar Xu Beihong was volgens hem een vervalsing. Fans schilderij werd voor 7.000 gulden verkocht aan een onbekende koper.

Het veilinghuis liet weten nog geen informatie te kunnen verschaffen. "Onze expert in Chinese kunst is bezig de zaak te onderzoeken", aldus een woordvoerder.

Een kunsthandelaar in Hong Kong toonde zich sceptisch over Fan Zengs beschuldigingen. "Alle kunstenaars van wie Christie's schilderijen verkoopt krijgen voor de veiling een catalogus toegezonden waarin alle schilderijen staan. Zo kunnen ze beoordelen of een werk authentiek is. Als Fans bewering juist is, dan is hij er wel rijkelijk laat mee voor de dag gekomen".

Krakers gevat

De politie in Steenwijk heeft zeven Hagenaars van 19 tot 24 jaar aangehouden, die vorig jaar en de eerste maanden van dit jaar in het hele land parkeermeters en parkeerautomaten zouden hebben gekraakt. Dit maakte de politie onlangs bekend.

Het onderzoek heeft **kraken in 67 Nederlandse** gemeenten aan het licht gebracht. De buit bedroeg in totaal 81.000 gulden en de aangerichte schade was zo'n vier ton. Volgens de politie ging het om een georganiseerde bende. Het is niet uitgesloten dat er nog meer diefstallen zijn gepleegd, omdat mogelijk niet in alle gevallen aangifte is gedaan door gemeenten, aldus de politie.

Glasgow culturele hoofdstad EG

De burgemeester van Glasgow, mevrouw Susan Baird, heeft vrijdag de toorts van de **Europese hoofdstad voor cultuur** aangenomen van burgemeester Jacques Chirac van Parijs. Dat gebeurde tijdens een officiele plechtigheid in de koninklijke schouwburg van de Schotse stad, waarbij koningin Elizabeth II en de hertog van Edinburgh aanwezig waren.

Glasgow is de zesde stad binnen de EG die tot Europese hoofdstad voor cultuur benoemd wordt. De benoeming geldt voor het jaar 1990. Vorige culturele hoofdsteden waren Athene in 1985, Florence in 1986, Amsterdam in 1987, Berlijn in 1988 en Parijs vorig jaar.

De Griekse ex-minister van Cultuur, Melina Mercouri die het idee bedacht heeft dat elk van de twaalf lidstaten van de EG bij toerbeurt een van zijn steden als culturele hoofdstad van de EG naar voren schuift, was aanwezig bij de ceremonie in Glasgow. Deze stad had vroeger veel industrie binnen haar muren, maar heeft zich de laatste jaren vooral ontwikkeld tot een centrum voor bestuur, onderwijs en cultuur.

De tweede stad van Schotland heeft ruim 130 miljoen gulden uitgetrokken voor meer dan 2.000 culturele manifestaties. Aan het eind van het jaar draagt Glasgow de fakkel over aan de Ierse hoofdstad Dublin.

■ *Niet dat walrussen gek zijn op muziek. Net als de meeste andere dieren zijn ze zeer gesteld op hun rust. De apparaten die aan de slagtanden van deze kolos zijn bevestigd, zijn zenders en het direct gevolg van Amerikaans-Russische samenwerking. In de Tsjoekot Zee tussen de Sovjetunie en Alaska wil men door het volgen van de walrussen -die het eind vormen van een voedselketen - de conditie van het milieu bestuderen.*

Vanwege aansprakelijkheidsrecht:

Drempel voor eis tot schadevergoeding te hoog

Het aantal patienten dat een **schadevergoeding** krijgt na het oplopen van letsel door medische fouten zou waarschijnlijk stijgen van enkele tientallen (exclusief de in der minne geschikte zaken) tot een kleine 5.000 als hier naar Zweeds model een patiententletselverzekering (PLV) werd ingevoerd.

De Amsterdamse hoogleraar privaatrecht prof. mr. A. Van Wassenaar van Catwijck becijferde dit onlangs op een symposium van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid in Zoetermeer.

De NRV heeft vorig jaar oktober een verkennende studie uitgebracht over de wenselijkheid van een PLV. Daarin sprak hij een voorkeur uit voor het Zweedse systeem, hoewel ook daar haken en ogen aan zitten. Zo zal het aantal schadeclaims flink stijgen omdat het indienen ervan veel gemakkelijker wordt. De NRV schat dan ook dat met een PLV de uitgekeerde vergoedingen kunnen oplopen tot 100 miljoen gulden.

Nu is de drempel voor de meeste mensen te hoog omdat het eisen van een schadevergoeding alleen mogelijk is via het aansprakelijkheidsrecht. Daarbij moeten ze bewijzen dat de hulpverlener onjuist heeft gehandeld. Bij een PLV gaat dat makkelijker. Dan hoeft alleen maar vast te staan dat de hulpverlener van de "professionele standaard" is afgeweken. Hij wordt ook niet persoonlijk aansprakelijk gesteld, zodat hij een fout gemakkelijker kan toegeven.

TELECURAÇAO

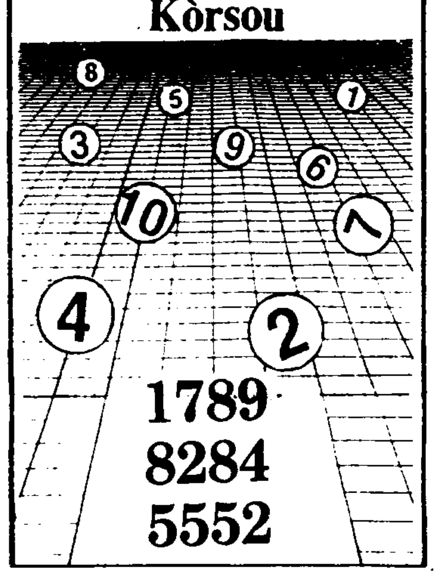
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met tante Irma; 18.30 Going great; 19.00 Cocktail Turistiko met captain Sterling; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Karta di Oro; 20.45 Political program: 'MAN'; 21.00 Sitek-programma; 21.30 Samenvatting karnaval 1990; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.07 vervolg samenvatting karnaval; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 15.00 Bingo-show; 15.30 Special: 'Ballet'; 16.00 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 18.00 Wega di Number Kòrsou; 18.07 Di bishita ku......; 19.00 Wil di suerte; 19.30 Cover Story; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Best seller: 'Ganbaldi The General' (deel 1); 22.00 Starting from scratch; 22.30 Musical special; 23.30 Sluiting.

(wijzigingen voorbehouden)

HET AANTAL werklozen in Polen is in de eerste twee weken van februari bijna verdubbeld van 55.000 tot 107.000, zo heeft het dagblad "Zycie Warszawy" gemeld. Er zijn slechts twintigduizend vacatures. De Wereldbank acht het mogelijk dat er aan het eind van het jaar 1,7 miljoen werklozen zullen zijn als gevolg van de ingrijpende economische hervormingen. De Poolse regering voorspelt een aantal van vierhonderdduizend.

Wega di Number Kòrsou

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredacteur)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Joel Labadie, Sheila Rhodes (secretaresse), Izaan Moenirlam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel 24333 (drie lijnen)

Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

SABA:
Correspondente:
Esther Mommers, tel. 2265

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-16151, toestel 319)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

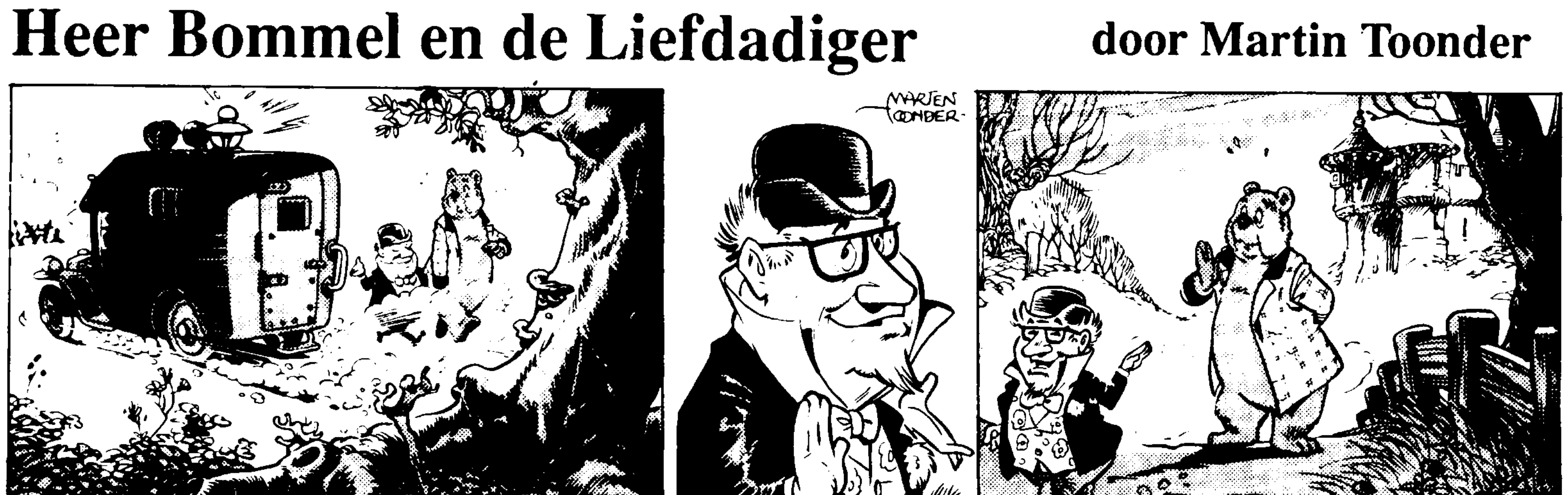
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Nassaustraat 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen vijftien gulden per maand

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Liefdadiger door Martin Toonder

5155— Heer Bommel spoedde zich naast zijn metgezel voort, totdat de geluiden van het gevecht in de verte waren weggestorven.

Enige tijd bedrukte het hem, dat hij niet tussenbeide was gekomen. Maar het zien van een overvalauto die in snelle vaart naar het strijdtoneel reed, stelde hem gerust.

'De politie is paraat', sprak hij opgelucht. 'Relletjes en andere nieuwerwetsigheden worden hier goed in de hand gehouden, zegt u nu zelf!'

'Ach', zei heer Brekel glimlachend. 'Je overdrijft, vriend. Want wat doet de politie? Brengt ze wat zon in het leven van die arme landbouwers? Welnee! De tobbers worden opgesloten in een donker hok; alsof dat helpt! Ik zie dat anders. We blijven lachen, is mijn motto.'

'Maar er moet orde en regel zijn!' wierp heer Ollie tegen. 'Men kan dit toch niet laten voortgaan'.

'Wel', hernam de ander, 'ik merk dat je een goed hart hebt. Dat is prettiger, want misschien kan je me helpen om iedereen gelukkig te maken. Wees gerust, ik heb een goed plan om de ruzie van die eenvoudige landbouwers bij te leggen. Zoek de lichtpuntjes. Hahahoho! We blijven lachen, nietwaar?'

'Ja-ja, ja', mompelde heer Bommel. Hij hield de pas in, want de weg die naar slot Bommelstein leidde, was nu in het zicht gekomen - en hij verlangde naar huis.

'Nee', zei de heer Brekel. 'Ik ga niet met je mee. Voor zitten en praten is er geen tijd. Wanneer je lichtpuntjes en vreugde wilt verspreiden heb je geen rust, hoor! Vandaag moet ik een nieuw type knalfiets op de markt gooien om het leven van de jongeren te veraangenamen'.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
3 maart 1990 vanaf 08.00 uur tot 5 maart 1990 om 07.00 uur:
Dokter Tseng, Cassandraweg 72, tel.: 76464; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgene artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, Nassy-Tseng, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
2 maart 1990 vanaf 17.00 uur tot 5 maart 1990 om 07.00 uur:
Dokter Heerenveen, Spreekkamer: Muizenberg, tel.: 44349; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 44349 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Goilo-Henry, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession, Pablo, Elhage en Davelaar)

DERDE DISTRICT BANDABAO
2 maart 1990 vanaf 17.00 uur tot 5 maart 1990 om 07.00 uur:
Dokter Lucasius, Sentro Mediko Soto, tel.: 641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641356 b.g.g. 89266/89337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Schellens, Lucacius en Spong).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

*****

VERENIGING VAN TANDARTSEN: voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op fesstdagen gelieve tel.: 82222 op te bellen.

******

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen: het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTRUM (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

WIT GELE KRUIS voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 82344, 82412 en 82947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar: zuster Van Velthoven, tel.: 76728.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor **Gosieweg 15**, tel.: 44231/44232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 88614, pageboy 027-053 b.g.g. 43838.
kantoor **Bandabao**, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 88614.
Kraamkliniek Rio Canario, Schottegatweg Noord 43, tel.: 43838/44510; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere woensdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO (Fontein 35, tel.: 648077): open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martes, tel.: 87702.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.

*****

BOTICA'S (weekeindenachtdienst)
zaterdag
Otrobanda
Muizenberg, Muizenberg z/n, tel.: 44390/44391.
Punda
Plaza, De Ruyterkade 36, tel.: 615545/615519.
zondag
Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 89676/89808.
Punda
del Pueblo, Sha Caprileskade 7-A, tel.: 612444/612555.

******

VERLOF BEGRAFENIS
3 maart: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.
4 maart: R.A. de Windt, Uteweg 53.

******

ZONDAG
DIVERSEN
PLATAFORMA OTROBANDA: 17.00 uur verzamelen bij de klok op Plasa Brion voor de Sunset Kaminada.

LANDHUIS ASCENCION: 10.00-14.00 uur 'open house'.

DE VOGELVRIEND: 10.00-=16.00 uur vogelmarkt - proeftuin te Cas Cora.

******

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-18.00 uur 'Carla Costa' (S.J.).

******

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zond.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO; zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (chrismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00+19.30 uur ds J. Glas.

BUENA VISTA (Cubaweg 100): 08.30+19.00 uur ds J. Klapwijk.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 uur ds J. Glas (H.A.); 17.00 uur ds J. Klapwijk.
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 10.00 uur ds W.J. Keesenberg (H.A.); 19.00 uur ds J.J. Schreuder.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdiesnt.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

MISS USA

■ *Carole Gist, die Michigan vertegenwoordigde bij de verkiezing tot Miss USA, wuift het publiek hier toe nadat zij de hoogste titel bij deze verkiezingen in de wacht sleepte. Gist zal de Verenigde Staten op 15 april vertegenwoordigen bij de Miss Universe verkiezingen.*

Minderheden moeten met spoed Nederlands leren

ARNHEM — Leden van etnische minderheden in Nederland moeten snel de Nederlandse taal onder de knie krijgen en een vak leren. Anders lopen zij de kans van de markt gedrukt te worden door bijvoorbeeld voormalige DDR-burgers die zich na de Duitse eenwording op de EG-arbeidsmarkt aanbieden.

Deze waarschuwing komt van drs. L. B. E. Vonk van het Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond (KNOV).

Vonk wijst erop dat ondernemers eisen moeten stellen aan iedereen, ongeacht ras of huidskleur en zonder onderscheids des persoons. Dat houdt een goede beheersing van de taal in en de bereidheid zich in te spannen om een vak te leren, aldus Vonk.

"Pas wanneer aan deze twee voorwaarden wordt voldaan, hebben etnische minderheden een volwaardige startpositie en blijft er voor werkgevers geen enkel argument over hen anders te behandelen dan autochtone werknemers", zo zei hij. Het midden- en kleinbedrijf heeft jaarlijks 300.000 mensen nodig, waarin volgens Vonk voldoende ruimte is voor allochtonen, mits zij zijn opgeleid.

Vonk zette zich af tegen de volgens hem 'suggestieve uitspraken' van de loontechnische dienst van het ministerie van Sociale zaken, dat maar weinig bedrijven zich actief inspannen voor minderheden. Het midden- en kleinbedrijf, vooral de zeer kleine bedrijfjes, hebben niet de mogelijkheid (begeleiding, scholing) om zwakke groepen op te nemen, meende Vonk.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur, dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.45 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur -Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel. 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Tera Cora.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR GEZAGHEBBER: elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

(4 maart)
SPORT
VOETBAL
(Kopa Antiano)
18.00 uur Estrellas vs Sithoc (Cur) - Kralendijkstadion.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

Voorzitter Willem van Simabo:

Leerkrachten bepalen zelf bestaansrecht van vakbond

KRALENDIJK — De geringe opkomst op de door de vakbond Simabo belegde buitengewone vergadering over de secundaire arbeidsvoorwaarden voor de leerkrachten is voor het bestuur een reden om zich af te vragen of strijdvaardigheid en bereidheid tot het opkomen voor ieders recht mogelijk overschat zijn.

Het Simabo-bestuur heeft een soort referendum georganiseerd waarbij de leerkrachten dienen te beslissen het bestaansrecht van de vakbond wel of niet te ondersteunen. Een wat ongelukkige herdenking van een vakbond die op 9 maart het tienjarig bestaan viert.

Op 9 maart 1980 werd de Simabo officieel opgericht door een fusie van de beide onderwijsbonden VLB en Ormabo. Door een coupe van het VLB-bestuur echter kwamen in het nieuwe Simabo-bestuur geen vertegenwoordigers van de Ormabo. In het eerste jaar van het bestaan steeg de bond tot grote hoogte, vooral door de strijd die geleverd werd tegen de toenmalige voorzitter van de SGB, Ramoncito Booi, en de directeur van de LTS ing. Fer de Wit.

In de loop van de tien jaar heeft de vakbond beduidende bijdragen geleverd voor de verbetering van het onderwijs, maar evenzeer pogingen ondernomen om leerkrachten, die de Simabo niet steunden, het leven vrijwel onmogelijk te maken. Sedert de laatste twee jaren beweegt de vakbond zich op politiek terrein, hetgeen tenslotte uitmondde in de oprichting van een politieke partij, waarvan de Simabo-voorzitter tevens lijsttrekker is.

In een brief aan de Bonaireaanse leerkrachten zegt het bestuur dat voor sociale rechtvaardigheden gestreden zal moeten worden aangezien deze rechten nimmer op een presenteerblaadje aangeboden zullen worden. De vakbond is van mening dat aan de jeugd in de scholen geleerd wordt, dat er vele vrijheden dienen te zijn onder andere die van onderwijs, geloof, onderdrukking, armoede, slavernij, meningsuiting, waarbij discriminatie op grond van ras, geloof en sociale positie niet toelaatbaar zijn. Het is voor het bestuur van de vakbond onbegrijpelijk dat leerkrachten zo ongeïnteresseerd en apathisch zijn, dat zij niet eens buiten schooltijd over hun eigen belangen willen vergaderen.

In een dramatische oproep aan de leerkrachten vraagt het bestuur of de leerkrachten willen strijden voor de herstructurering van het onderwijs en of zij daarvoor ook in commissies zitting willen nemen. Bovendien wil de vakbond weten of het noodzakelijk is te blijven strijden voor de afgepakte arbeidsvoorwaarden. Tenslotte wil het Simabo-bestuur dat de leerkrachten in hun eigen schoolteams bepalen of de Simabo nog bestaansrecht heeft.

De brief is ondertekend door het voltallige bestuur van de Simabo: voorzitter Norwin Willem, vice-voorzitter Gerard Wanner, bestuursleden Alois Lammers en H. Agostien en penningmeester M. Jacobs.

DDR'ers bang voor spaarrekeningen

OOST-BERLIJN — In de DDR is de afgelopen dagen een stormloop op de spaarbanken op gang gekomen. Burgers halen massaal geld van hun rekeningen omdat zij vrezen dat hun tegoeden bij de vorming van een monetaire unie met de Bondsrepubliek flink aan waarde zullen verliezen. De regering probeert de bevolking gerust te stellen en vraagt om vertrouwen in de regering. Met het geld van de spaarrekeningen worden op grote schaal duurzame verbruiksgoederen gekocht, zoals koelkasten, wasmachines, tv-toestellen en stereo-installaties. Deze produkten zijn inmiddels vrijwel uitverkocht. Ook zijn er veel mensen die naar de banken gaan om hun spaargeld te spreiden over meerdere rekeningen. Zij gaan ervan uit dat er bij de invoering van de Westduitse Mark een maximum per rekening zal gelden voor omwisseling van Ost-marken tegen de gunstige koers van een op een.

Mede namens de familie danken wij allen, die hun belangstelling hebben getoond tijdens het overlijden van onze:

JOHANNES TOUSSAINT (JOMBI) DE WINDT

Carla Fiévez-de Windt.

"Alles heeft zijn tijd.
Er is een tijd om te baren
en een tijd om te sterven"
Prediker 3:2

Op 2 maart 1990 is van ons heengegaan mijn lieve vrouw en onze moeder

MARIA M. CELESTINA-geb. HERNANDEZ
in de leeftijd van 87 jaar

Ook namens de overige familieleden nodigen wij uit voor de uitvaart op a.s. maandag 5 maart 1990. De overledene ligt opgebaard vanaf 1 uur te Morada Santa Bottelier, van waaruit om 5 uur vertrokken zal worden naar de R.K. begraafplaats op Janwé.

Angel Celestina en kinderen Norma, Aura, Elsa, Isbelia, Editha, Robert en Hubert.

Nieuwe democratische partij Mongolië wacht zware taak

ULAN BATOR — De in Mongolië onlangs opgerichte democratische partij, die een eind wil maken aan het 69 jaar oude communistische systeem, heeft brede steun weten te krijgen onder de bevolking. Maar diplomaten en Mongoliërs zeggen dat zij nu de mensen moet overtuigen dat haar beloften voor hervormingen en verhoging van de levensstandaard kunnen worden verwezenlijkt.

De Mongolische Democratische Partij (MDP) riep zich zondag tijdens een bijeenkomst uit tot de eerste politieke oppositie in de Centraalaziatische staat. De partij wil de regering in de hoofdstad Ulan Bator uitdagen in verkiezingen die mogelijk al over enkele maanden worden gehouden. Zij wil winnen, verklaarden leiders van de partij.

De regerende communistische partij zal, hoewel ze al concessies aan de oppositie heeft gedaan, naar verwachting krachtig aan de macht vasthouden, niet in de laatste plaats omdat de MDP het aftreden eist van 250 hoge regeringsfunctionarissen en gerechtelijke vervolging van diverse anderen.

SNELLER

"De democratische beweging is sneller gegroeid dan wie ook voor mogelijk had gehouden. Dit wekt bezorgdheid bij de regering", meende een diplomaat. "Als er verkiezingen worden gehouden, is het voorstelbaar dat de Mongolische democratische partij zal winnen en dan de volgende regering kan vormen", zei hij.

De MDP is naar voren gekomen als echte politieke machtsfactor, maar zij lijkt kwetsbaar als de regering haar pijlen richt op het MDP-programma, overigens een situatie die zich ook voordeed in Oosteuropese landen waar nieuwe, democratischer regimes een failliete communistische boedel overnamen. Sommige Mongoliërs zijn sceptisch dat de nieuwe partij haar beloften voor meer welvaart waar kan maken, met name omdat zij nog geen gedetailleerd economisch programma heeft uitgewerkt.

MDP-leiders hebben beloofd het gemiddelde maandinkomen op te trekken naar 1.200 tugrik (800 gulden), de belastingen te verlagen en de sociale maatregelen uit te breiden. Dat zou gebeuren terwijl men op termijn af wil van leningen van de Sovjetunie en andere mogendheden, de steunpilaar van de mongolische economie.

"Het is een economisch beleid gebaseerd op luchtkastelen", meende een diplomaat in de hoofdstad Ulan Bator over het MDP-programma.

De cijfers over de buitenlandse schuldenlast van Mongolië zijn geheim, maar buitenlandse functionarissen schatten dat het land voor tien miljard gulden in het krijt staat bij de Sovjetunie. Moskou pompt momenteel jaarlijks voor 1,2 miljard gulden aan leningen op zachte voorwaarden in de Mongolische economie, wat veel geld is op een bevolking van maar ruim twee miljoen mensen, zo zeiden functionarissen.

Mongolie, een uitgestrekt land gelegen tussen de Sovjetunie en China, is na Rusland de oudste communistische natie in de wereld. In december braken in Ulan Bator betogingen uit voor democratische hervormingen naar het voorbeeld in de Sovjetunie. Die eisen kregen sindsdien meer steun van de bevolking, wat de regering bracht tot concessies omdat zij de kloof tussen haar beleid en de eisen van de democratiseringsbeweging wil verkleinen. Als jongste voorbeeld daarvan werd onlangs in de hoofdstad het laatste standbeeld van Stalin weggehaald.

VOORRECHTEN

"De Mongolische regering voert nu zo snel hervormingen door, dat de nieuwe democratische (MDP-)partij het misschien wel moeilijk krijgt zich met haar programma te onderscheiden tegen de tijd dat er verkiezingen worden gehouden", zei een employee van de staatsbank. De nieuwe partij is door de regering de facto erkend en communistische functionarissen hebben aangekondigd afstand te willen doen van officiële voorrechten.

De MDP heeft een oproep gedaan de eerste helft van dit jaar algemene verkiezingen te houden, waar de regering nog niet op heeft gereageerd. De Mongolische grondwet wordt dit jaar aangepast om politieke partijen toe te staan, zo hebben hoge partijfunctionarissen aangegeven.

De officiele media hebben in hun bladen kritische geluiden laten horen over de democratiseringsbeweging, wier leiders over onvoldoende ervaring zouden beschikken. Sanjasuren Zorig, de leider van de beweging, is 27 jaar oud en de meesten van zijn mede-activisten zijn rond de dertig. Maar "of hun beleid nu veel om het lijf heeft niet, zij richten zich tot een jonge natie die iets zoekt om trots op te zijn", zei een diplomaat.

De Mongolische democratiseringsbeweging zegt 70.000 aanhangers te hebben, vooral onder de 70 procent van de Mongoliërs die jonger is dan 35 jaar. De regerende communistische partij heeft 90.000 leden onder de ruim twee miljoen Mongoliërs.

Spantenbier Cultimara

KRALENDIJK — Vrijdagmiddag werd bij Cultimara spantenbier gedronken vanwege het enkele dagen geleden reeds bereikte hoogste punt van de nieuwbouw en uitbreiding. Zoals bekend, wordt de supermarket niet alleen beduidend vergroot, maar zal ook een tweede verdieping krijgen.

In aanwezigheid van Statenlid Ramoncito Booi, gedeputeerde Cai Marsera en bankmanager Evert Piar werd door een werknemer van Bonhama de vlag met goedgekoeld spantenbier besprenkeld. De per 1 februari aangetrokken manager van Consales, Paul Vol, sprak enkele woorden, waarbij hij vooral attendeerde op de toekomst die Consales en Cultimara op Bonaire zien. Hij vond het jammer dat Toffie Hofland niet aanwezig kon zijn bij deze eerste fase van de uitbreiding, maar Hofland werd pas vanmorgen in Nederland uit het ziekenhuis ontslagen.

Bonaire heeft de toekomst, aldus de jonge manager, en daar heeft Consales met de groothandel en later met het overnemen van Cultimara op ingespeeld. Daaruit blijkt het vertrouwen van het bedrijf in Bonaire. De eerste fase zal binnen enkele weken gereed zijn, want dan zal het dak gelegd worden. Daarna wordt er verder gewerkt aan de uitbreiding in fasen waardoor het winkelbedrijf gewoon kan blijven doordraaien.

Donatie Simabo

KRALENDIJK — In verband met het tien-jarig bestaan van de onderwijzersvakbond, Simabo, zal op 9 maart om zes uur 's middags in de conferentiezaal van het Flamingo Beach Hotel aan vertegenwoordigers van enkele sociale instellingen cheques worden overhandigd.

■ KRALENDIJK — Afgelopen donderdag organiseerde Sunset Beach Hotel een cocktailparty voor een opmerkelijk echtpaar. Emil Jacob en zijn echtgenote Lilian uit New Jersey kwamen voor het 27ste achtereenvolgende jaar naar Bonaire waar zij altijd in het vroegere Bonaire Beach Hotel, en dus nu Sunset Beach Hotel, verbleven. Waarom nimmer een andere bestemming was gezocht, verklaarde Emil Jacob met de opmerking: 'Hier voelen we ons thuis'.

Op de -bijna - historische foto het echtpaar met twee waiters van het hotel die de Amerikaanse toeristen al vanaf het begin hebben meegemaakt.

Foto: vlnr Hacha Oleana, het echtpaar Jacob en de nog steeds bij Sunset Beach werkende hoofd bartender Henki Emerenciana die 67 managers heeft zien komen en gaan tijdens zijn dertig dienstjaren.

Kritiek Ford-topman op Japanse autobranche

DETROIT — Donald Peterson, de ex-directievoorzitter van het Amerikaanse autoconcern Ford, heeft stevige kritiek geleverd op Japan. Woensdag verklaarde hij "zich onbehaaglijk te voelen over het toenemende Aziatische bezit in de Verenigde Staten". Japan moet nog steeds bewijzen dat het niet uit is op "tegengestelde handel", waarbij het volgens hem uiteindelijk gaat om de uitschakeling van de concurrentie.

Peterson heeft zijn functie van bestuursvoorzitter bij Ford neergelegd op 1 maart. Zijn kritiek op Japan is des te opmerkelijker omdat hij tot nu toe het beleid van Japan niet openlijk heeft verworpen. Bovendien heeft zijn concern nauwe banden met de Japanse autofabrikant Mazda, die zeker hebben bijgedragen tot het succes van Ford in de jaren tachtig.

Over de aanwezigheid van Europese ondernemingen in de VS maakt Peterson zich geen zorgen. Sommige Europese bedrijven zijn er al honderd jaar en in tegenstelling tot Japan is Europa een voorstander van een open markt waar eerlijk in kan worden geconcurreerd, zo zei hij.

De Japanse autoproducenten hadden vorig jaar een aandeel van 26 procent op de Amerikaanse automarkt. Vooral Chrysler heeft daar last van. Chrysler-topman Lee Iacocca heeft zijn kritiek op Japan nooit onder stoelen of banken gestoken. De afgelopen week kondigde hij een aantal reclamespots aan waarin de auto's van Chrysler naast Japanse auto's worden gezet. Uiteraard komen de produkten van Chrysler daar goed van af. Tussen Chrysler en het Japanse autoconcern Mitsubishi bestaat, net zoals tussen Ford en Mazda, een samenwerkingsverband.

Voorkom hartwormen bij de hond

MISSCHIEN HEEFT U weleens gehoord van hartworm. Dit is een bepaalde soort worm die kan voorkomen in het lichaam van uw hond. Hoe komt deze worm daarin terecht?

Ergens in de buurt loopt een hond rond die besmet is met dit type worm. De wormen in zijn hart planten zich voort. Dit doen zij niet door het leggen van eitjes, maar zij baren levende, microscopisch kleine wormpjes, de zogenaamde **microfilariën**. Als de besmette hond nu gestoken wordt door een mug, zuigt deze mug bloed (met de microfilariën) van de hond op. Deze microfilariën gaan niet dood in de maag van de mug, maar groeien er zelfs een beetje. Nu steekt de mug een andere hond (bijvoorbeeld uw hond) en voordat hij bloed gaat zuigen, brengt hij in de huid wat van de microfilariën. Die blijven daar voorlopig rustig zitten om verder uit te groeien. Na een tijdje gaan ze graven door het weefsel totdat zij een bloedvat tegen komen, daar kruipen ze in en laten zich met het bloed meevoeren naar het hart, waar ze zich vast zetten. Na zes tot twaalf maanden zijn uit uitgegroeid tot volwassen wormen, die op hun eigen beurt microfilariën gaan produceren.

Als er veel wormen in het hart zitten, raakt dit verstopt en kan niet goed meer werken. De hond kan allerlei klachten krijgen: benauwdheid, hoesten, verlies van eetlust, sloom, vermageren, bloedingen en allerlei andere vage symptomen. Als het eenmaal zover is, kunnen we soms (niet altijd) de hond met medicijnen weer genezen. Deze medicijnen zijn duur, lastig toe te dienen en hebben soms vervelende bijwerkingen.

Beter is het uw hond te beschermen tegen infectie met microfilariën. Het bestijden tegen muggen is een mogelijkheid, maar niet honderd procent efficiënt. Wel effectief is het geven van speciale tabletten die zorgen dat de ingebrachte microfilariën direct gedood worden.

U begrijpt dat een goede bestrijding al vanaf jonge leeftijd erg belangrijk is.

In de praktijk komt het op het volgende neer: U begint met het geven van hartwormpreventieve tabletten vanaf een leeftijd van drie maanden. Na zes maanden wordt wat bloed van uw hond afgenomen om te controleren of besmetting al niet voor drie maanden plaats vond. Is uw hond 'schoon', dan kan hij daarna levenslang tabletten slikken.

Tot slot nog enkele opmerkingen:
- Hartwormen en microfilariën zijn **ongevoelig** voor 'gewone' wormtabletten en drankjes.
- Hartworminfecties komen steeds vaker voor. Bescherming wordt steeds belangrijker.
- Honden die al ouder dan zes maanden zijn, kunnen meteen, na bloedcontrole, met tabletten beginnen.
- Preventieve tabletten zijn er voor alle honden.

Wil u meer weten over hartwormen bel dan de dierenarts.

UNILEVER heeft in Mexico het staatsbedrijf Industrias Conasupo gekocht. Zondag liet Unilever weten voor de onderneming, die eetbare oliën raffineert en pasta's maakt, 140 miljoen gulden te hebben betaald. Door de transactie komt Unilever mogelijk in aanmerking voor belastingrestitutie in Mexico. Conasup telt ongeveer 1300 werknemers. Met de overneming krijgt Unilever een grotere produktiecapaciteit voor oliën, waardoor de markt in het midden en zuiden van Mexico beter kan worden bediend. Unilever heeft al meer belangen in Mexico op het gebied van eetbare olien en beschikt verder over een aantal levensmiddelenzaken en een toiletartikelenbedrijf in dat land.

NAPA
AMIGOE
ZATERDAG 3 MAART 1990 PAGINA 1
Weekend Bijlage

Uitzicht op Otrobanda

BELLEVUE

Shon Gladys bewaart het pand

MEVR. GLADYS MADURO-LOPEZ, een van de weinige oorspronkelijke bewoners van de oude Yzerstraat.

- door Joël Labadie -

WILLEMSTAD — Een rondleiding door Otrobanda wordt zoveel interessanter als van de brede wegen afgeweken wordt. Niet alleen het Stegengebied maar ook de Koralenwijk en de IJzerstraatzône zijn mooi in hun vervallenheid. Decennia geleden woonden in Otrobanda de redelijk gesitueerden van het eiland. Niet extreem rijk, maar ook niet extreem arm. En waar arm en rijk wel samenleefden leefde men met respect voor elkaar, zoals iemand het laatst nog uitdrukte. Velen trokken weg naar buiten de stad. De exodus. Negentiennegenenzestig deed de stad geen goed. De Venezolaanse vrouwen die leefden van de prostitutie hebben plaatsgemaakt voor Dominicaansen. Criminaliteit en sociale ellende waren er altijd al. Wie de goede oude tijd idealiseert vergeet dat nogal snel. Maar de plaatsvervangers van alcohol - de marihuana, de base en de coke -, die zijn het die de verandering hebben gebracht en het verval versnellen, zo zeggen wijkbewoners.

Poep in landhuis Belvedere. Het is ongewoon om met een dergelijke constatering een relaas de beginnen. De twee verschillend gekleurde hoopjes feitenmateriaal liggen echter onnegeerbaar op enkele meters van elkaar op de vloer van landhuis Belvedere, of wat daar nog van rest. Grote delen van de houten planken zijn verdwenen en de kruipruimtes liggen vol water of afgebrokkelde steen. Een vleugelpiano is van zijn poten ontdaan en ligt onder het stof op een resterend stuk vloer dat hangt boven donker water. Her en der in de ruïne liggen kleren en rommel. Monumentenzorg heeft geen lichte taak op zich genomen dit pand te restaureren. Alleen de muren zijn misschien nog goed. Dit is een van de huizen waarvan zeker is dat ze gered worden.

Dat kan niet gezegd worden van huize Bellevue. Het pand waarin Gladys Yolanda Maduro Lopez als laatste van een familie van achttien de wacht houdt. Het huis mag dan de Franse bewoordingen voor 'mooi uitzicht' in een gevelsteen dragen, het uitzicht op en vanuit het stadshuis is niet in alle opzichten mooi te noemen. Bellevue is te vinden in de Langestraat. Op de hoek van de IJzerstraat. Nummer 6.

In de protestants-gereformeerde traditie wordt in een andere betekenis wel eens gesproken over 'Bewaar het pand'. Shon Gladys doet dat. In de letterlijke zin.

De 67-jarige: "De dag dat ik wegga uit Bellevue nemen de drugsgebruikers hier om de hoek het huis waar ik zo lang geleefd heb in bezit om er een chaos van te maken. Ik kan dat niet over mijn hart krijgen. Ik heb tegen de autoriteiten gezegd dat ik weg wil, naar een andere woning, waar ik makkelijker kan leven. Maar ik verlaat dit pand niet voordat men mij de garantie geeft dat het gered wordt van de ondergang." De blik van shon Gladys is ernstig.

Huis Bellevue is er erg aan toe. De hoofdingang is dichtgetimmerd. De muren zijn aan de buiten- en aan de binnenkant aangetast.

Zelfs in de gerenoveerde badkamer bladdert de verf alweer af door de werking van uitkristaliserend zout in de koraalstenen waaruit het huis is opgebouwd.

VIER INBRAKEN

Veel rijkdommen heeft shon Gladys niet. Een bed, een tafel, een paar kasten, een ijskast, een kamer voor logés en wat keukengerei.

Van dat laatste is niet veel meer over toen in december inbrekers er met potten, pannen, de schuimspaan, de soeplepel en dergelijke benodigdheden vandoor gingen. Mevrouw Maduro Lopez weet wie ze moet verdenken van de inbraak. Ze zucht dat het al de vierde keer is dat ze beroofd is. Het gebeurde op een avond dat ze vergeten was het licht aan te laten toen ze uitging. Een andere keer toen ze weg was, trapten onbekenden een deur in om haar veranda te kunnen betreden. Sloten zitten her en der aan de ramen en aan de deuren aan de kant die uitkijkt op wat eens de binnenplaats was. De patio is helemaal verwilderd en volgestort met troep.

HET GEVAAR

Het gevaar komt van de mensen die in de kleine huisjes ingetrokken zijn die in de vorige eeuw wellicht aan het dienstpersoneel toebehoorden. Vooral Dominicaanse mensen zijn het, zegt shon Gladys. Maar ook Curaçaoënaars. Vanuit de tuin hebben ze diverse malen geprobeerd het huis binnen te komen. Veel zullen de dieven niet meer kunnen vinden. Aan de wand ontbreken schilderijen en de typische snuisterijen die in een groot en oud huis thuishoren zijn niet te vinden in Bellevue. Het huis is kaal.

SPRITZER

Grote klap was de roof van 13.410 gulden aan juwelen uit de woning. Verruild voor base, veronderstelt mevrouw Maduro Lopez. De heren inbrekers hebben toen ook maar meteen de ijskast leeggeroofd. "Ze stelen de dingen en ruilen ze, maar ze hebben geen enkel idee van de waarde van het goud en zilver."

Shon Gladys toont een cynische trots omdat de inbrekers een polsklokje over het hoofd gezien hebben. Van Spritzer & Fuhrmann. De zaak waar ze dertig jaar gewerkt heeft. Ze hield het archief bij en regelde de internationale gesprekken. "Ze wilden me niet laten gaan. Ik vond het leuk werk. Je kon zelfstandig werken. Je eigen gang gaan."

HET GEBIED rond de Ijzerstraat verkeert in zeer ernstig verval. In november vorig jaar schreef de Stuurgroep Stadsvernieuwing een brief aan het Bestuurscollege, waarin de waarde van dit gebied wordt onderschreven. Enerzijds komt deze voort uit het historische karakter van zijn struktuur en de aanwezige momumenten. Anderzijds is het gebied van belang voor de toeristische sektor vanwege zijn ligging aan de Annabaai en langs de looproute van de Cruiseterminal naar Punda. In de brief aan het BC zegt de stuurgroep dat een spoedige aanpak zeer gewenst is. Een groot deel van de panden in dit gebied is reeds door de overheid aangekocht, doch de restauratie laat helaas (te)lang op zich wachten, terwijl de aannemersprijzen blijven stijgen....

REGENSCHADE

De natte sluier van de windbruid Joan heeft meer schade aangericht dan menigeen vermoedt. Hier en daar in Otrobanda zijn muren ingestort zegt men. Verscheidene panden waren onder gelopen. Sporen geven aan waar het overtollig regenwater langs de binnenmuren van Bellevue lekte. Rot zit in het hout. Een lat uit het plafond staat ingeklemt tussen de vloer en het plafond en houdt andere latten op hun plaats. "De regering had eerder moeten optreden. Ik vind het heel erg", zegt shon Gladys.

Op zolder zijn alle ruiten en luiken al verdwenen. Regen kan vrij naar binnen waaien. Het uitzicht op de daken van de stad is wijds. "Daar woont de familie van Harold Henriquez. Op nummer 8.

IK WEET HET

Aan de andere kant is de Julianabrug goed te zien. Een jonge vrouw met een baby op de arm lacht en wuift geïnteresseerd naar de twee jongens die zij in het zolderraam naast shon Gladys ziet staan. "Er zitten hier erg veel van dat soort mensen weet u. 's Avonds hoor ik ze, dan komen ze bij elkaar en maken lawaai en ze gebruiken drugs. Ik weet het. Daar bij dat gebouwtje en op die plek daar, daar zitten ze. Ook in de kleine nieuwbouwhuisjes die onder meer voor studenten gebouwd zijn beginnen er nu al mensen drugs te gebruiken. Wie houdt er toezicht op?"

Aan de ander kant van het huis woont er een man die op zijn minst niet helemaal te vertrouwen zou zijn. Hij moet iets te maken hebben met drugs. Benchi Leon is de eigenaar van het huis, maar hij wil de huurder er niet uitzetten. "Ik weet niet wat ik moet doen", geeft shon Gladys radeloos te kennen.

SHAKESPEARE

Thomas A Kempis schreef ooit 'De navolging van Christus'. Dit boekje, een dikke encyclopedie over de mythologie en de verzamelde toneelwerken van Shakespeare worden onder het stof vandaan gehaald. In de hoek van de zolderkamer staat een tafel met stapeltjes boeken. Neem maar mee wat je wilt.

GOD, BLESS THE corners of this house
and be the lintel blessed
and bless the heart and bless the port
and bless each place of rest

and bless each door that opens wide
to stranger as to kin
and bless each crystal window pane
that lets the starlight in

and bless the roof tree overhead
and every sturdy wall
the peace of man, the peace of God
the peace of love on all

FOTOBOEKEN

Wie is Gladys Maduro Lopez? Terug in de woonkamer komen de ongeveer vijftien fotoboeken op tafel. De oudste wordt opengeslagen. Een geschiedenisboek van Curaçaose geslachten.

"Deze man was vliegtuigbouwkundig ingenieur. Dit is mijn vader. En dit is mijn moeder. Zij is geboren uit mensen uit het Midden-Oosten. Een mooie vrouw. Mijn grootvader is Duitser. Mijn grootmoeder heete Alexandrina Bachs Römer. Mijn moeder heette Cornelia Constancia Eugenias."

"De zus van mijn vader heeft gewoond in het grote huis tegenover Promes, Van Doorne & Sjollema op Pietermaai. Het is geloof ik al gerestaureerd. Die tante was getrouwd met Delvalle. Dat zijn de mensen die een grote zaak hadden. Dit is mijn zus na haar eerste huwelijk. Ze trouwde tweemaal. De man hier is David Namias Hernandes. De vader van mijn pleegmoeder Estela Namias, en de vroegere directeur van CTC Venezuela. Hij is van Venezolaanse afkomst. Zij zoon David werd onderdirecteur van Shell."

HET OUDJE

"Mijn moeder stierf met 33 jaar. Als ze nu leefde zou ze zeventig, tachtig zijn. Mijn pleegmoeder werkte jarenlang bij mijn vader in de zaak als secretaresse. Ze is 82 geworden. Dan is er nog het oudje. Mevrouw Martines-Naar. Jeanette, of ook wel shon Nene. Zij was de nicht van mijn pleegmoeder. Achtennegentig werd ze. Toen iedereeen al weggetrokken was bleef ik haar gezelschap houden en verzorgen."

"Zij wilde haar huis niet uit. Ik wil niet naar Welgelegen, zei ze. Ze wilde dat als zij dood zou gaan zij uit dit huis weggedragen zou worden. De dokter zei ook altijd dat als men haar zou verhuizen, zij beslist spoedig dood zou gaan."

Ooit woonden er achttien mensen in de vele kamers van Bellevue. De aandeelhouders noemt shon Gladys ze ook wel, want ieder had een beetje zeggenschap over het huis. Ze herinnert zich hen die wegtrokken, gingen studeren, niet meer schreven en Otrobanda ontgroeiden. Ze komen wel eens terug, maar blijven niet.

GANGSTER

Een paar bladzijden verder. De naam van Gorsira valt. De neef van shon Gladys. De eerste gezaghebber van het eiland. Michael Gorsira zat bij de recherche, deed aan zelfstudie, pakte op het vliegveld een Amerikaanse gangster met de naam Tiger, kreeg een beurs en bracht het ver. Drie keer werd hij herkozen, maar bij de vierde keer bedankte hij voor de gezaghebbersfunctie. Verder is er ook Herbert Carel Gorsira. Hij was directeur van het Pensioenfonds. "Mijn moeder en de moeder van Michael waren zusters. En Michael is weer de vader van John Gorsira en Michiel Gorsira."

Het regent namen.

JEZUSBEELD

Het bed van shon Gladys staat eenzaam in de ruimte. Een kast, een Jezusbeeld, een rozenkrans. Achter de vitrage loopt de IJzerstraat. Het kantoor van Domeinbeheer en het complex Porto Paseo zijn te zien. En het vroegere lijkenhuisje. Deze panden zijn opgeknapt en worden onderhouden. "Ik denk dat het gouvernement ook belangstelling heeft voor dit huis. Er zijn wel eens mensen bij me langs gekomen om te praten. Ik denk ook wel dat ze iets aan de problemen in de buurt willen doen. Maar ik denk dat ze expres wachten tot na de verkiezingen. Dat moet wel omdat men mensen vraagt of ze willen stemmen voor een bepaalde lijst." Shon Gladys noemt één gevestigde partij met name, waarvan iemand haar geïnformeerd heeft dat deze stemmers onder de arme bevolking zoekt in de vervallen buurten.

"De vroegere bewoners van het huis rechts achter hebben vernielingen aangericht omdat ze weg moesten van de huisbaas. Daarom wil het gouvernement niet

Vervolg op pag. 8

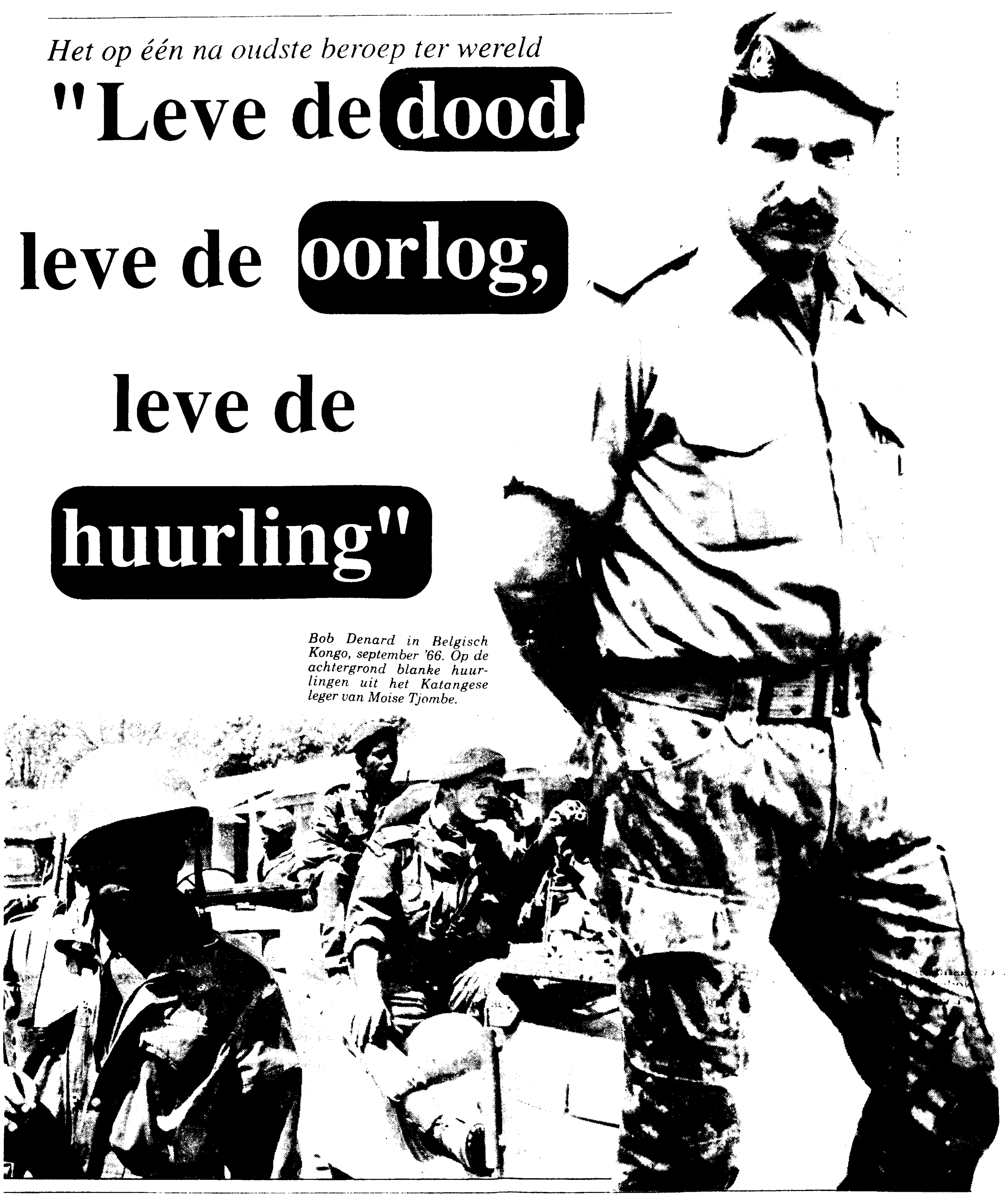
NAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse

LAYOUT: Solange Isselt

Het op één na oudste beroep ter wereld

"Leve de dood, leve de oorlog, leve de huurling"

Bob Denard in Belgisch Kongo, september '66. Op de achtergrond blanke huurlingen uit het Katangese leger van Moise Tjombe.

ZE WORDEN de 'Soldiers of Fortune' genoemd en ook wel 'The dogs of war'. Soms worden ze geroemd als helpers of bevrijders, maar meestal worden ze gevreesd, gehaat en verguisd. Hun beroep geldt als het op één na oudste ter wereld en ze staan algemeen bekend onder de term 'huurling'. Hun militaire kennis en vaardigheden verhuren zij steeds aan de hoogste bieder, zodat wie van hen vandaag hun soldij onthoudt hen morgen tegenover zich kan vinden.
Huurlingen zijn van alle tijden en alle plaatsen. Volgens de Griekse schrijver Xenophon werden in 401 voor Christus al huurlingen ingezet bij de strijd om de Perzische troon. Ook in Europa werden oorlogen lange tijd uitgevochten met behulp van huurlingen. Het waren met name Duitsers en Zwitsers die zich voor dergelijke diensten beschikbaar stelden. Uit die tijd stamt nog de 'Zwitserse Garde' van de Paus, evenals het gezegde 'Pas d'argent, pas de Suisses'(geen geld geen Zwitsers).

Toen de Europese naties ertoe overgingen om reguliere legers op te richten en een algemene dienstplicht in te voeren, leek het even alsof het verschijnsel huurling zijn langste tijd had gehad. Niets was echter minder waar. Het dekolonisatieproces dat na de Tweede Wereldoorlog op gang was gekomen, leverde namelijk een geheel nieuwe markt op: de nog jonge Afrikaanse staten waar staatsgrepen, burgeroorlogen en gewapende conflicten aan de orde van de dag waren. En ook tegenwoordig hoeven we de krant maar op te slaan om geconfronteerd te worden met berichten over Israëlische huurlingen in Colombia, Britse 'soldiers of fortune' in Suriname en Franse huurlingen op de Comoren.
Aan het optreden van de laatsten is inmiddels een einde gemaakt door Franse parachutisten. Daarmee kwam tevens een (voorlopig?) einde aan de bijna dertigjarige carrière van één van de beruchtste huurlingenleiders sinds de Tweede Wereldoorlog: 'kolonel' Bob Denard, alias Saïd Moustafa Mouadjou, alias Jean Maurin, alisa Gilbert Bourgeaud.

MARINE

Robert 'Bob'Denard kan zonder meer beschouwd worden als een oude rot in het vak. Hij werd geboren op 7 april 1929 in Lesparre-Médoc, een plaatsje in de buurt van Bordeaux. Zijn vader was soldaat in het Franse koloniale leger en het lag niet meer dan voor de hand dat de kleine Robert in zijn voetsporen zou treden. Gedurende 18 maanden volgde Denard junior een opleiding tot *mécanicien* bij de Franse marine om vervolgens op transport te worden gesteld naar Indochina.
Het marineleven viel hem kennelijk tegen, want al vrij gauw verlaat hij de dienst. Na een kort verblijf in de Verenigde Staten vestigt hij zich in Marokko, waar hij in dienst treedt van een Amerikaanse beveiligingsdienst. In deze periode legt hij vele contacten die hem in zijn latere huurlingencarrière goed van pas zullen komen.
Op 24-jarige leeftijd wordt hij gerecruteerd door een speciale eenheid van de Franse politie die is opgericht ter bestrijding van het terrorisme. Nog geen jaar later echter wordt diezelfde Bob Denard gearresteerd op verdenking van medeplichtigheid aan de voorbereiding van een aanslag op de Franse premier Mendes France. Na 14 maanden voorlopige hechtenis wordt hij weer op vrije voeten gesteld. Hij neemt ontslag bij de politie en beraadt zich over zijn toekomst.

BURGEROORLOG

Al gauw wordt duidelijk hoe Denard in het vervolg zijn brood denkt te verdienen. Het eerste grootschalige optreden van huurlingen na de Tweede Wereldoorlog vindt plaats in het voormalige Belgische Kongo, en Bob Denard is van de partij. In de Kongo, het huidige Zaïre, woedt op dat moment een burgeroorlog tussen enerzijds het regeringsleger, gesteund door troepen van de Verenigde Naties en anderzijds troepen van de opstandige provincie Katanga., die zich direct na de onafhankelijkheid van de Kongo afscheidde.
De huurlingen vechten aan de zijde van de Katangezen. Onder hen bevinden zich Britten, Belgen, Rhodesiërs en Fransen. Ze staan onder leiding van Robert Faulques, een voormalig officier van het Franse Vreemdelingenlegioen. Dit Legioen-één van de laatste erkende huurlingenlegers- zal spoedig voor een stroom van nieuwe recruten zorgen. In april 1962 doet een groepje Franse generaals een greep naar de macht in Algiers. Ze eisen dat Algerije Frans blijft en dreigen president De Gaulle zelfs met een landing van parachutisten in Parijs.
De Gaulle houdt echter voet bij stuk en het Vreemdelingenlegioen moet bloeden. Het Eerste Regiment Parachutisten wordt ontbonden, en menig ex-legionair vindt zijn weg naar de Kongo. Maar zelfs de huurlingen kunnen de nederlaag van de Katangezen niet meer voorkomen. Tientallen huurlingen, onder wie Denard (Faulques hield het al eerder voor gezien), alsmede enkele duizenden Katangese gendarmes zoeken een veilig heenkomen over de grens met Angola.

RECRUTEN

In 1964 breekt in Kongo wederom een burgeroorlog uit. Ditmaal betreft het een opstand van de stam der Simba's, en geheel volgens hun beroepscode- de hoogste bieder betaalt en bepaalt- vechten de huurlingen ditmaal mee aan de zijde van het regeringsleger. Het avontuurlijke leven van de *mercenary* 20of *mercenaire* spreekt velen kennelijk aan, want over een aanbod van recruten heeft men niet te klagen. In drie weken tijd melden zich maar liefst duizend gegadigden. Ongetwijfeld zal ook het geld daarbij een rol spelen.
Contracten worden getekend voor een periode van een half jaar, waarna men recht heeft op twintig dagen betaald verlof. Een gewoon soldaat verdient 140 Engelse ponden per week, plus onkosten en toelagen. Bij overlijden heeft de echtgenote recht op een uitkering van één miljoen Belgische franken en is er voor ieder wettig kind een bedrag van Bfrs 100.000 beschikbaar. Bij verlies van lichaamsdelen heeft men recht op een vastgesteld percentage van dit bedrag: 35 procent voor de rechterarm (of de linker voor wie links is), 5% voor een grote teen en 3% voor elke andere teen.
Het succesvolle optreden van de huurlingen maakt hun commandanten opslag wereldberoemd: de Engelsman 'Mad' Mike Hoare als leider van het Engelstalig 5de commando en Bob Denard als leider van het Franstalige 6de commando. Later zou nog een 10de commando gevormd worden onder leiding van Jacques Schramme, een Belgische plantage-eigenaar die bekend zou worden onder de bijnaam Black Jack.
Hun militaire successen hadden deze commandanten niet in de laatste plaats te danken aan het feit dat zij de discipline onder hun manschappen-zij het met harde hand-wisten te handhaven. Zo werd een Belgische officier die een 8-jarig jongetje had doodgeschoten door Hoare standrechtelijk geëxecuteerd, en werden bij een andere huurling die een inlandse vrouw had verkracht en vermoord- en van wie Hoare wist dat hij beroepsvoetballer was- de beide grote tenen afgeschoten.
Na het neerslaan van de Simba-opstand verlaat Hoare de Kongo. Schramme blijft heer en meester op en rond zijn plantage en de Kongolezen vragen Denard om de troepen van Schrammes 10de commando te ontwapenen. Denard weigert en besluit daarentegen om samen met Schramme op te trekken tegen un voormalige werkgever. Met hulp van wederom een paar honderd Katangese gendarmes lijkt de 'huurlingen-revolte' in de zomer van 1967 aanvankelijk een succes te worden. Dan wordt Denard echter in het hoofd getroffen door een terugketsende kogel van zijn eigen troepen en is bijgevolg voor enkele maanden uitgeschakeld. Het Kongolese leger zet een groot offensief in en de huurlingen vluchten over de grens met Rwanda. Vandaaruit keren zij terug naar hun diverse woonplaatsen in Europa.

De huurlingenactiviteiten verplaatsen zich vervolgens naar het Midden-Oosten. In de burgeroorlog in Yemen duiken de namen op van Robert Faulques en Bob Denard, al beperken beide veteranen zich daar voornamelijk tot het opleiden en trainen van de royalistische troepen. Aan het eind van de jaren '60 zullen vooral Britse huurlingen soortgelijke opeidingsfuncties vervullen in o.a. Oman, Bahrein, Koeweit, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten.
In 1967 keert Faulques terug naar Afrika, waar hij een contract tekent met de Biafraanse leider Ojukwu. Deze heeft de rijke provincie Biafra afgescheiden van Nigeria en heeft dringend behoefte aan zo'n 100 goedgetrainde huurlingen. Faulques weet er in eerste instantie slechts 60 bijeen te brengen en op het moment dat hun eerste actie op een mislukking uitloopt, houdt hij het voor gezien. De voor zes maanden vooruitbetaalde soldij van de nog niet geworven huurlingen houdt hij in zijn zak. Nu doen dergelijke 'meevallers' zich slechts zelden voor. Veel vaker eindigen mislukte acties in complete tragedies voor alle betrokkenen. Zo kwam de onzekerheid van het huurlingenbestaan wel zeer scherp naar voren tijdens de tragedie die zich aan het eind van de jaren '70 in Noord Angola afspeelde. Bij de onafhankelijkheidsoverdracht in november 1975 komt daar de marxistische bevrijdingsbeweging MPLA aan het bewind. Haar voormalige bondgenoten, de UNITA in het zuiden en de FNLA in het Noorden, verzetten zich hiertegen, maar missen de nodige slagkracht. Om hierin verandering te brengen begint de FNLA eind 1975 met het werven van huurlingen in Engeland. De operatie in Angola staat onder leidng van de Brits-Cypriotische para-trooper Costas Georgiou, bijgenaamd Callan, die evenals zijn beide adjudanten oneervol uit Britse krijgsdienst is ontslagen. Na enkele kleine successen loopt het huurlingenoffensief vast en neemt de door Cuba gesteunde MPLA het initiatief over. Intussen worden er in Engeland nog steeds recruten geworven. Menigeen tekent een contract in de veronderstelling dat men FNLA troepen gaat opleiden, anderen worden geworven als tolk, technicus of zelfs piloot.
Callan heeft echter alleen maar behoefte aan frontsoldaten. Zodra de recruten dit bij aankomst in Angola vernemen, willen de meesten hun contract weer verbreken. Voor Callan staat dit echter gelijk aan desertie en niemand krijgt toestemming het dorp te verlaten. Wanneer later op die dag dezelfde recruten bij vergissing het vuur openen op andere huurlingen en vervolgens de wijk willen nemen naar Zaïre, is voor Callan de maat vol. Alle nieuwelingen worden teruggehaald, ontwapend en ontkleed en tot verbijstering van de aanwezige 'veteranen' ter plekke met kogels doorzeefd. Na dit gruwelijke incident, dat in Engeland de nodige opschudding veroorzaakt, lijkt het lot van de operatie bezegeld. Verschillende veteranen ontvluchten Angola en nieuwe vluchten recruten blijven uit. Bij een laatste, wanhopige actie raakt Callan gewond en wordt hij samen met twaalf andere huurlingen gevangen genomen. Na een showproces van enkele weken krijgen negen van hen gevangenisstraffen variërend van 15 tot 30 jaar, terwijl de overige vier, onder wie Callan, ter dood worden veroordeeld.

STAATSGREEP

In de jaren '70 en '80 ontwikkelt zich vervolgens een bijzondere variant van door huurlingen opgezette en uitgevoerde operaties: de staatsgreep. Wellicht kunnen we hier betere spreken van 'ministaatsgreep', want de huurlingenacties beperken zich vooralsnog tot relatief kleine, onderontwikkelde gebieden in de Derde Wereld. Gezien het karakter van de operatie lijkt een dergelijke beperking niet meer dan verstandig. In westerse, hoogindustriële landen met een goed getraind leger, kan men met een handjevol huurlingen onmogelijk een greep naar de macht doen. In de Derde Wereld ligt dat echter anders, en één van de eersten die zich dat realiseert is Bob Denard. In de tweede helft van de jaren '70 lijkt hij er zelfs een persoonlijke hobby van te maken. In 1975 voert hij met een groep huurlingen een staatsgreep uit op de Comoren, een eilandegroep tussen Madagascar en Mozambique. De voormalige Franse kolonie had net de onafhankelijkheid verkregen, en zag nu hoe de gekozen president Achmed Abdallah het veld moest ruimen voor de Maoïst Ali Soilih.
Deze wees Denard na betaling de deur, en dat was iets wat hij beter niet had kunnen doen. In de Kongo had Denard er al blijk van gegeven dat hij met alle gemak van werkgever kon veranderen. Hij had eerst tegen en later met het regeringsleger gevochten, om zich vervolgens weer tegen zijn laatste werkgever te verzetten. En ook ditmaal haalt hij dezelfde streek uit. In 1978 is hij weer terug op de Comoren. Ali Soilih wordt verjaagd, en oud-president Abdallah keert weer terug in zijn functie.

Piet Kruisinga: "Voor dubbeltje op eerste rij"

Politieboten zijn niet op hun taak berekend

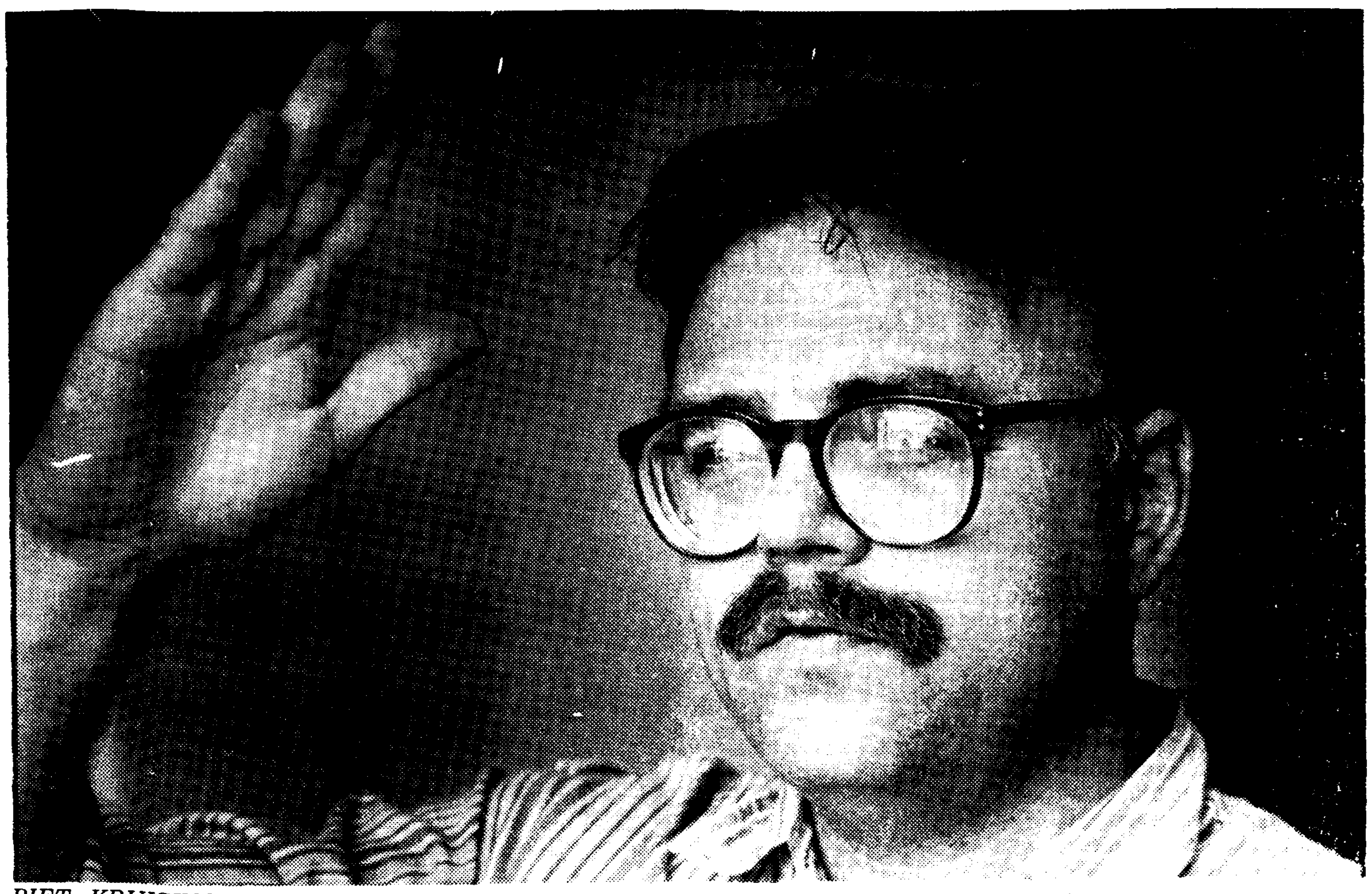
= door Victor Hafkamp =

DE ALGEMENE Christelijke Politiebond, gevestigd in Kamerik in de gemeente Woerden, is een van de twee grote Nederlandse Politiebonden. De andere bond, de Nederlandse Politiebond NPB is een onderbond van de FNV, de Federatie Nederlandse Vakbeweging, de ACP maakt deel uit van het CNV, het Christelijk Nationaal Vakverbond. Beide bonden vertegenwoordigen tachtig procent van de ongeveer 60.000 politievrouwen en- mannen in Nederland. De ACP heeft ruim 20.000 leden en is iets groter dan de NPB.
Voor wat betreft de belangenbehartiging van de leden werken beide organisaties nauw samen. Vice-voorzitter van de ACP is Piet Kruisinga. Hij bezocht onlangs met een delegatie van zijn bond de Nederlandse Antillen. Wij gingen naar het voormalige gemeentehuis van Kamerik, nu de zetel van de ACP, om Piet Kruisinga te interviewen o.a. over de kwaliteit van de door Nederland geschonken patrouilleboten, waarop hij onlangs onverholen kritiek uitte.

'Twee belangrijke ontwikkelingnen waren voor ons aanleiding naar de Antillen te gaan. Allereerst de behoefte om concreet met elkaars werksituatie kennis te maken. Die behoefte was er duidelijk na de internationale contacten, waarbij we onze Antilliaanse collega's natuurlijk ook uitvoerig hebben gesproken. Het tweede doel was van een heel andere aard. Medio vorig jaar is tussen de regeringen van de Antillen en Nederland een verdrag gesloten op het gebied van de politionele samenwerking.
De bedoeling is dat beide politiekorpsen structureel gaan samenwerken. Er zullen veel meer dan in het verleden gezamenlijke projecten worden opgezet en we zullen elkaar meer ondersteunen, waar dat mogelijk is. Er zullen dus heel wat gezamenlijke activiteiten worden opgezet en het lijkt me een goed initiatief dat ook de vakbonden elkaar de hand reiken om de goede dingen te ondersteunen en op te treden waar het mis gaat', aldus vice-voorzitter Piet Kruisinga van de ACP.

MINDERHEDEN

De politie in Nederland doet de laatste jaren verwoede pogingen meer vertegenwoordigers van etnische minderheden in haar korps te integreren. Erg succesvol is het optreden van de allochtonen in het Nederlandse korps niet altijd. Kruisinga: 'We hebben op de Antillen enkele politiemannen gesproken die in Nederland in het korps actief zijn geweest en hebben naar hun ervaringen geïnformeerd. Ik moet zeggen dat we van hun informatie veel hebben opgestoken. Wat we daar gehoord hebben zullen we hier zeker bespreken met degenen die verantwoordelijk zijn voor zogenaamde instroomprojecten voor etnische minderheden. Mogelijk kunnen we de positie van de minderheden in het Nederlandse politiekorps hierdoor sterk verbeteren'.
Niet alleen Antilliaanse politiemannen zijn naar hun eilanden teruggekeerd met frustrerende ervaringen over hun werk in Nederland, omgekeerd was het ook niet altijd koek en ei. Nederlandse politiemannen keerden de Antillen boos en teleurgesteld de rug toe en zetten hun werk in Nederland voort. 'Dat was indertijd ook een heel vervelende situatie,' geeft Kruisinga toe. 'We moeten wel een onderscheid maken tussen Nederlandse politiemannen die zo'n vijf jaar geleden voor het gewone politiewerk op de Antillen werden aangetrokken en degenen die op contractbasis enkele jaren als specialist voor de Antilliaanse politie werden ingehuurd om bepaalde vaardigheden over te brengen. Ik heb het niet over die laatste categorie. Enkelen daarvan zitten bijvoorbeeld nog op Aruba en men heeft in het algemeen goede ervaringen met hen. Maar dat project dat op de eerste groep politiemannen betrekking had, is falikant mislukt.

PIET KRUISINGA: politie moet afspiegeling zijn van de bevolking.

ONVOORBEREID

De Antilliaanse politiemannen waren niet van tevoren geïnformeerd over de achtergronden van de komst van de Nederlandse collega's. Men had ook niet op een behoorlijke manier hun mening gevraagd. Toen die blanke Nederlandse politiemannen daar kwamen, werd dat dan ook als heel bedreigend beschouwd. Men was niet geheel ten onrechte bevreesd dat de eigen bevorderingskansen er door in gevaar zouden komen. Dat was de reden dat de verhouding tussen de van oorsprong Antilliaanse en de van origine Nederlandse politiemannen van het prille begin af aan heel slecht is geweest.
Ik verwijt dat niet in de eerste plaats de politiemannen op de Antillen. Ik verwijt dat de overheid, de hoofdcommissaris, de regering die er kennelijk niet in is geslaagd om het project voldoende basis en steun te laten geven vanuit de Antilliaanse politie zelf. Het is vooral de onderschatting van de problemen van hun zijde geweest die heeft bijgedragen tot de mislukking van het project.
Inmiddels zijn zover ik weet alle Nederlandse politiemensen die toen op de Antillen werkzaam waren weer terug. Ik spreek ze nog wel eens. Ze zijn uiterst gefrustreerd teruggekomen. Jammer dat het zo gegaan is. Als men zo'n project opnieuw zou starten, dan zal men goed geleerd moeten hebben uit het verleden, anders gaat het weer falikant mis'.
In principe acht Kruisinga het project voor herhaling vatbaar als de keiharde garantie bestaat dat de mensen

Vervolg op pag. 10

Oud-directeur Politie-akademie J. Brink

Goede herinneringen aan Antilliaanse studenten

-door Nel Casimiri-

Veel Antillianen gaan naar Nederland om te studeren.Gedurende die studiejaren verandert hun leven compleet. Weg van hier, geen moeder die ze verzorgt, ze zijn van zichzelf afhankelijk of van andere, vreemde mensen. Voor sommigen is het een moeilijke tijd, anderen kijken met veel genoegen terug op die jaren, zeker als ze al een tijd voorbij zijn. Een bijzondere groep studenten vormen de jongens (nu zijn er ook meisjes) die naar de politie academie gingen. Dat was een internaat, met strenge regels, ook een, zij het anders, groot verschil met thuis, en de gehele staf van ons politiekorps heeft op die academie gezeten. Onlangs was de oud-directeur van die politie academie, dhr. J.Brink, op bezoek op Curacao. Hij is nu tachtig jaar oud en al ruim twintig jaar gepensioneerd. Op de receptie ter gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag werd hem deze reis aangeboden. Het is voor het eerst dat hij de woonplaats bezoekt van de hele rij Antilliaanse en Arubaanse studenten die hij in zijn lange loopbaan onder zijn hoede heeft gehad.

Het is voor hem een tijd van herinneringen ophalen, kijken wat er van zijn 'jongens' is terechtgekomen en vooral van genieten, omdat het ze allemaal zo goed gaat. Hij is er duidelijk heel trots op. In de eerste plaats natuurlijk op de politiemannen, maar ook op degenen die toch kozen voor een andere loopbaan, vooral als ze die zochten in de juridische richting (Brink) is zelf ook jurist. Een werd advokaat, een ander gezaghebber, hij kent ze allemaal bij naam en toenaam.

Op het kantoor van hoofdcommissaris mr. Fred Wiel, natuurlijk ook een oud-leerling, haalden ze samen herinneringen op. Ook mevrouw L.C.Brink-Jeremiassen, die haar echtgenoot op deze reis vergezelt, was daarbij aanwezig. Dhr.Brink zit al vanaf de dertiger jaren bij de politie. Hij had rechten gestudeerd en was eerst advokaat geweest.

Waarom dan de politie?

'Als advocaat verdiende je in die tijd te weinig. Het was crisistijd. De toegevoegde zaken in die tijd, de pro deo-zaken, waren ook echt pro deo. Je kreeg geen enkele vergoeding van de overheid. En bij de rechterlijke macht komen, kon zomaar niet. Het duurde ongeveer negen jaar voor je daar een plaats kreeg. Ik ben toen aangenomen bij de Amsterdamse politie in 1936. Vanaf 1951, meteen vanaf de start, ben ik bij de Politie academie gekomen. Eerst als tweede man, later als directeur.'
Het uitzoeken wie nu de eerste Antilliaan was die naar de Politie academie ging, heeft nogal wat voeten in de aarde. Was het Luidens, of Kibbelaar? Uiteindelijk brengt een telefoontje naar de betrokkenen zelf uitkomst. De eerst Antilliaan op de academie was Joop Sprockel. Die was eerst als militair naar Oost-Indië geweest. In 1952 is hij met een beurs van de Ned. Antillen naar de academie gegaan. En in 1954 keerde hij terug naar Curacao. De tweede was was Kibbelaar die in 1956 terugkeerde naar Curacao. Luidens slaagde in 1958. Hij maakte echter eerst zijn rechtenstudie af waaraan hij van te voren al was begonnen in keerde in 1960 terug naar Curacao. In 1967 is hij advocaat geworden.

INTERNAAT

Studenten die naar de politieacademie gaan, komen meestal rechtstreeks van de middelbare school af. Er zijn er echter ook die vanaf de lagere politierangen doorstromen, zoals Luidens en Zaandam. Die kwamen met hun hele gezin in Nederland wonen tijdens de opleidingstijd. De anderen kwamen in het internaat terecht. Dat internaat stond in Hilversum en was gevestigd in 'goed geoutilleerde, sobere barakken' zoals hoofdcommissaris Wiel verklaart. Er waren slaapzalen waar de jongens in alfabetische volgorde sliepen, net zoals ze in alfabetische volgorde aan tafel zaten.

De oud-direktеur van de Politie-Academie mr.J.Brink samen met zijn vrouw op bezoek bij hoofdcommissaris mr.Fred Wiel.

In de weekenden gingen de Nederlandse jongens naar huis. De Antillianen bleven in het internaat. Ze waren altijd onder elkaar. Dhr. Brink woonde met zijn gezin vlak bij het internaat en de Antilliaanse en Surinaamse jongens hadden veel contact met dat gezin, vooral in die weekenden. Ze werden er gastvrij ontvangen.
Dhr. Brink vertelt dat de Antilliaanse studenten met de studie zelf niet veel problemen hadden. Er was natuurlijk het Duits, dat ze niet kenden, maar de minister had besloten dat dat voor hen geschrapt mocht worden. Voor degenen die dat wilden, bestond de mogelijkheid om facultatief Spaans te nemen, maar daarvan is nooit gebruik gemaakt.
'Het was opvallend dat ze nooit veel moeite hadden met het Nederlands. Ze konden goed stellen. Ze moesten processen-verbaal maken, maar ook vrij ingewikkelde administratieve stukken en dat waren examenvakken die streng beoordeeld werden. Ik kan me niet herinneren dat dat moeite gaf.' Enkele uitspraken van oud-studenten:
'We kregen veel hulp. We werden goed verzorgd in het internaat. Goed eten, schone bedden, de was, de douches, dat was goed. We hadden geen ruimte voor problemen. We moesten ons best doen.'
'De geestelijke verzorging was in handen van een r.k.-studenten rector, later van een kapelaan.'
'Het was wel een streng regime. In het gareel. En af en toe een donderspeech. Dat hielp veel. Dat is nu wel anders geworden. Er was een strenge discipline. We mochten niet uitgaan, behalve op donderdagavond. En dan maar tot elf uur. En we moesten bij alle maaltijden aanwezig zijn, ook zondagsmorgens.'
'En na carnaval een askruisje halen. We hadden wel in de vastentijd speciale dispensatie voor de r.k.-leerlingen. Die mochten toch alles eten.'

VEEL VERANDERD

Er is wel veel veranderd sinds die tijd. Er is een nieuw gebouw gekomen. De studenten hebben nu ieder hun eigen kamer en ook de opleiding zelf is helemaal veranderd. Na in het begin als een twee-jarige van start te zijn gegaan, werd de opleidingstijd al vlug verlengd tot drie jaar, zeker ook door de nieuwe vakken, zoals sociologie e.d. Tegenwoordig duurt de opleiding vier jaar. In die vier jaar is ook een stageperiode ingelast.
Brink: 'Wereldwijd is de jeugd heel anders dan vroeger. In onze tijd was de jeugd wel te vinden voor discipline en regels. Nu kost het in de opleiding meer moeite discipline te handhaven. Het is bijna niet meer te handhaven zoals vroeger. In de praktijk heeft men zich al vaak moeten aanpassen.

Ik was laatst in Amsterdam en maakte met twee politiemannen in uniform een rondvaart. Ze kwamen zonder pet. Een van de twee had een oranje haarstreep en een oorbel. In onze tijd zou je daarvoor onmiddellijk ontslagen zijn. Ook salueert men niet meer voor een meerdere en men tutoyeert meerderen. Dat waren bij ons op de opleiding speciale vakken: Vormen en Eerbewijs. Dat werd je bijgebracht en dat zit je in je bloed. Wij werden ook opgeleid in uniform. Alleen met excursies mocht je soms in burger. Wij moesten speciale toestemming hebben om in burger aan tafel te verschijnen.'

COLLEGIALITEIT

Door de gezamenlijke opleiding bestaat er veel collegialiteit onder de Nederlandse, de Antilliaanse en de Surinaamse politie-officieren. Ze spreken dezelfde taal en hebben dezelfde 'politie'-gedachten. Als een Antilliaanse politie-officier in Nederland zou werken zou het hem niet vreemd zijn. Vanuit die gedachte is vorig jaar een protocol tot samenwerking getekend.
'We werden als managers opgeleid. We moeten flexibel zijn. Het is niet zo moeilijk je aan te passen. Ook in Nederland kent men verschillen in cultuur.'

Is er op Curacao veel belangstelling voor een baan bij de politie?

'Ik heb de indruk dat er meer werkzoekenden solliciteren dan mensen die echt bij de politie willen. Er zijn veel aanmeldingen, maar we moeten de geschiktheid in het oog houden. Wat toegelaten wordt, is maar heel weinig als je het vergelijkt met wat zich aanmeldt. Ook naar de academie gaan er maar vier of vijf per jaar. Vanuit het politiekorps kun je geselecteerd worden. Dan moet je havo hebben, met wiskunde en economie in je pakket. Je kunt ook rechtstreeks naar de academie met een VWO-dipolma. Dan worden er geen eisen aan het pakket gesteld.
Dit jaar zijn er vijf studenten gegaan, onder wie, en dat is nieuw, twee meisjes. We zijn daarbij afgestapt van de lengte-eis. Die lengte is een hinderpaal. Officieel moeten jongens 1.72 m. zijn en meisjes 1.68 m. Er ligt nu een voorstel de wet te wijzigen. Deze studenten komen pas over vier jaar klaar, dus hebben we ze toch aangenomen. Dat geldt ook voor de lokale werving. We hebben het niet gepubliceerd, maar vooruitlopend op de wetswijziging wel vast de lengte-eis laten schieten.'
Oud-academiedirecteur Brink vertelt met veel genoegen over zijn ervaringen met Antilliaanse studenten. Over Joop de Wijs, Kibbelaar, Oldenboom, Botteweg, Van de Griend, Thomas, Tweeboom, Kramer, Sprockel, Alexander, Verton, te veel om bij te houden. Het zijn namen die we kennen van de politie, maar ook uit andere functies. De heer Brink bewaart er goede herinneringen aan. En zij aan hem.

- door Mario Kleinmoedig -

IN DE Nederlandse Antillen staan de verkiezingen voor de deur. Een breed spectrum van partijen heeft zich aangediend, waarbij tegenwoordig vele hun best doen aan te knopen bij internationale politieke bewegingen, zoals de Socialistische Christen-democratische en Liberale Internationale. Afwezig op het Antilliaanse verkiezingsfront is vooralsnog de groene beweging, een nieuwkomer in de politiek van het noorden en enkele ontwikkelingslanden, die zich moeilijk laat omschrijven door termen als 'links' of 'rechts'. Er zijn nog maar weinig pogingen ondernomen de kleurrijke ideologie van deze bewegingen te beschrijven. Vast staat dat de groene beweging en haar gedachtengoed wereldwijd invloed aan het winnen zijn, ook in de Nederlandse Antillen. Waar staat deze beweging voor?

De Groenen, onkruid of politieke bloei?

"Utopistisch"-"naïef"-"communist"-"reactionair"

Groene activisten worden voor van alles uitgemaakt

De ecologische en groene bewegingen zien zichzelf als een opstand tegen de waanzin. Al lijkt er nu enigszins de kans te bestaan dat de bewapeningswedloop beteugeld wordt, de produktiewedloop gaat in al haar hevigheid door. Hierdoor is de planeet op een punt gekomen waarop ze de massale activiteit van haar bewoners niet meer kan verdragen. Ecologische en groene politieke bewegingen verzetten zich, elk op zijn eigen terrein tegen de cultuur van de zelfvernietiging in de naam van vooruitgang.

Anti-kernenergiebewegingen strijden in de landen waar kerncentrales staan tegen zowel industriële als militaire toepassingen van nucleaire energie. De vredesbeweging in Europa, Noord-Amerika en nu ook in Oost-Europa verzet zich tegen de krankzinnige bewapeningsspiraal, die misschien momenteel slechts tijdelijk is afgeremd. De feministen strijden tegen de onderdrukking van vrouwen, maar ook mannen, door een maatschappij die nog steeds destructieve mannelijke waarden aanhangt. Derde Wereld-bewegingen doen iets vergelijkbaars als ze strijden tegen het imperialisme van de noordelijke landen. Consumentenbewegingen komen op voor de kwaliteit van produkten en de rechten van het individu in een op hol geslagen markteconomie.

En tenslotte de milieubeweging vecht tegen de systematische vernietiging van het natuurlijke leefmilieu die voortvloeit uit onze levensstijl, maar ook uit het maatschappelijk bestel. Vooral dit laatste maakt de bundeling van bovengenoemde strijdorganisaties in de groene beweging een ware opstand tegen het industrieel systeem.

ECOLOGISME

In deze groene beweging is een politieke denkrichting boven komen drijven, die het beste met het woord ecologisme te omschrijven is. De ecologisten vormen geen afzonderlijke beweging, maar zijn het meest radicale deel van de groene bewegingen. Ze werken aan een wereldwijd alternatief voor zowel rechtse als linkse ideologieën, uitgaande van de eisen van bewegingen die zich inzetten voor emancipatie op een veelvoud van gebieden. Hoofddoel is een einde te maken aan allerlei vormen van onderdrukking van mensen door mensen en einde te maken aan de menselijke uitbuiting en vernietiging van de natuur. Ecologisten opereren weliswaar op nationaal niveau, maar zijn in feite een internationalistische beweging die op wereldniveau denkt en lokaal handelt.

Ecologisten zien zichzelf als de voorlopers van een historische ontwikkeling, waarbij de wereldbevolking door noodzaak gedwongen zal worden de grenzen van de planeet onder ogen te zien, en hiernaar te handelen. Dit betekent in feite niet meer noch minder dan een sociale en ecologische revolutie die een andere manier van produceren, consumeren, maar vooral samenleven met de natuur en met elkaar tot doel heeft.

Ecologisten, maar in het algemeen ook de groene bewegingen, krijgen vaak voor de voeten geworpen dat zij utopistisch zijn. Hun antwoord hierop is dat de huidige levenswijze en het huidige bestel de mensheid regelrecht naar de ondergang leiden, en dat het denken over andere maatschappijvormen daarom een levensnoodzaak is. Groene activisten beschouwen het feit dat ze geen kant en klaar maatschappelijk model bieden, zoals communisten in het verleden, een erkenning van het belang van de menselijke vrijheid juist in een nieuwe maatschappelijke orde.

Een ander argument tegen ecologisten is dat ze naïef zouden zijn. Ook in de Antillen wordt dit argument tegen de milieubewegingen gebruikt. Het is waar dat sommige groene activisten alleen oog hebben voor natuurschoon dat beschermd moet worden. Maar in een wereld waar ecologische rampen al een feit zijn en de systematische vernietiging van het leefmilieu al wetenschappelijk erkend wordt, lijkt het argument van naïviteit tegen milieu-activisten meer te zeggen over hun tegenstanders. Hoe onnozel is in feite niet de bewapeningswedloop, of het idee dat permanente economische groei mogelijk is in een wereld met beperkte voorraden van grondstoffen en beperkte grenzen.

Het volgende argument is dat de groene beweging reactionair zou zijn, omdat ze de vooruitgang tegen zou werken. Het ecologistische antwoord hierop is een serie vragen: de vraag hoe gesproken kan worden van vooruitgang als jaarlijks miljoenen kinderen en volwassenen sterven van honger en ziekten die met een klein gedeelte van het geld dat aan wapens besteed wordt, uit de wereld geholpen zouden kunnen worden.

Hoe kan men spreken van vooruitgang als de kloof tussen rijken en armen, en rijke en arme landen steeds groter wordt, net zoals het gat in de ozonlaag? Wat is vooruitgang in een wereld waar jaarlijkse miljarden tonnen aan gif in de oceanen en in de bodem terecht komt, waar tropische regenwouden voorgoed verdwijnen, en waar woestijnen oprukken, ook op Curaçao? Ecologisten vragen zich af of het reactionair is rechtsomkeer te willen maken op een doodlopende weg.

ANTI-TECHNOLOGIE

Dan is er het verwijt dat de groene beweging anti-technologisch en anti-wetenschappelijk is. Ecologisten vinden van zichzelf dat ze streven naar juist meer kennis en wetenschap, omdat dat noodzakelijk is om de komende rampen tegen te houden. Maar dan moet die kennis ook op een democratischer wijze verspreid worden onder de mensen. Zo kan ook technologie, en in het bijzonder de computer- en informatietechnologie, een grote bijdrage leveren aan de strijd voor een leefbare wereld.

In feite beschouwen ze een maatschappij, die haar ogen afwendt van het onheil dat ze zelf oproept, als uitermate onwetenschappelijk. Technologie kan in dienst staan van een leefbare wereld. De vraag is in hoeverre het wenselijk is dat elke mens in een gemotoriseerd voertuig de lucht vervuilt; in hoeverre moeten we blij zijn met technologische vernieuwingen op het gebied van insecticiden en herbiciden, alsmede wapens voor de chemische of bacteriologosche oorlogsvoering; in hoeverre tenslotte moeten we blij zijn met elektrische tandenborstels, blikopeners, vaatwasmachines etc. waarvoor de behoefte kunstmatig opgeklopt wordt door het reclamewezen? In veel gevallen is voor ecologisten de mens een slaaf geworden van apparaten die zij leven moesten veraangenamen, maar die in feite een aanslag plegen op de eigen menselijke creativiteit.

Veel gehoord in de Verenigde Staten, maar ook recentelijk tijdens de verkiezingscampagne op Curaçao, is de bewering dat de leden van de groene beweging vermomde communisten zijn. Als communisme gelijk staat aan de voormalige dictaturen van het Oostblok, dan kan moeilijk volgehouden worden dat ecologisten zich inzetten voor beperking van de bewegingsvrijheid van mensen, de dictatuur van een partij of de staat, en het onthouden van elementaire goederen aan de eigen bevolking. Als het communisme gelijk staat aan een ideaal van meer gelijkheid onder de mensen, dan vindt de groene beweging dat ze veel verder gaat, omdat ze die gelijkheid ook wil laten uitstrekken tot de levende en zelfs de zogenaamde dode natuur. Ecologisten leggen de nadruk op de relatie tussen de uitbuiting van de mens en uitbuiting van de natuur.

Dan zou de groene beweging volgens haar tegenstanders anti-democratisch zijn, en de staat ondermijnen. Een feit is dat de groenen beduidend anders omgaan met politiek en met de zogenaamde daarmee in verband staande privileges. In feite, zo vinden ze, voelt de gevestigde politiek zich vaak regelrecht bedreigd door het onconventionele gedrag van de groenen. De parlementaire democratie is volgens de groenen op tal van manieren uitgehold. In veel landen beperkt democratie zich tot het recht om, om de zoveel jaar, naar de stembus te gaan, en wordt het land bestuurd naar de inzichten van een relatief kleine groep politici, maar veel meer nog naar de belangen van instellingen die met democratie niets uit te staan hebben, zoals commerciële en industriële belangen.

De ecologisten pleiten daarom voor een herwaardering van de parlementaire democratie en zeker niet de vernietiging ervan. Decentralisatie is hierbij belangrijk. Elke beslissing moet op het juiste daarbijbehorende niveau genomen kunnen worden. Dit betekent inspraak en de macht om beslissingen te nemen voor scholen, bedrijven, wijken en buurten openbare besturen etc. oftewel basisdemocratie.

In zijn boek 'Het ecologisch manifest' noemt de groene publicist Patrick Florizoone een programma voor de ecologistische beweging:

Actieve bescherming en uitbreiding van waardevolle natuurgebieden wordt als eerste punt in dit programma genoemd. Tropische regenwouden, savannes, laaglanden, delta's, hoogvlakten, bergen en gebergtes, eilanden, zeeën, riffen tot het grootste natuurreservaat ter wereld, Antarctica, moeten actief beschermd worden. Dit betekent, dat wetgeving en controle niet voldoende zijn. Er moet actief opgetreden worden tegen handelingen die een bedreiging vormen voor deze gebieden. Ook de verwoestijning in de wereld moet, daar waar de woestijn buiten haar oorspronkelijk natuurlijke grenzen is getreden, worden tegengegaan met natuurlijke technologieën, die niet meer schade aanrichten dan de verwoestijning zelf.

De energieproduktie moet volgens het programma gedecentraliseerd worden. Dit betekent, dat het gebruik van alternatieve energiebronnen, zoals zonne- en windenergie en het gebruik van aardwarmte, gestimuleerd worden. Deze energiebronnen zijn als ze gedecentraliseerd ingezet worden, dat wil zeggen huis aan huis of per bedrijf of wijk, veel efficiënter. Het gebruik van energie uit fossiele brandstoffen, zoals aardolie, kolen en gas, zou beperkt moeten worden door progressieve belastingen.

Ten derde beoogt het programma van Florizoone een bevordering van de produktie van duurzame goederen. Er zou een verbod moeten komen op wegwerpverpakkingen en op de produktie van voor mens en milieu schadelijke stoffen die door andere vervangen kunnen worden. Bij de stoffen die niet vervangbaar zijn, zou een evaluatie plaats moeten vinden in hoeverre die stoffen werkelijk nodig zijn. Dit punt houdt ook in dat de bouw van nieuwe kerncentrales stopgezet zal moeten worden en bestaande kerncentrales moeten worden afgebroken. Een werkelijke oplossing voor het afvalprobleem is binnen de grenzen van onze kleine planeet namelijk niet voorhanden. Zeldzame grondstoffen moeten beschermd worden, terwijl landbouwbedrijven die ecologisch te werk gaan door fiscale en subsidiemaatregelen gestimuleerd moeten worden.

OPENBAAR VERVOER

Het openbaar vervoer en het gebruik van gemeenschappelijke vervoersmiddelen moeten nog veel meer van uitgebreid worden, waarbij het privé-vervoer met gemotoriseerde voertuigen drastisch beperkt wordt. Dit is een absolute noodzaak, omdat auto's tot de voornaamste schuldigen van het broeikaseffect behoren. Het broeikaseffect is de toename van koolzuurgas in de atmosfeer en de daarbijbehorende stijging van de wereldtemperatuur. In dit kader past het stimuleren van het gebruik van autonome vervoermiddelen, zoals de fiets.

Opvallend is het feit dat Florizoone in zijn programma extra aandacht besteedt aan de noodzaak van een wereldwijde veralgemening van verplichte milieu-effect rapportering voor bedrijven, projecten en openbare werken. Dit betekent dat voor elk project of het nou te maken heeft met de vestiging van bedrijven of het uitvoeren van openbare werken, de effecten op het milieu op een afdoende wijze onderzocht moeten worden. Internationale financiële instellingen maar ook instellingen, die bij het verstrekken van ontwikkelingshulp betrokken zijn, zouden dit moeten opnemen in hun voorwaarden voor financiering. Dit zou grote gevolgen hebben voor een land als de Nederlandse Antillen, dat zelf een gebrekkige milieuwetgeving heeft, maar dat in grote mate van ontwikkelingshulp afhankelijk is.

Een ander punt in het programma van Florizoone, is een drastische beperking van het gebruik van dieren bij het doen van proefwaarnemingen bij wetenschappelijk onderzoek of voor andere doeleinden. Dit op grond van het morele uitgangspunt dat medeschepselen in de natuur gerespecteerd dienen te worden.

Uit het bovenstaande volgt ook een verbod op dieronwaardige kweekmethoden op het gebied van de veeteelt, de zuivelindustrie, pluimveeteelt en de nog maar pas ontluikende marienculturen. Florizoone maakt zich tevens sterk voor een drastische afname van de consumptie van vlees in vooral de rijke Westerse industrielanden. Dit teneinde een eerlijker planetaire voedselverdeling te bereiken. De produktie en consumptie van graan, groeneten, vruchten en zaden zou op onze overbevolkte planeet namelijk op veel minder schaars landbouwpotentieel beslag leggen, dan nu bij de in wezen inefficiënte veeteelt het geval is.

De bevolkingsgroei moet nog meer afgeremd worden, maar dan op een humane wijze. Voorlichting, verstrekking van voorbehoedmiddelen en fiscale maatregelen die de waardigheid van het individu en zijn economische positie intact laten, zijn hiertoe volgens Florizoone de aangewezen weg. Niet alleen op het gebied van de beperking van de bevolkingsgroei zou voorlichting van belang zijn. Dit geldt in het algemeen voor de voorlichting over milieu-aangelegenheden. Daarom wordt opgeroepen tot een invoering van milieu-educatie in onderwijsprogramma's over de hele wereld.

Het ecologistisch manifest wil een onmiddellijke afbouw en uiteindelijk de vernietiging van alle niet-defensieve wapensystemen van atomaire, biologische of chemische aard; produktiemiddelen en economische bevoegdheden moeten gedecentraliseerd worden; privé-bezit en erfrecht zouden tot een maatschappelijk aanvaardbaar plafond beperkt moeten worden, terwijl de hoogte van een wettelijk vastgesteld minimuminkomen niet alleen bepaald zou moeten worden door de primaire biologische levensbehoeften, maar ook de primaire sociale levensbehoeften, zoals onderwijs, communicatie en recreatie.

Tenslotte beoogt het programma de feitelijke gelijkberechtiging van alle rassen, vrouwen en mannen, en het verankeren van de basisdemocratie, het evenredige verkiezingsstelsel en het referendumrecht in de wetten van alle landen.

PACIFISME

Ecologisten kiezen in tegenstelling tot de voormalige communisten en ook de fascisten niet voor een gewelddadige omverwerping van de bestaande orde. Als pacifisten kiezen zij voor de vreedzame, maar harde weg. Soms lijkt geweld, in landen waar dictatuur heerst, de enige uitkomst te bieden. Maar in landen met een parlementaire democratie is gebleken dat geweld, net zoals het terrorisme alleen maar een nog meer autoritaire staat tot gevolg heeft, het tegengestelde van wat door de groene beweging wordt nagestreefd.

Vanuit een groene optiek bezien, lijkt het dat juist de vaak oorlogszuchtige en vervuilende gevestigde maatschappelijke orde en degenen die over veel macht en kapitaal bezitten, doodsbang zijn voor een eventuele sociaal-ecologische revolutie. Toch is dit niet terecht. Als de op ons afstormende ecologische catastrofes niet gezamenlijk afgewend worden, dan zal iedereen zijn have en goed verliezen, ook zij die zich nu nog vastklampen aan hun privileges. Treffend is hierbij de manier waarop Florizoone aan het einde van zijn ecologisch manifest enigszins in navolging van een verre voorganger uitroept: 'Bewoners van deze planeet, verenig u!'

SIMON VINKENOOG: "Bruisend leven blijft mijn daden inspireren"

-door Theo Vliegenberg, Gelderlanderpers-

'IK HAD EDITH nodig om nieuwe levenslust te kunnen ontwikkelen. De vrouw is de prikkel om me te activeren. Mensen hebben prikkels nodig. Dat hoeft niet per se een vrouw te zijn. Je been breken, een ton winnen in de loterij, verandering van werk kunnen je ook prikkelen'.

Spraakwaterval Simon Vinkenoog is aan het woord. En hij zal het anderhalf uur blijven, ofschoon hij volgens eigen zeggen doorgaans maar een uur uittrekt voor een interview. Op het laatst schuift hij weliswaar naar het puntje van zijn stoel, maar hij blijft wel zitten.

Simon is weer de oude. 'Het bruisend leven is de inspirator van mijn daden', roept hij uit. En:'Ik speel weer met energie. Er is geen intenser beleven dan het organsme.Het hele leven is een orgasme. Klaar komen met ideeën over het leven en de dood. Het is belangrijk dat mensen nadenken over de dood. Als de angst voor de dood weg is, wordt het leven rijker. Je moet goed met je leven omspringen'.

Café Scheltema aan de Nieuwzijds Voorburgwal is de omgeving waarin de nog altijd jongensachtig ogende schrijver-filosoof zijn ideeën ontvouwt. Een plek die hij zelf heeft voorgesteld voor ons interview. Een bruin café, waar vroeger journalisten en artiesten elkaar de loef probeerden af te steken met sterke verhalen.

In de loop van de jaren mag er dan een ander soort volk zijn gekomen, het nostalgische gevoelens oproepende interieur is gebleen. En Simon Vinkenoog is gebleven. 'Dit is een van de drie echte Amsterdamse kroegen waar ik regelmatig kom'.

HUMOR

Enkele studenten aan een tafeltje. In de hoek een groepje jongelui dat een bijeenkomst voorbereidt en enkele details doorneemt. Een leestafel waar schaars licht op enkele stamgasten valt.

'Ik was laatst nog in Ommen', zegt een man met het uiterlijk van een vertegenwoordiger. 'O dat is onder Groningen', etaleert een ander zijn geografische kennis. 'Het ligt in Drenthe', corrigeert de vertegenwoordiger.

'Dat zei ik toch: onder Groningen', laat de ander zich niet uit het veld slaan.

'Ja, ja, je zou die afstand moeten fietsen', wordt de discussie gesloten.

Gelach alom. Hoofstedelijke humor in een Amsterdamse kroeg. Ook de ober, geldtas op zijn buik, lacht mee.

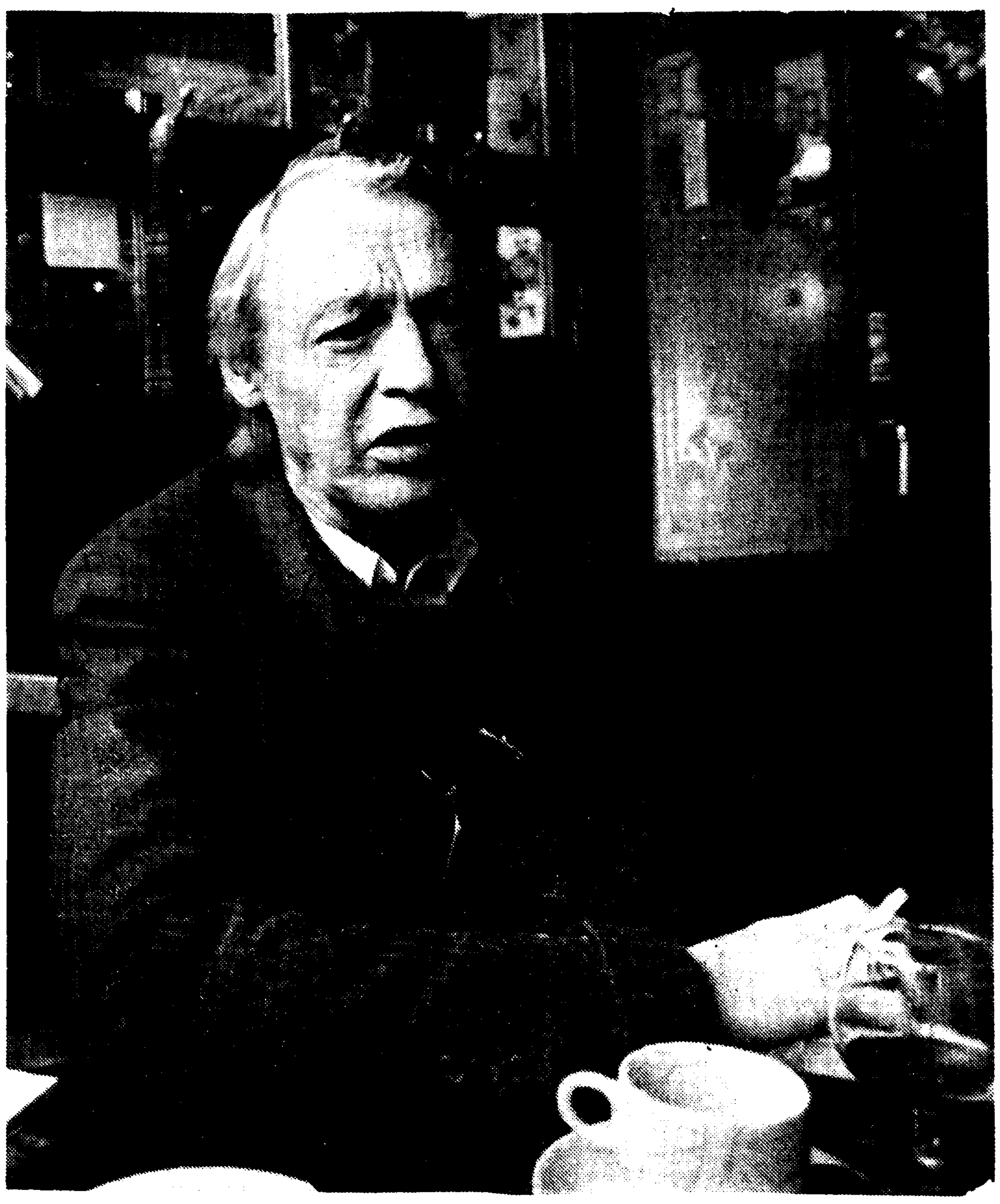
Simon viel bij zijn binnenkomst een hartelijke begroeting ten deel. Iedereen kent hem. Simon komt hier regelmatig, zoals hij ook geregeld te zien is bij gebeurtenissen die het leven bruisend houden. 'Ik doe niet aan medidatie of aan yoga. Als mensen het hebben over sensitivity-training zeg ik: 'Het leven zelf is de grootste sensitivity-training'. Ik sta met nieuwsgierigheid in het leven. Die drijft me tot allerlei gebeurtenissen en activiteiten.

Sommige mensen denken dat ik in de loop van de jaren ben veranderd. Dat is niet waar. Ik ben steeds dezelfde gebleven. Ik ben nog altijd die levensgenieter van vroeger. Alleen de omstandigheden zijn veranderd. Door mijn nieuwsgierigheid, mijn levenslust, kom ik in aanraking met andere mensen en nieuwe stromingen'.

JEUGD

Op de vraag of hij op 61-jarige leeftijd aan zijn derde jeugd is begonnen (een deel van zijn archief van de hand gedaan, een nieuwe vrouw in zijn leven), volgt een lach. 'Ik heb de eeuwige jeugd, denk ik. Van mijn vier kinderen is de oudste zoon 42 en de jongste tien. Ik heb allerlei stormen in mijn leven gekend. Die houden me alert, stimuleren mijn creativiteit en prikkelen mijn nieuwsgierigheid. Dat heb je nodig, anders kom je geen stap verder'.

Simon Vinkenoog geniet ervan middenin het leven te staan. Zeker over de huidige tijd is hij erg te spreken. 'Je ziet steeds vaker alles wat oud en vermolmd is, stukgaan. Er komt iets nieuws voor in de plaats, waarvan niemand enig idee heeft hoe het er uit ziet. Voor mij is dat ook niet zo erg belangrijk. Ik vind dat het leven moet gaan zoals het gaat. Ik vetrouw er op dat alles uiteindelijk goed zal komen.

Simon Vinkenoog: levensgenieter.

Het gaat erom dat je de angst overwint. Het gaat om de ontmaskering van de mens: afrekenen met uiterlijkheden. Veel mensen leiden een dubbelleven. Ze kleden zich uit en vrijen met hun vrouw, maar naar buiten toe gedragen zich netjes. Uiterlijke schijn is belangrijk voor hen. Ik stel daar tegenover dat de liefde belangrijk is. Ook de liefde voor jezelf. In de jaren vijftig heb ik dat al bepleit.

Veel mensen zijn daar nog steeds niet aan toe. De buitenkant is geëvolueerd, maar de evolutie van het innerlijk heeft geen gelijke tred gehouden. Ik ben voortdurend bezig de mensen op te roepen tot innerlijke ecologie. Niet alleen de vervuiling van lucht en water moeten we bestrijden, ook de vervuiling van het denken.

De mens moet zichzelf ontmaskeren; dan verschijnt een beeld dat mooier of lelijker is dan het huidige, dat in ieder geval eerlijker is. Verdieping, zelfkennis: daar gaat het om. God op de eerste plaats in jezelf vinden.

AUTORITEIT

Als Simon Vinkenoog op zijn praatstoel zit, lijkt hij niet te stuiten. Hij ventileert zijn mening, steekt zijn zoveelste sigaret op, nipt aan de koffie, drinkt van zijn cognac, citeert uitspraken van filosofen en gebaart. 20Druk, levendig en jongensachtig. Een lach en dan weer ernstig 20Energiek en zelfbewust.

'Krishnamurti was mijn eerste grote verlichter. Ik was nog een jongen toen ik een lezing van hem bijwoonde. Die lezing was lang en veel ging boven mijn pet. Maar ik heb altijd onthouden wat hij zei over de autoriteit. 'Er is geen autoriteit boven je. Die zit in jezelf'.

Dat en veel andere nieuwe dingen heb ik later ontdekt. Daar heb ik hard voor moeten werken. Soms dacht ik iets nieuws te bedenken en kwam ik bij iets anders uit. Het gaat echter niet om het resultaat van wat je doet, maar om het feit dat je iets doet. Als schrijver kwam ik dichter bij mijn publiek te staan. Ik heb revoluties geppreekt. Revoluties ontstaan altijd bij eenlingen'.

Hij vertelt ook zijn ervaringen met lsd die hem rijp maakten voor oosterse filosofieën, over het milieu in de jaren zestig in Amsterdam, zoals hij dat in zijn boek *Hoogseizoen* heeft beschreven.

Hij merkt op dat steeds meer mensen hun gevoel serieus beginnen te nemen. 'Kijk maar naar de managerscursussen, waarin het gevoel centraal staat. De top van het bedrijfsleven is begonnen. Het middenkader wacht nog af. Dat moet nog wennen. Het heeft alleen maar bevelen op te volgen.

Mensen gaan steeds meer ontdekken dat alles een geestelijke achtergrond heeft. Dat je de dingen op verschillende manieren kunt beschouwen. Opium kan een medicijn zijn, maar ook een vergif. Met een mes kun je vlees snijden, maar ook iemand dood steken'.

FILOSOOF

Simon als filosoof, die het leven neemt zoals het tot hem komt. Die zegt gewoon zijn werk te doen en wel te zien wat hij onderweg tegenkomt. Die het leven neemt als bron van inspiratie voor zijn romans, gedichten en tekeningen. Van jongs af aan behept met een kosmopolitische geest, die de laatste tien jaar een centrale plaats heeft opgeëist.

Een eigenzinnig man vol tegenstrijdigheden. Iemand die zich onafhankelijk opstelt en zelf vorm aan zijn leven wil geven, maar tegelijkertijd bekent dat hij niet zonder een bruisende mensenmassa kan.

Een man die zonder Amsterdam vrij hulpeloos zou zijn. 'Ik heb mede gestalte gegeven aan het swingende imago van Amsterdam. Hier is het kloppend hart van Nederland, van Europa. De stad van het vrije woord, van de explosie. Harry Mulisch heeft eens gezegd dat Amsterdam een laboratoriumfunctie heeft. Dat klopt. Hier gebeurt alles het eerst. Als je iets wilt, moet je in Amsterdam zijn.

Hoogdravende Simon die na anderhalf uur opeens wegmoet. En die ons confronteert met een gangbaarder begrip van de werkelijkheid. 'Het was me een genoegen. En vergeten jullie niet de ober te betalen?'

Zelfs 100e geboortedag geen reden tot viering

Heidegger, de boer en zijn ploeg

-door Kees Buijs-

HONDERD JAAR na zijn geboorte is Martin Heidegger nog steeds besmet. De in 1976 overleden Duitse filosoof had grote invloed op kunst en wetenschap, maar zijn houding in de Hitlertijd houdt de gemoederen in zijn geboorteland en daarbuiten nog steeds bezig. De relatie tussen zijn filosofie en zijn politieke opvattingen is een probleem. Zijn hoofdwerk 'Sein und Zeit' is voor een gewone sterveling bijna onleesbaar. Heidegger, verguisd en bewonderd, blijft de mensen voor raadsels stellen. Om zijn persoon en werk hangen de duistere sluiers van het Duitse Zwarte Woud.

In Heideggers geboorteplaats Messkirch, een stadje aan de rand van het Zwarte Woud, herdachten familieleden, vrienden, plaatselijke bevolking en leden van de Martin-Heidegger-Gesellschaft onlangs de honderdste geboortedag van de filosoof. Boven zijn graf klink de voor hem gecomponeerde Heidegger-Marsch. De pers had amper belangstelling, politici lieten zich niet zien.

Voor deze schroom, die onze oosterburen niet bepaald kenmerkt wanneer ze hun grote dichters en denkers eren, kent de Duitse taal het woord 'Berührungsangst'. De vrees voor contact met de verdachte denker heeft zelfs de Bundespost ervan weerhouden een herdenkingszegel uit te geven. Toch is Heidegger als geen ander bepalend geweest voor de filosofische discussie in onze eeuw. Zonder hem was het existentialisme- de beweging rond Albert Camus en Jean Paul Sartre- niet mogelijk geweest. Ook in de literatuur en architectuur, in pedagogiek, geschiedenis en psychiatrie, heeft hij zijn sporen achtergelaten. Evenals in de moderne wijsbegeerte, zoals in het werk van Levinas en Derrida. Vorig jaar waren er zestig wetenschappelijke congressen aan Heidegger gewijd.

AFKEER

Zelf had hij een uitgesproken afkeer van de academische filosofie, evenals van de gereserveerdheid waarmee de Duitse Universitätsprofessoren zich ver boven hun studenten en het gewone volk verheven waanden. Zijn leerling Walter Biemel herinnert zich uit 1942 het eerste college dat hij bij de Schwarzwalddenker volgde: 'Stipt op tijd verscheen een gedrongen man in kniebroek die het bord begon te vegen. Ik bewonderde de pedel die Duitsordelijk alles klaarmaakte voor de hoogleraar. Maar toen de man zich omdraaide en ons doordringend aankeek, begreep ik dat het Heidegger zelf was'. Een geniale boer: zo omschreef Biemel zijn leermeester eens.

De kosters- en kuiperszoon ging prat op zijn eenvoudige komaf, gehecht als hij was aan het contact met vrienden van de Stammtisch en aan zijn geboortestreek. Zo sterk zelfs, dat hij leeropdrachten aan beroemde universiteiten elders afsloeg. Hij wilde in zijn vertrouwde omgeving blijven; ook nadat hem in 1948 een doceerverbod was opgelegd vanwege zijn houding in de nazitijd.

OERGERMAANS

Zelfs een samenvatting van Heideggers filosofische denkbeelden bezorgt de argeloze lezer al gauw hoofdpijn. Waardoor ligt hij ons zo slecht?

'Alleereerst door zijn taalgebruik', zegt drs.Paul Sars, filosoof aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Sars is lid van de Martin-Heidegger-Gesellschaft en studeerde af met een bekroonde scriptie over een Heideggeriaans onderwerp.

'Zijn taal is moeilijk, dichterlijk en dubbelzinnig. Heidegger vond namelijk dat hij een nieuwe taal moest ontwerpen. De gangbare taal doet volgens hem geen recht aan de werkelijkheid als betekenisvol gebeuren.' Zijn zinnen zijn vaak ongrijpbaar, zijn woordgebruik pompeus en oergermaans zoals de muziek van Wagner.

Een tweede barrière om tot Heidegger door te dringen, ligt in zijn denken zelf. Een filosoof moet niet alleen bij zijn verstand te rade gaan, vindt hij. De menselijke rede kan de waarheid niet aan. De vroege Heidegger spreekt nog over de filosofie; later heeft hij het alleen maar over het denken. Daaronder verstaat hij: het oorspronkelijk ervaren en opnemen van de werkelijkheid.

Dan is er nog zijn opvatting, dat wij de werkelijkheid maar gedeeltelijk kunnen beinvloeden. Het geeft hem het stempel van een irrationalist. 'De moraal telt voor Heidegger niet', zegt Sars. 'Inplaats daarvan gaat hij uit van een blind noodlot. Dat stoot af, zeker in onze tijd, waarin de mens zichzelf in het centrum van de belangstelling plaatst.'

ILLUSIE

Irrationeel, romantisch, duister en germaans: daar wordt je niet opgewekt van. Waardoor weet Heidegger dan toch een schare aanhangers te boeien?

'Hij heeft iets wezenlijks laten zien', aldus Sars. 'En wel, dat het beeld van de mens als vrij wezen, als iemand die de werkelijkheid de baas is, een illusie is.'

Dat moet hij eens uitleggen.

Sars:'We hebben geleerd om de wereld om ons heen wetenschappelijk te bekijken en te analyseren. We denken bijvoorbeeld een plant te kunnen begrijpen door haar in steeds kleinere stukjes te snijden. We rukken een roos uit de natuur en vragen ons af: wat is een roos? We zeggen: in de poëzie is de roos het symbool van de liefde, en in de biologie is het een organisme dat is opgebouwd uit miljarden cellen.

Hetzelfde geldt voor zoiets als angst. Wetenschappers kunnen het verschijnsel angst uitleggen aan de hand van de werking van stoffen in de hersenen. Maar hun uitleg zegt niets over de betekenis van de angst. Ga je angst bestrijden met medicijnen, dan breng je het terug tot een ding.

We hebben de werkelijkheid gesplitst door af te spreken dat de wetenschap bepaalt wat angst is, en dat iedereen verder zelf mag uitmaken wat hij of zij bij angst voelt. Daarmee is de werkelijkheid een ding zonder betekenis geworden; iets dat je helemaal zelf kunt invullen.

Maar, zegt Heidegger, als de werkelijkheid een betekenisvol gebeuren is, kan dat helemaal niet. De werkelijkheid is volgens hem geen etalage vol dingen. Niet wij geven betekenis, het overkomt ons. Als je goed luistert geeft het Zijn je iets te verstaan.

In werkelijkheid is alles wat we zien, horen en voelen opgenomen in een groot gebeuren. Dat voltrekt zich aan ons in vele verschijningen. Willen we haar opnieuw ervaren, dan moeten we onze wetenschappelijhke bril afzetten.

Heidegger is niet tegen wetenschap en techniek. Alleen. hij vindt het maar één manier van kijken. Hij verzet zich tegen de wetenschap die beweert de waarheid in pacht te hebben, en tegen de techniek die zegt alle problemen te kunnen oplossen. Echte kennis hoort een betekenisvol verband uit te drukken. Zoals een boer met zijn ploeg omgaat, dat vindt Heidegger pas kennis.

De echte waarzeggers zijn volgens hem niet de wetenschappers, maar de grote dichters als Hölderlin. Alleen zij kunnen de werkelijkheid in haar veelzijdigheid nog tot klinken brengen. Vandaar dat hij zoekt naar het oorspronkelijk spreken, naar een taal die de werkelijkheid kan uitdrukken. Er is een gevorderde uitlegkunde, nodig om hem enigszins te kunnen volgen.

Over Heideggers politieke uitspraken en daden in Hitler-Duitsland zijn boeken en krantenkolommen volgeschreven. In 1933 werd hij lid van de NSDAP, en hij bleef dat tot 1945, zonder nadien ooit berouw over zijn stap te tonen. Kort na Hitlers machtsovername werd Heidegger rector-Führer van de universiteit van Freiburg, die vervolgens van joden gezuiverd werd.

Twee jaar geleden werd zijn verleden nog bruiner gekleurd door het boek 'Heideggers en het nazisme' van zijn oudleerling Victor Farias. Volgens Farias heeft Heidegger zijn filosofie al vóór de opkomst van de nazi's doorspekt met enge, nationalistische ideeën. Hij zou in 1934 zelfs een spirituele filosofische grondslag voor het nationaal-socialisme hebben ontworpen.

Volgens de Duitse historicus Ernst Nolte is Heidegger nooit een doorsnee-nazi geweest.

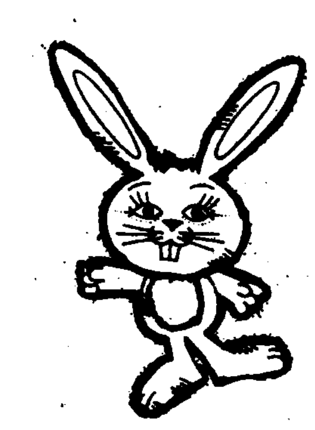
(Overgenomen uit De Gelderlander)

Het Konijnepakje

= door Nel Basilio =

'POETSJE en Pinkie zijn terug!' Als een lopend vuurtje ging het nieuwtje door de mondi. De parkietjes schreeuwden het vanuit hun plaatsjes in de cactussen. De muisjes trippelden van holletje naar holletje en piepten het tegen iedereen, die het maar horen wilde. De konijntjes huppelden vrolijk rond en vertelden het de geitjes en de hagedisjes. En het duurde niet lang, of alle dieren in de mondi wisten het en renden naar het kabouterhuisje.

Het was er een drukte van belang. Poetsje en Pinkie vertelden honderduit over hun avonturen in het kabouterdorp. En de dieren piepten en schreeuwden, en mekkerden van 'Ai, is het heus..' en 'Vertel nog eens wat' en 'En toen, en toen?' Flop, het kleine konijntje, was er ook en luisterde met open bekje naar Pinkie. Pinkie vertelde net, hoe hij elke nacht met de andere kaboutertjes naar Mensenland was gegaan om baas Speldeprik, de kleermaker, te helpen. Flop vond het een

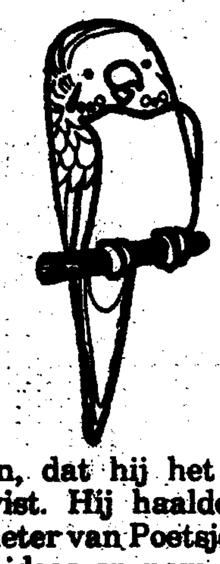
prachtig verhaal en wou maar, dat hij er ook bij was geweest. 'Was ik ook maar een mens', zuchtte hij, toen hij 's avonds in zijn konijnekuiltje lag. 'Met een echt mensenpak aan. Of een kaboutertje met een kabouterpakje, geel en groen, net als dat van Pinkie'. Maar hij was nu eenmaal maar een gewoon konijntje. Zonder konijnepakje.

Opeens begonnen Flops oogjes te schitteren. Misschien kon Pinkie wel een konijnepakje voor hem maken! Flop wist wel niet, hoe dat eruit zag, maar Pinkie was een slim kaboutertje, die zelfs mensenpakken kon naaien. Die zou vast ook wel weten, hoe hij een konijnepakje moest maken.

Pinkie keek de volgende morgen wel vreemd op, toen Flop bij hem kwam. Een konijnepakje? Daar had hij nog nooit van gehoord. 'Ik dacht; jij bent zo knap', zei het konijntje, 'Jij weet zeker wel, hoe je een konijnepakje moet maken, he?'

'Eh ja, natuurlijk', zei Pinkie gevleid. 'Ik maak er wel een voor je, hoor'. Nu Flop hem zo knap vond, wilde Pinkie niet laten

merken, dat hij het ook niet wist. Hij haalde de centimeter van Poetsje uit 'e naaidoos en nam heel gewichtig de maat. 'Zo', mompelde hij. 'Eens even kijken hoe breed je middel is. 61 kabouter-centimeters. Je kop is 20 kaboutercentimeters en het rond en je poten 10 lang. Zo, nu nog even de lengte van je rug en klaar is Kees. Kom morgen maar terug om het konijnepakje te passen'.

Vrolijk huppelde Flop weg. En Pinkie krabde eens onder zijn mutsje. Hoe moest hij nu een konijnepakje maken, als hij niet eens wist, hoe dat eruit zag? Maar Pinkie was niet voor niets een slimme kabouterjongen. Toen Flop de volgende morgen terug kwam, lag het konijnepakje al klaar. Van stevige groene blaadjes, die aan elkaar genaaid waren, had Pinkie een jasje met een mutsje eraan gemaakt. Het jasje had vier gaatjes. Daar moest Flop zijn pootjes door steken. En het mutsje had twee gaatjes voor zijn oren.

'Is dat nu een konijnepakje?' vroeg Flop opgewonden. 'Ja', zei Pinkie'. 'Trek het maar eens aan'.

'Ai, het is prachtig!' juichtte het konijntje, 'En het past precies'. Zo trots als een pauw huppelde Flop even later door de mondi. 'Hoe vinden jullie mijn konijnepakje?' vroeg hij aan alle konijntjes, die hij tegen kwam. De konijntjes keken hem eerst met open bekjes aan en begonnen toen te schateren van het lachen. En de andere dieren lachten al even hard. De vogeltjes, de muisjes, de hagedisjes en de

bijtjes, allemaal.

Maar Flop trok zich er niets van aan. 'Ze zijn jaloers, omdat zij niet zo'n mooi konijnepakje hebben', dacht hij. Hij huppelde verder met zijn neus in de wind en deed net alsof hij het gelach niet hoorde. En daardoor kwam het misschien wel, dat hij ook niet hoorde wat een parkietje riep. 'Verstop je, konijntje, daar komt Wansitoe aan', riep het.

Wansitoe liep vaak met zijn geweer door de mondi om konijntjes te schieten. Alle dieren waren bang voor hem en renden weg, zo gauw ze hem zag... Maar ... liep Flop recht... hem ... En pas toen W... sitoe ... vlak bij hem w... had Flop hem in de gat... Stokstijf van schrik bl... het konijntje zitten. ... steeds dichterbij kw... Wansitoe. Nog twee st... pen.. nog één stap.. ... toen... liep hij langs ... konijntje verder de mo... in.

'Hoe kan dat nou!' pie... een vogeltje, dat boven... een boom alles gezien h... 'Oef', zuchtte Flop, '... dat ... op het nipper... Het kwam natuurlijk d... mijn konijnepakje. ... dacht, dat ik een strui... was'.

En vanaf dat ogenbl... heeft niemand Flop m... uitgelachen om zijn ko... nepakje. En alle konij... tjes gingen er ook een a... Pinkie vragen. Pinkie v... er reuze druk mee, ma... dat vond hij niet erg. Kab... tertjes werken graa... vooral als ze er iema... mee kunnen helpen.

En Wansitoe? Die gi... nooit meer op konijnt... jagen, want hij vond ... niet één meer.

Wist je dat ???

STEEDS MEER mensen vliegen. Nee, niet met vleugeltjes, maar per vliegtuig. En de geleerden voorspellen, dat er in het jaar 2000 maar liefst 2 miljard mensen door de lucht zullen zweven. Trouwens, nu al zijn er één miljard mensen per jaar, die met een vliegtuig reizen.

Terwijl er nu zo ongeveer 7500 toestellen per jaar overal ter wereld landen, zal dat in het jaar 2000 11.000 zijn. Maar... door al die drukte op de vliegvelden zullen er ook steeds meer vertragingen komen. Vorig jaar al kregen 13 miljoen mensen te maken met vertragingen. Kijk dus maar niet vreemd op, als je bij je eerstvolgende vakantie per vliegtuig eerst een poos moet wachten. Goede raad van een directeur van een luchtvaartmaatschappij: Neem een goed boek mee!

* * * * * *

ONZE ogen hebben we heel hard nodig, dus daar moeten we zuinig op zijn. Dat vindt ons lichaam ook en daarom beschermt hij het oog door te knipperen. Het knipperen van de oogleden duurt soms niet langer dan een tiende seconde. Als de oogleden naar omlaag ... hebben ze op de ... spoelt stofdeeltjes weg, maakt het oog schoon en 'smeert' het. Net als een auto dus, die olie nodig heeft om de motor 'gesmeerd' te houden.

* * * * * *

EEN operatie is niet leuk. Een heleboel kinderen (en grote mensen) zijn reuze bang voor de narcose (=het bewusteloos maken, zodat je niets van de operatie voelt). Daar heeft een Engelse meneer nu wat op gevonden. Een verpleegster brengt het bange kind een telefoon en zegt: 'Luister eens, wat een leuk liedje'. En terwijl het kind dan luistert, komt er, zonder dat hij het in de gaten heeft, een verdovend wolkje gas uit de hoorn. Het is best een leuke manier om verdoofd te worden, maar toch wel een beetje gemeen, he!

* * * * * *

Welk jaar

WENDELL zat in de bus naast een vriendelijke man, die hem vroeg: "Hoe oud denk je dat ik ben?"

"Weet ik niet", zei Wendell. "Nou, dan zal ik je een beetje helpen", lachte de man. "Ik ben toevallig geboren in een heel bijzonder jaar. Je kunt het namelijk ondersteboven schrijven, terwijl het toch hetzelfde jaar blijft. Nou?"

Hebt jij Wendell aan dat jaar?

Oplossing: 1961

Emiel wil met zijn vriend naar de film. Maar ze merken, dat ze niet genoeg geld bij zich hebben.

Emiel: Weet je wat, we gaan achteruitlopend langs de controle. Dan denken ze, dat we naar buiten gaan.

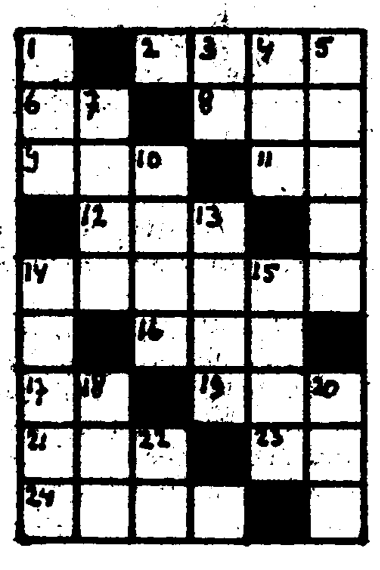
Politieagent tegen fietser: Meneer, als uw licht het niet doet, moet u afstappen.

Fietser: Dat heb ik al geprobeerd. Maar hij doet het nog niet!

Om te kleuren

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 2. Zitmeubel; 6. Uitroep van verbazing; 8. Aanwijzend voornaamwoord; 9. Huisdier; 11. Afkorting van Sint; 12. 100m²; 14. Vogelbek; 16. Hoofddeksel; 17. Alsof; 19. Ontkenning; 21. Roem; 23. Nametijk (afkorting); 24. Vrucht.

VERTIKAAL: 1. Iemand die in een restaurant werkt; 3. Anno Domini (afkorting); 4. Uitholling in een muur, meestal om er een beeld in te zetten.; 5. Voorwerp om water in te koken; 7. Man van een kip; 10. Heb je nodig om boven te komen; 13. Een ogenblik; 14. Gedeelte van een straat, dat voor voetgangers bestemd is; 15. Zich voeden; 18. Sprookjesfiguur; 20. Getal; 22. Muzieknoot.

OPLOSSING VORIGE KEER:

HORIZONTAAL: 1. Kaas; 4. Adam; 7. Staal; 9. E.k.; 11. Als; 12. k.o.; 13. Rem; 15. Aai; 16. Ram; 17. Lab; 18. Est; 20. Lek; 22. V.t.; 23. Koe; 25. La; 26. Jaren; 28. Neer; 29. Rail.

VERTIKAAL: 1. Keer; 2. As; 3. Sta; 4. Aas; 5. Dl; 6. Mooi; 8. Alp; 10. Kerst; 12. Kabel; 14. Mat; 15. Aal; 18. Even; 19. Oor; 21. Kaal; 23. Kar; 24. Eer; 26. Je; 27. Na.

Oplossing Cirkelraadsel: 1. Klein; 2. Plein; 3. Koren; 4. Toren; 5. Varen; 6. Garen; 7. Hoorn; 8. Toorn; 9. Traan; 10. Kraan; 11. Kroon; 12. Troon.

Cirkelraadsel

VAN BUITEN naar binnen moet je woordjes van 5 letters invullen, die allemaal op de letter N eindigen. Elk tweetal woorden lijken op elkaar, alleen het eerste lettertje is anders. (Bijvoorbeeld halen en malen).

1. Tegenovergestelde van groot;
2. Plaats in de stad, waar je kunt zitten, meestal met een fontein.
3. Wordt door een boer gedorst;
4. Hoog bouwwerk;
5. Mooie plant;
6. Daar naait moeder mee;
7. Benig uitsteeksel aan de kop van een hert;
8. Woede;
9. Loopt uit het oog als je huilt;
10. Werktuig om zware lasten op te tillen;
11. Draagt een koning;
12. Daarop zit een koning.

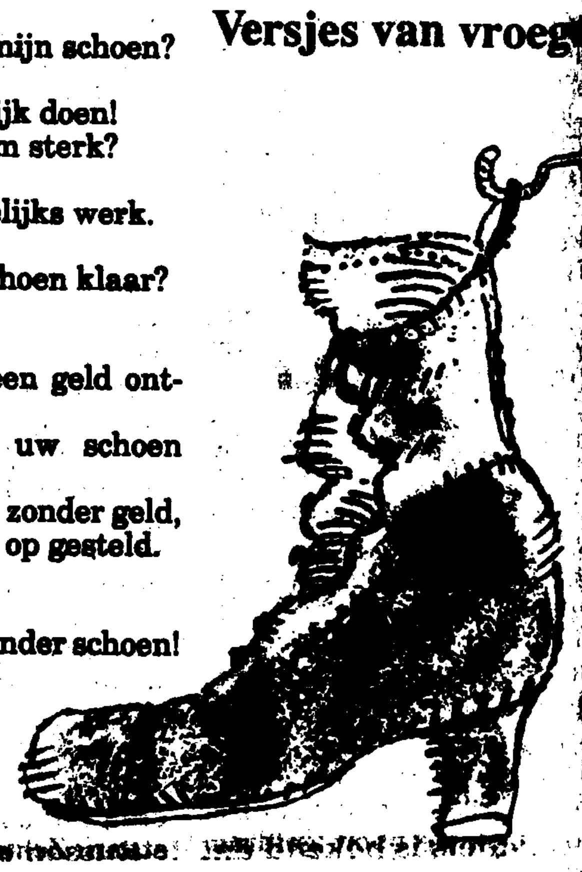

Versjes van vroeger

Koen, maak je mijn schoen?
Ja, juffrouw,
ik zal het dadelijk doen!
Koen, maak je 'm sterk?
Ja, juffrouw,
dat is mijn dagelijks werk.

Koen, is mijn schoen klaar?
Ja, juffrouw,
betaal maar.
Koen, ik heb geen geld ontvangen.
Nu, dan blijft uw schoen daar hangen,
want op klanten zonder geld,
daar ben ik niet op gesteld.

Dag, Koen!
Dag, juffrouw zonder schoen!

In de Schoolkrant

IK HEB nog een heel leuk verhaaltje in de schoolkrant van het Pire College gevonden. Donna Renardes uit klas 6b heeft het geschreven. Knap, hoor Donna! Het heet:

DIEREN ALS LEERKRACHT

Op een keer moesten alle leerkrachten en het hoofd van het Pire College naar een vergadering in Nederland. Zij zouden ongeveer 2 weken weg blijven. Maar, nu zat het hoofd met een groot probleem. Wie moest er lesgeven? Of... moesten de kinderen maar vrij krijgen?

Op het moment, dat het hoofd haar problemen besprak, vloog net een barikabel naar binnen. Dit vogeltje hoorde alles. Hij ging meteen naar zijn vriendin, de koe.

De koe luisterde aandachtig naar het verhaal van haar vriendin. Daarna zei ze tegen het suikerdiefje: 'Weet je, wat ik ... doen? Ik ga ... het hoofd praten. ... inmiddels mijn plan ... klaar'.

De volgende dag ging de koe netjes in ... naar het Pire College. ... praatte ... hoofd. Om 11 ... hun besluit. ... les komen geven ... Pire College.

Op 1 mei 1990 vertrokken alle leerkrachten richting Nederland. De dieren na... het Pire College over.

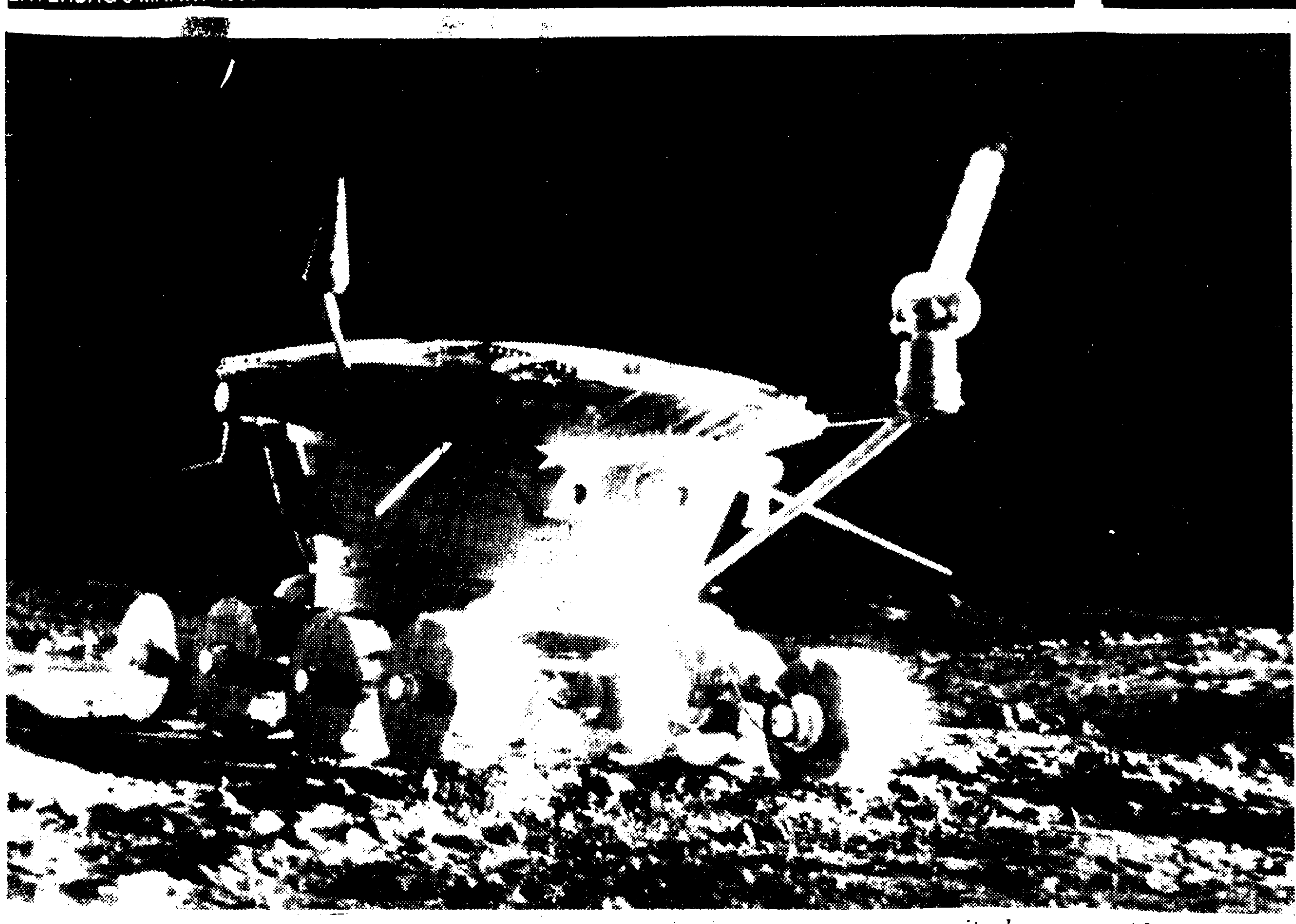
Voor klas 1 kwamen 2 koe... te staan.
Voor klas 2: 2 schapen.
Voor klas 3: 2 tijgers.
Voor klas 4: 2 leeuwen.
Voor klas 5: 2 vogels.
Voor klas 6: 2 honden.

En het hoofd was een pra... tige poes.

De dieren leerden de kin... ren eerst hun dierentaal. ... leerden de kinderen na... het maken van sommen o... hoe ze om moesten gaan ... dieren. Thuis stonden ... ouders stomverbaasd te ... ken, toen bleek, dat de ... deren geen Nederlands ... Papiaments meer wilden sp... ken. De kinderen van kl... floten voortaan en die v... klas 4 brulden.

Ook de leerkrachten schr... ken wel even, toen ze n... weken terug kwamen, w... de leerlingen wilden e... blaffen, loeien of fluit... Maar, wat bleek na ... poosje? De kinderen hadd... in korte tijd heel w... geleerd. De kinderen van d... de 6de al. Maar, het allerbe... langrijkste wat ze daar ... geleerd was: Dat ze dier... len en hoe ze ... om ... gaan met dieren.

Zo zie je maar weer, ... di... ren hadden ... goed ... leerling... gen van het Pire College?' Natuurlijk zijn die allemaal heel erg aardig voor alle dieren.

De Lunochod, het Russische maanwagentje dat in het jaar 1970 een succesvolle landing maakte op de maan, maar nooit als vervoermiddel voor kosmonauten heeft mogen dienen.

Met Glasnost nieuwe feiten aan het licht

Sovjets verloren race naar de maan op het nippertje

USSR VS

BONN.- Sinds het moment dat de Sovjet Unie op 2 januari 1959 de eerste raket naar de maan afschoot, hebben de Russen een serie successen geboekt in hun race met de Verenigde Staten om de natuurlijke satelliet van de aarde te bezoeken en te onderzoeken. Het begon met de eerste- hoewel harde- landing van de Luna 2 op de maan in september 1959, tot het cirkelen van de eerste kunstmatige satelliet om de maan in maart 1966 en het eerste automatische maanvoertuig de Lunochod in november 1970.
Inmiddels is bekend dat de Russen op een haar na de eerste waren om mensen op de maan te brengen. Maar, dit werd een race- en notabene de meest belangrijke- die door de Verenigde Staten werd gewonnen dankzij het succesvolle Apollo-programma.

Het waren de Amerikanen die op 20 juli 1969 als eerste mensen hun stappen zetten op het maanoppervlak.
Als onderdeel van de veel geprezen Glasnost (openheid), zijn de Russen begonnen met het openbaar maken van tal van voorheen angstvallig bewaarde geheimen die betrekking hebben op hun ruimtevaartprogramma, hetgeen in het verleden de nodige kritiek op hen laadde.
Vijf Amerikaanse hoogleraren van de Massachussets Institute of Technology (MIT) in Boston, kregen gedurende een recent bezoek aan Moskou het Sovjet-landingsvoertuig te zien en de capsule waarmee de Russische kosmonauten hun eerste vluchten om de aarde maakte in een periode dat men nog dacht de Amerikanen voor te kunnen blijven in de ruimtevaart-race.
Na voorzichtig te zijn weggeborgen gedurende de periode van 'Koude oorlog' tussen de twee grootmachten, is de Lunochod nu te bezichtigen in de Instituut voor Luchtvaart in Moskou, welke instituut van plan is met een uitwisselingsprogramma te beginnen van zowel professoren als studenten met de MIT.
'Het was voor mij een van de meest dramatische momenten', zei Laurence R. Young, een van de MIT-bezoekers aan Moskou later. Toen hij tijdens een rondleiding spontaan had gevraagd: 'wat is dat daar eigenlijk?', merkte zijn gastheer laconiek op; 'Oh, dat is het maanlandingsvoertuig'.
De maanlander is omgeven door podiums, zodat men er dichtbij kan komen en één van de wanden is opengesneden zodat de details van de constructie beter bestudeerd kunnen worden.
Young zei verder dat de Russen hun Amerikaanse gasten hadden verteld dat hun maanraket en maanlander al in 1986 gereed waren voor de reis naar de maan, twee jaar voordat de Amerikanen zover waren, en dat Russische ingenieurs en wetenschappers onder druk gezet werden om op te schieten, gezien de vorderingen met het Amerikaanse Apollo-project.
In zijn ijver om de Russische voorsprong op het gebied van de ruimtevaart in te halen, beloofde president John Kennedy toen dat de Amerikanen als eerste de maan- op een afstand van 380 duizend kilometer van de aarde verwijderd- zouden bereiken vóór het einde van de jaren zestig.
En inderdaad, in december 1968 werden drie astronauten aan boord van de Apollo-8 tijdens een 'kerstreis' de eerste mensen die om de maan cirkelden. Er werden drie rondjes om de maan gemaakt voordat men weer terugkeerde naar de aarde.
Op 20 juli 1969, betrad Neil Armstrong, commandant van de Apollo-11 als eerste mens de maanbodem, minuten later gevolgd door zijn metgezel Edwin Aldrin, een historisch moment door miljoenen over de gehele wereld 'live' via de televisie gevolgd.
In het begin van de jaren zestig hadden de Russen vol overtuiging aangekondigd dat zij de Amerikanen de baas zouden blijven in de race naar de maan. Maar toen de Amerikanen er eenmaal in waren geslaagd hen voor te blijven, begon Moskou met een propaganda campagne teneinde de wereld te overtuigen dat het nooit in de bedoeling van de Sovjet Unie had gelegen om bemande maanvluchten te maken. Althans volgens de Amerikaanse deskundige op het gebied van de Russische ruimtevaart, James Oberg.
In een poging om de bewijzen dat het niet nodig was om mensen op de maan te laten landen, lanceerde de Sovjet Unie op 17 november 1970 een onbemande capsule, de Luna-16 die een zachte landing maakte op het maanoppervlak, met een mechanische arm bodemmonsters verzamelde en met het materiaal terugkeerde naar de aarde.
Maar vorig jaar publiceerde kosmonaut Valery Bykovsky een boek onder de titel 'Kosmonaut nummer vijf', waarin hij schrijft dat hij was uitgekozen als commandant van een bemande maanvlucht nog voor de reis van de Apollo-11. De Russische bemande maanvlucht werd echter afgelast in verband met het overlijden in Moskou van een vooraanstaande ontwerper van ruimtevaartuigen.
Ofschoon er al jaren speculaties waren omtrent een mislukt Russisch maanlandingsprogramma, is het boek van Bykovsky volgens het officiële Russische persbureau Tass het eerste duidelijke bewijs dat de Sovjet Unie in de jaren zestig van plan was mensen op de maan te brengen.
Het 'maanprogramma' mag dan zijn mislukt, op ander terrein, en met name voor wat betreft het inrichten van bemande ruimtestations, hebben de Sovjets een aanzienlijke voorsprong op hun Amerikaanse collega's opgebouwd. Maar dat is bij het grote publiek nooit zo goed overgekomen als de 'mannetjes op de maan' die er de Amerikaanse vlag hebben geplant en op de stoffige maanbodem ten aanschouwe van miljoenen t.v.-kijkers op aarde hebben rondgedarteld.

Apparatuur in supermarkten niet ideaal

Bloeddruk meten niet zo simpel als het lijkt

'GEZONDHEIDSSHOPPEN' wordt in Nederland naar Amerikaans voorbeeld steeds populairder. Bij de supermarkt even op de weegschaal staan, die met behulp van een computer waarop geslacht en leeftijd moeten worden ingetikt, aangeeft of het gewicht te hoog, dan wel te laag is. Bij de apotheker meet een apparaat de bloeddruk, terwijl U wacht op een recept. En op de open dag in het buurtcentrum, waar ook een patiëntenvereniging met een stand staat, wordt het cholesterolgehalte in het bloed nagekeken.
De weegschalen met ingebouwde computers waar een (paar) gulden ingegooid moet worden, zijn al langer bekend. Bloeddrukmeters zijn e nog niet zoveel, al schat men het aantal in Nederland al op zo'n kleine zeshonderd. Onder het motto :'Bloeddruk meten moet, maar waar?' is de firma P&B Techniek bezig het afzetgebied van bloeddrukmeters te vergroten. Volgens een woordvoerder zouden er bij minstens twee keer zoveel apotheken, sauna's en drogisterijen dergelijke apparaten moeten staan.
Het apparaat dat het bedrijf levert is simpel: men steekt de arm in een manchet (een soort kokertje vergelijkbaar met andere bloeddrukmeters), gooit een paar guldens in de machine en even later verschijnt de bloeddruk op een schermpje. Er worden kaartjes bij geleverd, waarop staat hoe hoog de bloeddruk hoort te zijn en dat men bij een te grote afwijking naar de dokter moete gaan. Een kind doet de was...
Maar het blijkt toch niet zo simpel. Bloeddruk varieert namelijk heel erg. 'Om enig inzicht te krijgen zou je dus op verschillende tijdstippen de bloeddruk moeten opmenten', aldus internist dr.A.Man in 't Veld in het Academisch Ziekenhuis te Rotterdam, die gespecialiseerd is in bloeddruk.

IJKWET

Hoewel hij een groot voorstander is van geregelde bloeddrukmetingen, vraagt hij zich af of dat door machines moet gebeuren die her en der in de stad staan. 'Als je gehaast bent, kan de bloeddruk beïnvloed worden. Bovendien vallen die machines niet onder de ijkwet, wie controleert of ze werkelijk de goede waarde aangeven?'
Maar wat misschien nog belangrijker is, meent de internist: 'Wat moet je doen als de machine ineens een heel hoge bloeddruk aangeeft. Stil blijven zitten, naar de dokter rennen of een ambulance bellen?'
Man in 't Veld vindt dat bloeddrukmetingen moeten gebeuren in een omgeving waar deskundigheid aanwezig is en direct voorlichting gegeven kan worden. Bij de huisarts dus eigenlijk. Bovendien is de informatie, die bij de apparaten wordt gegeven, volgens de internist onduidelijk en op sommige punten onjuist.
Toch wil hij het gebruik van dergelijke apparaten niet helemaal afwijzen. Anderhalf miljoen Nederlanders hebben een te hoge bloeddruk. Dat betekent een verhoogde kans op hartinfarcten, hersenbloedingen of andere hart- en vaatziekten. Ook uit preventie-overwegingen is het belangrijk de risicogroep op te sporen, want behandeling van hoge bloeddruk verkleint de kans op dergelijke ziekten aanzienlijk.
Uit onderzoek is bekend dat de helft van de mensen met hoge bloeddruk dat zelf niet weet. Het geeft geen lichamelijke klachten, dus is er geen reden om naar de dokter te gaan. Het wordt meestal bij toeval ontdekt.
Maar ondertussen is een groot deel van de bevolking zich wel bewust van de gevaren van hoge bloeddruk. En daar ligt het gat in de markt waar verkopers van bloeddrukmachines in springen.
Vanuit de beroepsgroep internisten zijn dezelfde bezwaren op te tekenen als begin deze eeuw werden geuit toen de koortsthermometers op de markt kwamen., 'Toch zijn mensen daarmee ook niet de hele dag aan het temperaturen, dus ik neem aan dat ze dat met bloeddrukmeters ook niet doen', aldus dr. Man in 't Veld

Even langs de bloeddrukmeter bij de apotheek.

DE AUTOBRANCHE

HET AMERIKAANSE autoconcern Ford heeft in het laatste kwartaal van vorig jaar een winst behaald van 314 miljoen dollar. In de laatste drie maanden van 1988 was er nog een winst van 844 miljoen dollar. De kwartaalomzet nam toe van 23,9 miljard tot 24,1 miljard dollar. In het kwartaalresultaat is een eenmalige kostenpost opgenomen van 424 miljoen dollar in verband met de verkoop van Rouge Steel Company aan Marico Acquisition. Over het hele jaar moest Ford genoegen nemen met een daling van de winst met 28,3 procent van 5,3 miljard tot 3,8 miljard dollar. De omzet groeide met vier procent van 92,41 miljard tot 96,14 miljard dollar. Bij de bekendmaking van de cijfers liet Ford weten dat de eerste helft van 1989 goed is verlopen, maar dat vooral in de tweede helft van het jaar de autoverkoop sterk is achteruitgegaan.
Ford verkocht vorig jaar 6,4 miljoen auto's, 109.000 minder dan in 1988. De winst uit de auto-activiteiten over de hele wereld daalde vorig jaar van 4,6 miljard dollar tot 3,2 miljard dollar. In de VS verminderde het resultaat van 1,4 miljard dollar tot 1,1 miljard dollar. In de rest van de wereld was er een veel geringere daling van drie procent tot 2,1 miljard dollar na een recordwinst in 1988.
In Europa daalde winst vooral door de kosten die waren gemoeid met de ontwikkeling van nieuwe produkten. In Latijns-Amerika, waar Ford samen met Volkswagen in Autolatina zit, werd meer winst gemaakt, evenals in Azie en het Stille Oceaangebied.
De financiële dienstverlening leverde Ford een winst op van 660 miljoen dollar, 31 miljoen dollar minder dan in 1988. Het aandeel van het concern op de Amerikaanse markt voor personenwagens was 23,3 procent, 0,6 procent meer dan in 1988. Het marktaandeel is het grootste van de laatste elf jaar.
Eerder deze week liet Fords concurrent Chrysler weten een kwartaalverlies te hebben geleden van 664 miljoen dollar. Het is voor het eerst in acht jaar dat er bij deze onderneming sprake is van een kwartaalverlies. In het laatste kwartaal van 1988 boekte Chrysler een winst van 433 miljoen dollar

Omzetcijfers Mercedes-Benz omhoog

DAIMLER-BENZ, het grootste industriële concern in de Bondsrepubliek, heeft vorig jaar betere resultaten geboekt dan was verwacht, zo blijkt uit een voorlopig verslag over 1989. De omzet groeide met vier procent van 73,5 miljard mark tot 76,6 miljard mark en het aantal werknemers steeg van 323.000 tot 328.200. De winstcijfers worden pas later dit jaar bekendgemaakt. Negatief voor het resultaat waren de vermindering van de verkoop van dieselauto's in de Bondsrepubliek en de zwakte van de Amerikaanse automarkt. Daar stond een aanhoudend goede vraag naar bedrijfsauto's in Europa tegenover.

De omzet van Mercedes-Benz, de bedrijfs- en personenwagendivisie, steeg vorig jaar met 2,5 procent van 54,9 miljard mark tot 56,3 miljard mark, bijna driekwart van het totaal. AEG boekte een omzetgroei van zeven procent tot 12,3 miljard mark, wat overeenkomt met zestien procent van de concernomzet. De derde poot van het concern, Deutsche Aerospace, zag de omzet eveneens met zeven procent toenemen tot 7,8 miljard mark. Deutsche Aerospace omvat vliegtuigbouwer Dornier en MTU. Het vorig jaar overgenomen bedrijf Messerschmitt-Boelkow-Blohm is nog niet in de resultaten opgenomen.
In de personenwagendivisie nam de omzet toe van 31,8 miljard mark tot 33 miljard mark. Bij de bedrijfswagens was er een lichte groei van 23,1 tot 23,2 miljard mark. De produktie van personenauto's verminderde met drie procent tot ruim 542.000 stuks. Het aandeel van dieselauto's daalde verder van 28,2 procent tot 24,5 procent. De produktie van bedrijfswagens steeg van 258.000 tot 261.000 stuks.
De verkoop van personenauto's in de Bondsrepubliek nam met bijna negen procent af tot 247.100 stuks als gevolg van vermindering van de vraag naar dieselauto's. De export van personenauto's groeide met 2,7 procent tot 297.200 stuks. In de VS daalde de verkoop van 83.700 tot 75.700 wagens, maar Daimler noemt dit gezien de moeilijke marktsituatie een bevredigend resultaat. In Oost-Azie werden 45.000 auto's verkocht. De afzet in Japan groeide met 39 procent tot 31.500 stuks.

Worstelen tegen de stroom op de Rio Para

Niet stoppen voor een praatje een belediging in het oerwoud

door Wim van Dijk-

...PERALINHO zetten we een paar dagen de vaart ... overnachtingsstop op het eilandje St. Helena ... op 3 april de eerste wat grotere stad na Belem. B... in vergelijking met Belem zeker geen grote stad, ... voor wat we nu gewend zijn toch te groot om langer als ... noodzakelijk te blijven hangen. We doen dan ook zo ... onze inkopen, deels na aankomst en deels de ... morgen en gaan ondanks de dreigende, op ons toe ... regenwolken op het middaguur weer op weg. Op ... en wat andere kleinigheden na is het aardig gelukt ... af te werken en er is dus eigenlijk geen reden hier te blijven hangen. Ik heb op de kaart zo'n 10 mijl verderop een doodlopende rivierarm ontdekt waar ik meer van ... verwacht. Nog voordat de laatste huizen van Breves zijn ... bereikt, worden we ingehaald door de bui die, als zo vaak ... gepaard gaat met hevige windstoten. Het zicht loopt ... terug tot bijna niets en in minder dan geen tijd sta ik als een ... verzopen kat aan het roer. Het voordeel van die regelmatige regenval is dat we al vanaf Belem de watertank goed vol hebben weten te houden. Zo heeft alles zijn voor en tegen.

Als gebruikelijk trekt de bui snel over en maakt plaats voor een heerlijk zonnetje dat als je het gemiddelde bekijkt, hier toch de overhand heeft. Ook schieten we lekker op omdat de stroom ons alweer helpt. Hier op de veel smallere vaarwegen is het goed kunnen bekijken van beide oevers een welkome afwisseling op onze tocht. Vooral voorbij de overwegend uit houtzagerijen bestaande nederzetting, Corcovado, waar we door het eiland Forte de Venesa aan bakboord te houden op de Furo Mearim terecht zijn gekomen, is dit het geval. De verwachting een mooi ankerplaatsje te vinden komt uit en al spoedig komen de eerste kano's eraan vanaf het groepje huisjes verderop en krijgen we wat fruit aangeboden. Als ze weer vertrokken zijn gaan we in de dingy de zijarm waarin we nu liggen verkennen, op zoek naar icarapes. Niet ver voorbij *Asfaloth* kunnen we al niet verder omdat de drijfplanten ... van oever tot oever de ... afsluiten en worden we gedwongen terug te gaan.

GEEN DOORGANG

Niet ver terug echter vinden we een ingang van een icarape en draaien we het nauwe gaatje in de begroeiing binnen. We passeren een huisje en dringen al dieper en dieper het oerwoud binnen. Het begint echter weer te regenen en de dag loopt op zijn einde zodat we besluiten morgen onze verkenning voort te zetten. We keren weer terug en komen weer bij het huisje waarvoor ditmaal een man naar ons staat te gebaren. We zwaaien, maar kunnen door het geluid van de motor niet horen wat hij roept. zal wel een groet geweest zijn. De volgende dag verstaan we hem wel en we schamen ons voor het zomaar voorbij varen. Al vroeg in de morgen zijn we opnieuw en veel dieper nu ... de icarape het oerwoud ingetrokken tot voorbij de terra ... (deel van het oerwoud dat bij hoog water droogblijft en in dit deel van Amazonia maar zelden voorkomt). Terug op weg naar de *Asfaloth*, staat de man er weer en stoppen we bij zijn huisje. 'Ben ik niet goed genoeg voor jullie. dat jullie zowat voor de tweede keer mijn huis voorbij varen'. Ineens dringt tot me door wat er aan de hand is. Hier waar de mensen zo afgelegen wonen en berichten van de buitenwereld maar traag doordringen, moet het een belediging zijn om niet te stoppen voor een praatje. Gelukkig is het nog niet te laat. We binden de dingy vast en volgen de man naar binnen om kennis te maken met zijn gezin. Hoewel we zeker niet alles verstaan van wat er tegen ons gezegd wordt, is het wel duidelijk dat deze mensen erg blij zijn met ons bezoek. We komen dan ook niet weg zonder allerlei, uit het oerwoud afkomstige, eetbare zaken aan te nemen en met de belofte van nog veel meer als ze morgen bij ons op bezoek komen. We worden de volgende dag overladen met advocado's, mamao, cupuacu enz.

'Ben ik niet goed genoeg', roept de man ons al van verre toe.

en als ze horen dat we op zoek zijn naar zaden voor het maken van sieraden wordt er meteen uitgelegd waar die te vinden zijn. Niet alleen veel voedsel en materiaal, maar vooral een ervaring rijker gaan we de volgende dag weer opweg en trekken de Furo dos Macacos op tot Vista Alegre, waar we stoppen voor de nacht.

FURO DOS MACACOS

Op 8 april, is het nog maar amper licht als we alweer opweg zijn. Ons vroege vertrek is omdat we willen proberen vandaag Sao Miguel te bereiken. Vlak na ons vertrek ga ik zowat in de fout door de doodlopende Rio Tarauacu op te varen, maar Nelly is wakkerder als ik en heeft beter op de kaart gekeken, waardoor een overbodig oponthoud wordt voorkomen. Hierna gaat het uren goed totdat, nabij de monding van de Rio Angelim, de stroom zo sterk is gaan tegenlopen dat er van voortgang nauwelijks meer sprake is. Tijd om te ankeren dus, waarvoor we net naast de monding in een kommetje een geschikte plaats vinden. Het stroomt hier wel erg vreemd en om de *Asfaloth* niet almaar als een tol om haar anker te laten draaien, breng ik met de dingy een heklijn naar een boom aan de wal. Al met al is het echt een plekje naar ons hart. De zijrivier die om verkenning schreeuwt. De bamboe op de wal die ons wellicht aan vervanging van een van de spibomen kan helpen en de show die een paar roze dolfijnen komt opvoeren als we aan de koffie zitten. Dan is de Rio Angelim aan de beurt. Breder als de icarape's die we doorgaans verkennen, ook eigenlijk meer al een rio maar uitzonderlijk mooi, doordat de begroeiing op beide oevers zo overweldigend is en veelal een dak boven het riviertje vormt. We zien weer volop trajuts met hun knikkeroogjes boven het water gluren. Vlinders zijn er bij tientallen en mijn oog valt op een flinke, groen-bruin gevlekte slang die boven ons om een laaghangende tak ligt gekronkeld. Traag beweegt zijn kop van de ene naar de andere kant en telkens komt zijn gespleten tong uit zijn bek als tast hij hiermee naar onraad. Met de camera in de aanslag draaien we om, in een poging hem te fotograferen. Dit valt nog niet mee en bij de vierde poging is hij verdwenen. Hoewel dit dus een mislukking wordt, maakt het toch onze dag. Het was de eerste keer dat we een slang zagen en dan nog wel van zo dichtbij. Ook als we later weer onder de laagoverhangende tak doorvaren is er geen spoor meer van hem te bekennen. We zijn teruggegaan omdat de stroom in de Rio Angelim tot stilstand is gekomen en het tijd wordt aan onze tweede sprong van vandaag te beginnen. Bij de *Asfaloth* aangekomen gaat meteen het landvast los van de boom en lichten we het anker. Wat een verschil met die laatste mijl van vanmorgen. Het oerwoud schiet voorbij en na de tweede bocht voorbij de Rio dos Veados ligt het stadje Sao Miguel voor ons en gaan we even later voor anker.

TEGENVALLER

Sao Miguel valt tegen, maar dat kan goed aan ons zelf liggen ook. Het was een vermoeiende dag en dan moet iets wel heel bijzonder zijn om je je vermoeidheid te doen vergeten. Wel dit stadje is echt niet mooi. We hebben er nauwelijks contact met de mensen, ik zak door een rotte plank waarbij ik mijn enkel lelijk bezeer en scheld op die ellenlange steigers die hier de straten vormen. Tot overmaat van ramp regent het de volgende morgen pijpestelen. Natuurlijk ben ik nu niet eerlijk en zou ik er onder andere omstandigheden heel anders tegenaan kijken, maar ik vind het maar een rotplek waar ik zo snel mogelijk weer vandaan wil. Na wat boodschappen gaan we, zonder plan ditmaal op weg. Vandaag zullen we de Furo dos Macacos verlaten en op een wat bredere stroom zat eilanden en eilandjes tegenkomen waar wel een goed plekje is te vinden. Wat de stroom betreft wordt het een wat vreemde dag. Ik weet het niet zeker, maar houd het erop dat het komt omdat we nu op een punt zijn aangeland, halverwege de furo's die de hoofdstromen van de Rio Para en de Rio Amazone verbinden. In elk geval hebben we vandaag nauwelijks, of meelopende stroom . Veel vroeger als verwacht zijn we dan ook al bij het Ilha da Compania in de Rio Jacare Grande. (de rivier van de grote krokodil). Voorbij het eiland gaan we de Furo da Compania op om te kijken of er achter het kleine eilandje tegenover de monding van de Furo do Marinheiro een beschut plekje is te vinden voor de nacht. Om dan daarna via deze furo en de Furo do Tajapuru de Amazone te bereiken.

Hoewel de schoonheid van het gebied en de veelheid aan belevenissen nauwelijks ruimte laten hieraan te denken, zijn we wel moe. Maar we krijgen ook last van kwaaltjes die typerend zijn voor zwerven in een gebied waartegen je lichaam van huis uit geen weerstand heeft. We besluiten dan ook, nu we een plekje hebben gevonden met in de wijde verte geen bewoning, een ongestoorde dag over te blijven liggen. Ten eerste om uit te rusten, er is in de laatste weken erg veel gevaren onder omstandigheden waar je toch wel je hoofd bij moet houden. Nelly, die het er tot nu toe veruit het beste heeft afgebracht, is aan de beurt en heeft keelontsteking. Op dit moment ben ik alleen maar moe. Het wordt een dagje niets doen, met uitzondering van een kort tripje in de dingy waarbij ik een icarape ga bekijken. Nu Nelly niet mee is gegaan, vind ik er eigenlijk niet zo veel aan en ben al na een half uur terug. Maar er speelt ook iets anders mee, ik vind het eng alleen. Zeker nu we pas die slang gezien hebben, kijk ik almaar onrustig naar de laag overhangende takken en geniet niet echt van mijn solo uitstapje. De volgende dag, het is dan 11 april, gaan we om vijf uur weer verder. Tot we de Furo do Tajapuru bereiken gaat het nog wel, maar voorbij de nederzetting met de voor hier vreemde naam 'Liverpool' is het of we tegengehouden worden. We hebben het punt gepasseerd waar geen mee- of tegenlopende stroom meer voorkomt, maar enkel meer of minder hard tegen. Traag trekt de oever langs ons heen en met een slakkengangetje worstelt de motor ons in de richting van de Amazone. Dat belooft nog wat als we werkelijk de immense rivier bereiken, maar voor het zo ver is gaan we voor de nacht voor anker tegenover de vier huizen tellende nederzetting, Itamarati. Het is nog vroeg in de middag en al spoedig hebben we weer kano's langszij voor een praatje. Al erg vroeg gaan we te kooi om morgen zo fit mogelijk te zijn voor, wat we verwachten, het zwaarste deel van onze tocht. Om half zeven vertrekken we met sterke stroom tegen. Pas bij negenen varen we tussen de banken door en draaien zuidwaarts de brede rivier op. We hebben de Amazone bereikt. Twee, ditmaal grijze, kleine dolfijntjes duiken op. Het is alsof ze deze mijlpaal luister willen bijzetten. Tot aan het vuur van Floresta kruipen we vlak onder de wal. De stroom is daar beduidend minder en we schieten een poosje redelijk op. Dan echter dwingen de banken voor Areias ons naar het midden van de rivier en steekt er tot overmaat van ramp wind op uit het zuidwesten. De snelheid op het log loopt verontrustend ver terug in de tegenwind, die het aanvankelijk gladde wateroppervlak in beroering brengt. Het lijkt wel of het vuur achter ons op dezelfde afstand blijft en we gewoon stilliggen, maar regelmatige peilingen op de eilandjes aan bakboord geven toch wat voortgang aan. Gelukkig blijft de wind maar even en verdwijnt met het overtrekken van de bui die ons net miste. De schijnbare snelheid is hoog, gezien de vaart waarmee het drijfhout voorbij komt. Dit is overigens een nieuw probleem, althans in de mate waarin dit hier voorkomt. Pollen afgebrokkeld oerwoud die soms wel de afmeting aannemen van kleine drijvende eilanden, compleet met aronskelken, struiken en kleine bomen. Enorme bomen waarvan alleen al de nog in het blad staande kruinen eilandjes op zich vormen. We blijven uitwijken. Het lijkt zowaar een zonnige zondagmiddag met windkracht 3 op het IJsselmeer nabij Pampus. Voorbij de eilandjes aan bakboord komt er een einde aan onze ellende. We schuiven weer op de wal af, het water wordt weer spiegelglad en een aantal drijvende opstakels wordt minder. Er ontstaat opschudding op de *Asfaloth* als iets wat ik eerst aanzag voor een vreemd gebogen tak blijkt te bewegen. Traag kronkelend gaat er een paar meter lange slang door het water waarin ik, dichterbij gekomen, een Boa Constrictor meen te herkennen. De al duidelijk zichtbare punt van het eiland San Salvador komt redelijk snel dichterbij wat beduidt dat ook de stroom hier minder is. Dwars van deze punt verkennen we de ingang van de Rio Pucurui, het is bij drieën en we vinden het wel mooi genoeg voor vandaag. Bij het binnenlopen van het riviertje beleven we nog even een schitterend schouwspel. Net als op de video's, die we bij Luis in Belem bekeken, over de kleurafscheiding in het water waar de Rio Negro in de Amazone stroomt, is ook hier een duidelijke scheidslijn tussen het geel-bruine modderwater van de Amazone en het op zwart af donkerbruine water dat uit de Rio Pucurui stroomt. Op veel kleinere schaal als voorbij Manaus natuurlijk, maar het geeft ons toch een idee. Zeker nu ons plan, zo ver mogelijk de rivier op te trekken, op het punt staat in te storten, zijn we blij dit gezien te hebben. We zijn vandaag echt met onze neus op de feiten gedrukt. Acht PK motorvermogen is hier behoorlijk aan de krappe kant. 23 mijl stoom tegen in 9 uur en dat zal stroomopwaarts nog wel gekker worden. Voor het moment echter geen probleem. Goed beschut liggen we even voorbij de nederzetting aan de mond van het riviertje voor anker en ik lees en lummel maar wat. Nelly is een bananentaart aan het bakken om ons een beetje door de nimmer afnemende bananen voorraad heen te helpen. Het helpt niet want twee jongetjes in een kano komen alweer nieuwe brengen. (Wordt vervolgd)

Het gebied van de Yzerstraat is van grote historische waarde en het wordt hoog tijd dat met de restauratie van de daar aanwezige monumenten wordt aangevangen.

Verwolg van pag. 1

dat ik wegga. Zodra ik wegga komen er een bepaald type mensen in mijn plaats. En mocht de regering iets met Bellevue willen doen, dan wordt het moeilijk die mensen weg te halen.'

Water spuit omhoog uit een leiding bij de ruïne. Een lek waar Kodela geen weet van heeft. Verderop in de Langestraat is er nog zo'n gat in Kodela's eigen waterrekening. Wie interesseert het.

De ravage in de omgeving is groot. Niet ver van Bellevue zijn er darkhouses waar een enorme berg vuil, kleren en huisraad, rommel, puin en onkruid tegenaan leunt.

'De waarde van Bellevue is gedaald door de buurt. Neem die man aan de overkant. Ik vind hem verschrikkelijk. Hij scheldt voortdurend. Hij loopt de hele dag rond in shorts en een hempje. Ik heb daar zo'n hekel aan. Dat waren we vroeger nooit gewend.'

BANG

'Ik ben niet bang om alleen in het huis te leven. Ze zeggen dat het te groot voor mij is, maar dat vind ik helemaal niet. 's Avond als ik niet kan slapen loop ik zo vaak door de kamers. Met of zonder licht zeg ik waar ik ben in dit huis. Ik heb er zolang gewoond. Al meer dan vijftig jaar.'

Shon Gladys. Dagelijks zit ze voor één van de ramen en kijkt uit over de buurt en denkt aan het versnelde verval van de afgelopen jaren. En aan mensen die veel te lang niets gedaan hebben.

'Ik vind het zo erg wat er gebeurt is met Otrobanda in de afgelopen jaren. Ik hoop op een wonder.'

God bless the corners of this house, smeekt het siertegeltje in de achterkamer.

Inhaalrace met de tijd

WK-organisatie Italië moet alle zeilen bijzetten om stadion Palermo op tijd af te krijgen

Palermo, februari 1990; de bouw van het nieuwe stadion Della Favorita is nog in volle gang. Inzet: het stadion kan straks 38.000 toeschouwers bergen.

PALERMO — COL, het lokale organisatie-comité in Palermo, is een inhaalrace begonnen met de tijd. De hoofdstad van Sicilië mag drie wedstrijden in de eerste ronde van de eerste wereldkampioenschap organiseren, maar voor het zover is moet er nog een massa gebeuren.

De opleveringsdatum werd begin januari voor de vierde keer verschoven, nu naar half maart. De inwijding stond aanvankelijk voor begin oktober gepland. Komt Stadio della Favorita op tijd klaar om er Nederland-Egypte (12 juni), Ierland-Egypte op 17 juni en Ierland-Nederland op 21 juni te laten spelen?

Della Favorita zal, als het opgeleverd wordt, een prachtig stadion worden, gebouwd op de fundamenten van de gesloopte voorganger. Della Favorita is niet zo genoemd omdat het de thuishaven van Oranje wordt. Della Favorita is genoemd naar de wijk waarin het ligt. Dat is een mooie, rijke wijk. In tegenstelling tot de rest van de stoffige, morsige en chaotische stad, waar dagelijks een claxon-concert te beluisteren valt van de al even chaotische verkeersstroom.

De wijk Favorita onderscheidt zich van de vooral armoedige stad (ruim 700.000 inwoners) met haar streng bewaakte appartementen, waar gezonnebrilde figuren met uitsmijterachtige proporties aan de poort achteloos spelen met de grendel van het populairste speelgoed op het eiland, de Kalashnikov. Een effectieve mitrailleur van Russische origine.

Het stadion. Het veld ligt er bij als een biljartlaken. De zeer egale grasmat is mooi groen, maar die is dan ook, sprietje voor sprietje, geïmporteerd uit Como. De tribunes zijn nog één enorme chaos. Della Favorita zou plaats moeten bieden aan ongeveer 38.000 toeschouwers. Ongeveer, want zeker weten doet niemand dat. Er is namelijk nog geen kuipstoeltje geplaatst. De bouw van het stadion is, zoals alles in WK-Italië, ver achter op het schema.

De organisatie besloot alle 12 stadions waarin WK-wedstrijden gespeeld worden, te laten opknappen. In Palermo, waar de lokale club een kommervol bestaan in de derde divisie leidt, betekende dat, dat de capaciteit van 25.000 naar (tenminste) 38.000 plaatsen (FIFA-limiet) moest worden opgetrokken. Bovendien eiste de FIFA dat er een dak geplaatst zou worden. Niet dat er in de zomer ooit regent op het eiland, maar voorschriften zijn voorschriften.

De nieuwbouw gaat de organisatie in Palermo de lieve som van tenminste zeventig miljoen gulden kosten. Dertien miljoen gulden per wedstrijd. Maar het kan natuurlijk ietsje duurder uitvallen, want we zijn hier in Italië. In oktober zou het optrekje reeds klaar zijn. 'De oorzaak van de vertraging ligt in Rome', wees oud-burgemeester Leoluca Orlando alle schuld van de hand. 'De regering heeft te lang getreuzeld met de financiële ondersteuning voor de deelnemende steden'.

De vooruitstrevende burgemeester Orlando, één van de drijfveren achter de WK-in-Palermo, werd half januari door eigen (rechtse) partijgenoten ten val gebracht. Zijn aftreden kan de WK-organisatie in Palermo echter niet meer schaden.

TEGENSLAGEN

De stad bleef ook van andere tegenslagen niet gevrijwaard. Stakingen en langzaamaanacties werden net zo normaal gevonden als de vijf doden die vielen tijdens de bouw. Op 30 augustus stortte een deel van de dakconstructie naar beneden. Vijf bouwvakkers werden onder het vallende metaal geplet. Orlando, nog voor zijn aftreden: 'Helaas zijn bouwongelukken in Italië een normaal verschijnsel. In totaal zijn er zo'n vijftien doden te betreuren bij de bouw van de stadions. Het is door het ongeluk dat de vertraging zo hoog is opgelopen. Daarvoor hadden we niet meer achterstand op het schema dan de elf andere stadions...'

Voor het ongeluk in Palermo plaatsvond, waren er al zeven doden gevallen op bouwplaatsen in Bologna, Genua, Rome en Verona. De vakbonden hadden al eerder geklaagd (en gestaakt) over de bizar slechte werkomstandigheden en schending van 'zelfs de meeste elementaire veiligheidsvoorschriften'.

Volgens de bonden werd en wordt op grote schaal de hand gelicht met de veiligheidsvoorschriften teneinde de stadions op tijd af te krijgen. Door vertragingen van zowel politieke als bureaucratische aard zijn de meeste verbouwingen te laat gestart. Daarnaast is in sommige gevallen in de (door de mafia afgedwongen) haast in zee gegaan met onderaannemers bij wie inmiddels een 'uiterst twijfelachtige technische kennis' geconstateerd is.

CONSTRUCTIEFOUT

De autoriteiten in Palermo sloten de bouwplaats na het ongeluk in augustus een maand. Daarna mocht er nog eens twee weken niet gewerkt worden op de onheilsplaats, de hoofdtribune. De oorzaak van het ongeluk zou een constructiefout geweest zijn. Een slordigheidje. Iemand zou een aantal moeren vergeten zijn vast te zetten, een ander had verzuimd kabels aan te brengen, waardoor de tonnen zware stalen constructie al bij de eerste de beste windvlaag naar beneden kwam.

Een drietal hooggeplaatste functionarissen is inmiddels geschorst en wordt binnenkort voor de rechter geleid. Om maar vooral aan te tonen dat het een menselijke fout betrof en geen verkeerde berekening. 'Niemand loopt straks gevaar', aldus de burgemeester, 'Het stadion en de constructie zijn goed. Zie het als een moderne lamp die niet werkt omdat iemand vergeten is het peertje goed aan te draaien. Kritiek op de constructie is niet aan de orde'.

OVERKAPPING

De overkapping moet 37 meter boven de grasmat uitsteken. En stoort daardoor de lichtbundel van de twee lichtmasten aan stadszijde. De omissie wordt opgelost door extra lampen onder de overkapping te hangen. Maar of de constructie daarop berekend is?

Een ander probleem is dat van de stoelen. Ofschoon niemand weet hoeveel kuipjes er komen, worden de kaarten al volop verkocht. Genummerd en wel. 'Misschien zijn die plaatsen er straks niet eens', vreesde een medewerker van de bouwfirma.

Aan de ontvangstruimten en de kleedkamers was nog niemand toegekomen. Van het perscentrum, waar journalisten, fotografen en tv-ploegen uit de hele wereld moeten werken was niet meer dan het metalen geraamte opgericht, waaraan wat golfplaten bevestigd waren. Het diende als schuilhut voor de jongens van de betonmolens.

INHAALRACE

De stad en de bouwers zijn inmiddels een inhaalrace met de tijd gestart. Er is een aanvraag ingediend om 's avonds de stadion-verlichting aan te steken, opdat er ook 's nachts kan worden doorgewerkt. De vergunning daarvoor komt binnenkort af. Of iets later. Toch rekent iedereen in Palermo er vast op dat er half april een test-wedstrijd tegen een Nederlandse topclub gespeeld kan worden. PSV geniet de voorkeur. Misschien is dat ook wel mogelijk, maar dan mag er niets meer tegenzitten. De rek is er uit.

De toestand in Palermo staat model voor de hele WK-bouw in Italië. Wie organisator Luca di Montezemola wil geloven, moet Italia-novanta alle voorgaande mondiale toernooien overtreffen. Zijn rechterhand, Gian Paolo Segala, het hoofd van de locale organisatie in Rome, zei tijdens de (chaotische en organisatorisch overigens half mislukte) WK-loting in december: 'Waarom zouden wij geen WK kunnen organiseren? Geen organisatietalent? Eeuwige chaos? Meneer, met Pasen komt een half miljoen pelgrims naar Rome. In Napels, Milaan en Rome zitten elk weekeinde 80.000 mensen bij een voetbalwedstrijd. Dacht u nou echt dat wij geen WK konden organiseren?'

Volgens Segala hoeven de 2.5 miljoen stadionbezoekers, de 5000 journalisten, fotografen en tv-technici en de 16 miljard thuis-voor-de-buis zich geen zorgen te maken. Intriges, inefficiëntie en corruptie ten spijt. Alles komt goed. Morgen.

KOSTEN

Vanaf 1984 weet Italië, waar als nergens anders voetbal meer is dan alleen maar tijdverblijf, officieel dat er dit jaar een WK is. Maar een over-all-budget bestaat er hoegenaamd niet. FIFA en sponsors betalen mee, maar het leeuwendeel van de kosten wordt door de Italiaanse staat gedragen.

De belastingbetaler is gesust met de mededeling dat de WK 600.000 toeristen extra naar de laars zal lokken. Niet slecht voor een land dat uit de gunst van de vakantie-massa geraakt is. De Mundial moet Italië 20 miljard gulden opleveren is de globale schatting. Momenteel heeft Italië, overigens aan de rand van het bankroet, al zes miljard gulden in de WK geïnvesteerd. Dat bedrag kan volgens niet officiële bronnen oplopen tot 15 miljard gulden.

De muntjes worden niet alleen aangewend de uit Mussolini's dagen stammende stadion's te renoveren. Ook de infrastructuur moet ter hand genomen worden. Van de plotse cashflow hebben Turijn, Udine en Palermo al geprofiteerd. In Palermo is voor 240 miljoen gulden een brug gebouwd, zes parkeerterreinen aangelegd, worden er drie straten verbreed, een viaduct neergezet en zes trainingsaccommodaties geleverd.

Op het gebied van het infrastructuur is Palermo nog het voortvarendst van alle WK-steden opgetreden. Renzo Barbera, de president van het lokale WK-bureau: 'Sinds de oorlog was hier niets meer ondernomen op dat gebied. We hebben de gelegenheid benut'.

ACHTERSTAND

Elders is de achterstand enorm. Niet in de laatste plaats omdat het geld laat af kwam. De talloze regeringscrises — sinds '84 is Italië aan zijn vijfde kabinet toe —hebben te vertraging bijgedragen. In Tusijn mag de infrastructuur zijn verbeterd, het stadion zal, net als in Palermo, pas op het nippertje klaar zijn.

In Genua werd het stadion zo overhaast verbouwd, dat het hele speelveld een meter (!) omhoog gebracht moest worden omdat het terrein niet meer vanaf alle plaatsen zichtbaar was. In Rome is dermate geprocedeerd door omwonenden en natuurbeschermers, dat door het ontelbare aantal nieuwe ontwerpen van het stadionoverkapping, de prijs van de verbouwing met liefst 300 procent gestegen is tot bijna 350 miljoen gulden.

Nog troostelozer is het gesteld met de infrastructuurplannen. Hooguit veertig procent van de doelen (aanleg van straten, plantsoenen, parkeerplaatsen en een uitbreiding van het metro-net) zal in mei gehaald zijn. In Rome is zoveel afgepraat, dat van de beschikbaar gestelde 1.6 miljard gulden dit jaar nog geen tien procent zal zijn aangewend. Het enige dat de bijna failliete hoofdstad — die het geld dus goed kan gebruiken — voor elkaar heeft gekregen, is de aanleg van een spoorbaan tussen vliegveld en binnenstad. De na eindeloze touwtrekkerijen eindelijk begonnen aanleg van straten en tunnels zal niet voor 1993 (...) klaar zijn.

GEPROFITEERD

Van de chaos hebben natuurlijk enkelen geprofiteerd.

Vanwege de — vaak kunstmatig gecreëerde — tijdnood had men in die gevallen in drie-ploegendiensten moeten werken om op tijd klaar te zijn. Voor de twaalf stadions zou volgens schattingen op die wijze twee miljard gulden teveel betaald zijn.

Ook de mafia, Camorra en n'Drangheta kasseerden driftig mee. De halve bouwwereld in Italië is in de greep van deze misdaadorganisaties die de stadionbouw in Napels zelfs met kogels wisten te vertragen. De Camorra kreeg meer mensen (in ploegendienst) aan het werk door in Napels te schieten op de betonauto's. Vermoedelijk van een eigenaar die zich niet liet afpersen.

HET WK begint voor het Nederlands elftal met twee weken Kafara-hotel. Coach Thijs Libregts kreeg de tip van de Engelse bondscoach Bobby Robson die daarmee zijn vriend Jack Charlton een mooie pleisterplaats door de neus boorde. De Ieren keken in januari met afgunst naar de ideale ligging van het spelershotel van Oranje.

Hotel Kafara, drie sterren, ligt in het dorpje Sant'Ella op een uurtje rijden van Palermo, uiterst rustig. Weliswaar is Sant'Ella een toeristengebied, maar behalve Oranje en Studio Sport-chef Kees Jansma, worden er in de periode van 7 tot en met 22 juni geen andere gasten toegelaten tot het hotel. De eigenaar van het hotel is dolblij met Oranje. Hij kreeg de keus tussen de Ieren en Hollanders en koos onmiddellijk voor de kampioenen van Europa.

Het hotel ligt op een rots. Eenvoudig af te sluiten voor pottekijkers, zoals de internationale pers. Hotel Kafara heeft alles weg van een luxe fort. De prijzen liggen-relatief-laag. Voor een tweepersoonskamer betaalt de KNVB slechts 115 gulden per nacht.

Het trainingscomplex van Oranje is splinternieuw en ligt in Sperone, zelfs voor de mensen in de buurt practisch onvindbaar. Het goed verstopte complexje bevat slechts één veld, maar dat is van exquise kwaliteit.

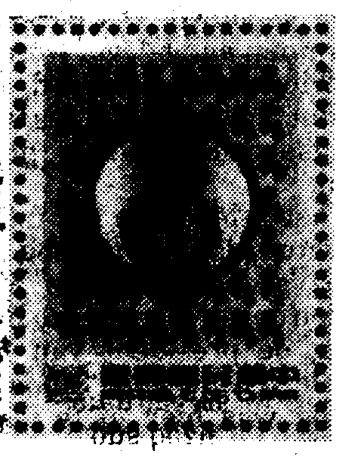
ONDER DE LOUPE

Dierenliefde

door Victor Hafkamp

SOMS LIJKT de mensheid zich meer aan te trekken van het leed dat dieren wordt aangedaan dan van wreedheden die mensen tegen hun soortgenoten begaan. Een van de grote strijdsters tegen wreedheid jegens dieren is de in 1934 in Parijs geboren Camille Javal die iedereen kent onder haar artistennaam Brigitte Bardot. Voor haar film 'En God schiep de mens' stonden indertijd lange rijen nieuwsgierigen voor de bioscopen. Haar eigen televisieproducties onder het motto 'God schiep ook het dier' lijken evenveel belangstelling te koesteren. De Britten zijn als volk befaamd om hun liefde voor dieren. Een fraai voorbeeld is de Londense geestelijke Arthur Broome.

Hij preekte niet alleen de naastenliefde, ook aan de liefde voor dieren was hem veel gelegen. Hij ergerde zich aan de wrede behandeling die vele dieren in zijn dagen ondergingen, riep een groot aantal mededierenvrienden voor een vergadering bijeen en nam het initiatief tot de oprichting van het Genootschap ter voorkoming van wreedheid tegen dieren.
Het genootschap geboren in het Londense Old Slaughter's Coffee House kreeg het beschermvrouwschap van de toenmalige prinses Victoria en in 1840, toen zij inmiddels koningin Victoria was geworden, het predikaat 'koninklijke'.
De Britten zouden hun reputatie van dierenvrienden niet waarmaken als ze ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van het koninklijke genootschap voor de dierenbescherming geen postzegels zouden uitgeven. Op 23 januari kwamen daarom in Engeland vier zegels uit met jonge dieren, die in en om het huis populair zijn: het katje, een konijntje, een jonge eend en een puppy. Ze zijn afgebeeld op zegels van resp. 20, 29, 34 en 37 pence. De ontwerpen zijn van de beroepsfotograaf Tony Evans. Hij zegt: 'Kijk eens goed naar de ontwerpen. Hoe kunnen mensen wreedheden

begaan tegen zulke dieren'? Het door de Britten geadoreerde paard komt niet op de zegels voor, maar dat edele dier heeft over belangstelling niet te klagen. Zo is een paard bereden door koningin Elisabeth, te zien op een zegel van 2 pond die op 14 februari uitkomt op het eiland Man in de Ierse zee.

Van paarden op postzegels is een leuke collectie aan te leggen. Een aantal Aziatische landen vult deze maand de collectie aan, dank zij de intrede van het Jaar van het Paard, volgens de traditionele Chinese maandkalender. Japan beeldde het nieuwe jaar uit met een speelgoedpaardje, een yawatauma, op een zegel van 41 yen die in dezember uitkwam.
Het paard lijkt trouwens een speciale voorkeur van de Japanse post te hebben. Behalve de nieuwjaarszegel met paard kwam er in het land van de Rijzende Zon ook nog een heel bijzondere zegel uit met paard en loterijbriefje. Het is de eerste uitgifte in zijn soort ter wereld. De Japanse post heeft de verkoop van deze zegel voor de nieuwjaarscorrespondentie proberen te stimuleren door de geadresseerde die de zegel met paard en een nader te bepalen nummer in zijn bus zou krijgen een fraai cadeau in het vooruitzicht te stellen.
Er zijn twintig miljoen exemplaren van gedrukt. Niet zoveel voor een groot land als Japan. De andere nieuwjaarszegel met het speelgoedpaardje kreeg een oplage van zeventig miljoen stuks. In Japan kwam verder onlangs nog een zegel uit, opgedragen aan de honderdste 'Tenno Sho'- paardenrace.
Op de zegel van 82 yen zien we het paard 'Shinzan' met berijder. 'Shinzan' presteerde het als eerste paard vijf

grote koersen op zijn naam te brengen, o.a. de 'Tenno Sho'. De eerste van deze races werd in 1937 in Tokio gehouden. Tegenwoordig wordt hij in het voorjaar in Kyoto en in de herfst in Tokio gehouden.
Om terug te komen op het jaar van het paard, ook andere Aziatische posterijen hebben dat dier op nieuwjaarszegels afgebeeld. Op Taiwan is een gestileerde afbeelding van het paard te zien op zegels van 2 en 13 yuan, ook nog eens uitgegeven als blokje. Daarin zitten twee exemplaren van elk kruiselings.
Hong Kong kwam op 23 januari met vier zegels (60 cents, 1.40, 1.80 en 5 dollar). China, Macau en de beide Korea's leveren ook hun bijdrage. Zelfs de post in de Sovjetunie zorgde voor een nieuwjaarszegel, waarop we een speelgoedpaard met kind zien (5 kopeken).
Het paard heeft in het verleden een belangrijke rol gespeeld bij het vervoer van de post. De postruiter was eeuwen lang een begrip. Vandaar dat we 'De kleine postruiter', een gravure van Albrecht Dürer tegenkomen

op zegels die vier postdiensten uitgeven voor de vijfhonderdste verjaardag van de eerste Europese postdienst die in 1490 ontstond.
De familie Taxis, later het huis Thurn und Taxis genaamd, nam aan het einde van de vijftiende eeuw de postdiensten over, die in grote delen van Duitsland en Midden-Europa bestonden.
Meestal waren dat bodediensten, die geen uniform vervoer konden garanderen en moesten wijken voor de betere organisatie van de Thurn en Taxis-post. Een estafettesysteem garandeerde vanaf 1490 een dienst van Innsbruck (Oostenrijk) via Rheinhausen (Duitsland) naar Mechelen in België.
Het jubileum werd inmiddels door de posterijen van België, West-Duitsland, Berlijn en Oostenrijk gevierd met de uitgifte van een zegel met de bovengenoemde kopergravure van Dürer als gemeenschappelijk ontwerp. In Oostenrijk kreeg de zegel een frankeerwaarde van vijf schilling, in België van 13 frank en in West-Duitsland en Berlijn van 100 pfennig.

Experiment met politie uit Holland geen succes

Vervolg van pag. 3

die uit Nederland komen de positie van de Antilliaanse collega's in geen enkel opzicht kunnen bedreigen. Een 'ijzeren randvoorwaarde' voor het welslagen van het project, meent de ACP-vicevoorzitter.

[illegible]

Hij vertelt ook op de Antillen gesproken te hebben over de problemen die de cocaïnelijn Suriname-Antillen-Aruba voor de politiekorpsen in beide gebieden met zich meebrengt. 'Het ligt natuurlijk niet op de weg van de bonden die problemen op te lossen. Het is de eerste verantwoordelijkheid van de overheden die de nodige mensen en materiaal ter beschikking moet stellen.
Maar het is natuurlijk een zaak die ons bezighoudt. Wij interesseren ons voor de werkomstandigheden van de mensen zowel hier als daar. Vandaar dat we er vrij indringend over hebben gesproken. In de eerste plaats hebben we geconstateerd dat de mensen daar voor de bestrijding van de smokkel van drugs uitstekend zijn uitgerust. De mensen weten heel goed wat er aan de hand is. Die hoef je niets meer te leren.
[illegible], het probleem is nog de middelensector. Je ku[illegible] de drugsproblemen niet [illegible]en bestrijden met kennis, je moet het gereedschap ter hand stellen: vaartuigen, luchtwaarneming, mogelijkheden te infiltreren in de wereld zelf ten bate van de 'inside information' en daar ontbreekt het nogal eens aan. En ik denk dat de toekomstige samenwerking Suriname-Antillen-Aruba en Nederland zich vooral moet afspelen in de middelensfeer. Hoe kunnen we elkaar de 'tools' geven om de 'job' naar behoren te verrichten. De mensen zijn er klaar voor, maar voor wat betreft de materialen, is er nogal wat te regelen'. Juist op het gebied van die materialen is er, uit de mond van Kruisinga nogal wat kritiek te horen geweest. Zijn ongenoegen richtte zich met name op de patrouilleboten die Nederland de Antillen politie schonk om een nieuwe wapen te hebben tegen de snelle bootjes van de drugsmaffia. Naar Kruisinga's mening zijn die boten onvoldoende voor hun taak uitgerust. [illegible]
'Dat was een heel indringende ervaring' zegt Kruisinga. 'We zijn op uitnodiging van de Antilliaanse collega's met zo'n politieboot op patrouille meegeweest in het eilandgebied Curaçao en Bonaire en we hebben gesproken met alle betrokkenen. Onze voorlopige conclusie was: Nederland heeft boten geleverd, die niet meer dan twee miljoen gulden per stuk mochten kosten en die voor een hele reeks taken geschikt moeten zijn.
Zoals het dan wel vaker, in zulke omstandigheden gebeurt zijn ze dan noch voor de ene noch voor de andere taak honderd procent geschikt. Als het concreet gaat om de bestrijding van drugssmokkel met behulp van snelle motorboten van het vasteland via de Antillenroute naar de Verenigde Staten, dan zijn deze boten daarvoor niet zo goed uitgerust. Dan had je een ander concept vaartuigen moeten kiezen.
Dat hebben de mensen die het weten kunnen ons onverbloemd gezegd en het is jammer dat ze hun stem niet eerder hebben verheven. Het botenproject heeft zo'n zes tot zeven jaar geduurd. Als men van meet af aan gesproken had met de mensen die op de Antillen het werk moeten verrichten, dan denk ik dat er niet zo'n gek compromis uit de bus gekomen zou zijn, zoals nu het geval is geweest'.

TE WEINIG

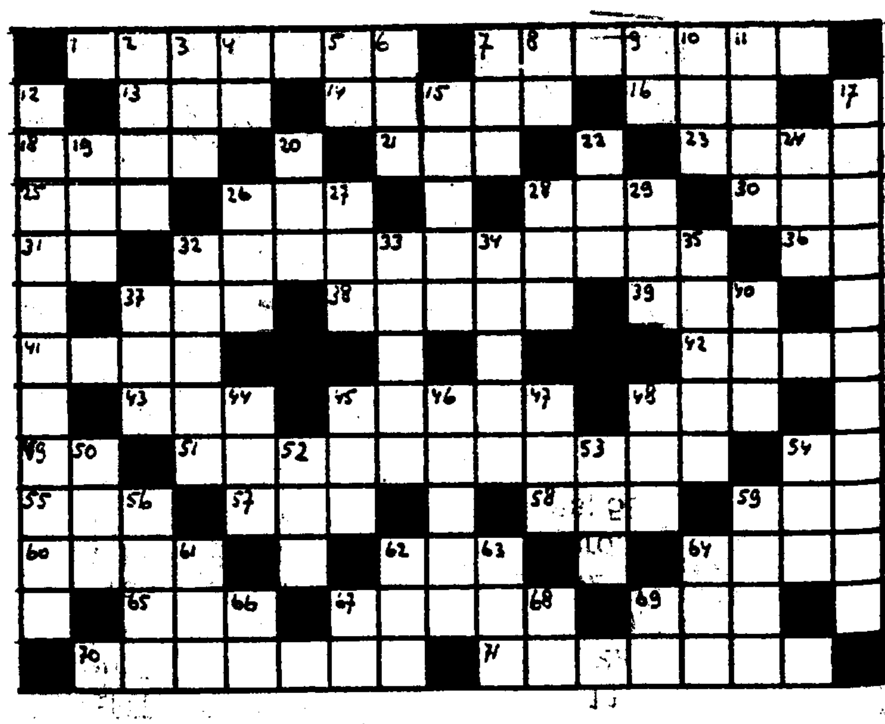
Het gaat er Kruisinga om of de boten in alle omstandigheden altijd operationeel kunnen zijn en dat is z.i. niet het geval. Zijn de politiemensen op de Antillen voldoende uitgerust om de boten een optimaal rendement te geven? Kruisinga: 'Voor een deel wel. Er is een bemanning beschikbaar die bekwaam is en internationaal voldoet aan de eisen die aan zo'n bemanning gesteld worden. Dat is gebruik in de scheepvaartwereld. Je moet over de diploma's beschikken en die hebben ze. Maar er zijn er te weinig. Dat is het probleem. Er zijn te weinig bemanningen om de boten constant in de vaart te houden. Daar komt nog bij dat de boten voor Sint Maarten over onvoldoende havenfaciliteiten beschikken.
Er is nu enig gekissebis over de vraag wie de steiger zou moeten financieren die voor het afmeren van de boot nodig is. En zolang die discussie niet is beëindigd — en dat zal wel niet voor de a.s. verkiezingen zijn — blijft die boot gewoon liggen waar ie ligt en dat is keurig op zijn kant in de haven van Willemstad. We hebben voor een dubbeltje eerste rang willen zitten en dan krijg je van twee kanten het lit op je neus. Er was iets gepland dat tegelijk tafellaken en servet moest zijn en het is iets geworden dat er precies tussenin ligt'.

OFFENSIEF

Kruisinga benadrukt dat de Antillenroute voor de drugsmaffia's interessanter is geworden als gevolg van de onzekerheid in de hartlanden van de cocateelt; Colombia en Peru, waar de regering een offensief tegen de cocabaronnen is gestart, maar waar de bendes onderling ook slaags zijn geraakt.
'Er is bij de Nederlandse autoriteiten bijzonder veel zorg over de ontwikkeling in de richting van een alternatieve route via de Guyana's en de Benedenwindse eilanden voor de doorvoer van cocaïne naar de Verenigde Staten enerzijds en West-Europa aan de andere kant'.
Hij bevestigt dat autoriteiten vaak oogluikend de doorvoer toestaan, omdat er veel geld mee te verdienen valt en omdat er van de kant van de maffia niet van een ernstige bedreigingen worden geuit.
De hoofdredacteur van een politiemaandblad heeft indertijd al beschuldigend gewezen in de richting van zeer hoge Surinaamse militaire kringen, toen de betrokkenheid van autoriteiten bij de drugsdoorvoer ter sprake kwam.
De ACP telt onder zijn kantoorpersoneel opvallend veel mensen die een Surinaamse of Antilliaanse achtergrond hebben. Bij het politiekorps is het percentage allochtonen kleiner. 'We geven bij de aanname van kantoorpersoneel zoveel mogelijk voorrang aan allochtonen. Bij de politie zelf zijn we nog niet zo ver. Er lopen wat projecten om het aantal allochtonen op te voeren. In Amsterdam en Rotterdam werken er al zo'n honderd bij de politie en we pogen dat cijfer te vergroten. De Nederlandse samenleving is multicultureel, hoe je het ook bekijkt. En een politie die geen goede afspiegeling vormt van de bevolking is geen goede politie' meent ACP-vice-voorzitter Piet Kruisinga.

* * * * *

HET Amerikaanse Mediaconcern Time Warner, dat de afgelopen zomer ontstond door de overneming van Warner Communications door Time, heeft zowel in het vierde kwartaal van 1989 als over het gehele jaar een fors verlies geleden. Dit is grotendeels toe te schrijven aan de rente- en aflossingslasten in verband met de financiering van de veertien miljard dollar kostende overneming, zo heeft het concern maandag meegedeeld. Time Warner (tijdschriften, boeken, muziek, films en televisie) leed in het vierde kwartaal een nettoverlies van 222 miljoen dollar. In dezelfde periode van 1988 was er een winst van 56 miljoen dollar. Over geheel 1989 bedroeg het verlies 256 miljoen dollar tegen een winst van 282 miljoen dollar in het voorgaande jaar.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Borstwering; 7. Werelddeel; 13. Koor; 14. Harssoort; 16. Mythologische figuur; 18. Levenslucht; 21. Hoofddeksel; 23. Romeinse keizer; 25. Snelle loop; 26. Vod; 28. Familielid; 30. Stremsel; 31. Bijwoord; 32. Vrucht; 36. Lidwoord; 37. Buidel; 38. Betaalloket; 39. Kledingstuk; 41. Spoorstaaf; 42. Houtpap; 43. Lichaamsdeel; 45. Gebouw; 48. Vogel; 49. Bazige vrouw; 51. Buitengewoon moeilijk werk; 54. Persoonlijk voornaamwoord; 55. Boerenhof; 57. Europeaan; 58. Vreemde munt; 59. Vliegenraam; 60. Orgaan; 62. Voorschrift; 64. Werktuig; 65. Totaal; 67. Deel van Engeland; 69. Jongensnaam; 70. Sportlui; 71. Gebeden.

VERTIKAAL: 2. Soort palm; 4. Uitroep; 5. Emeritus; 6. Nuttige wenk; 7. Artikel; 8. Persoonlijk voornaamwoord; 9. Romeinse Rijk; 10. Zijrivier van de Donau; 11. Fris; 12. Diep treffend; 15. Zijrivier van de Aare; 17. Leider van de Franse Revolutie; 19. Engelse rivier; 20. Hemellichaam; 22. Hoogste punt; 24. Redaktie; 26. Plant; 27. Recht stuk van een vaart; 28. Familielid; 29. Oorveeg; 32. Ontvangst in de 18e eeuw; 33. Bijbelse figuur; 34. Stad in Drente; 35. Plaats in Utrecht; 37. Metaal; 40. Cijfer; 44. Koud; 45. Drinkgerei; 46. Schrijflijn; 47. Nederlandse Werkelijke Schuld; 48. Kruik; 50. 100m²; 52. Menig; 53. Gelofte; 54. Dierentuin; 56. Vat; 59. Gedroogd gras; 61. Muzieknoot; 62. Korenzeef; 63. Moment; 64. Jongensnaam; 66. Persoonlijk voornaamwoord; 67. Persoonlijk voornaamwoord; 68. Muzieknoot; 69. Muzieknoot.

WINNAAR VORIGE WEEK

Uit het grote aantal inzendingen van deze Amigoe kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Raoul van den Stoom
Jongbloed Oost
Kavel 162
Curaçao

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur)
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao voor donderdagmorgen tien uur en op Aruba voor woensdagmiddag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels

OPLOSSING VORIGE WEEK

OPLOSSING vorige keer:
HORIZONTAAL: 1. dominee; 6. foutief; 12. idee; 14. Lies; 15. meloen; 16. melker; 17. nis; 19. roet; 22. Polen; 24. Aral; 26. Iran; 27. Iowa; 28. step; 30. ra; 31. nr; 32. Seth; 35. ha; 36. ba; 37. [illegible]; 40 PK; 42. de; 43. nimf; 45. even; 46. [illegible]; 47. [illegible]; 49. taart; 51. talk; 55. lam; 57. dromer; 60. [illegible]; 62. rede; 63. lade; 64. Russell; 65. hameren.

VERTIKAAL: 1. demer; 2. mille; 3. Ido; 4. neet; 5. een; 7. olm; 8. uier; 9. tel; 10. isker; 11. forel; 13. ruil; 17. Nona; 18. sein; 20. oot; 21. tip; 22. parapet; 23. Norbert; 24. [illegible]; 25. alt; 28. SOS; [illegible] oef; 33. Eli; 34. hof; 38. [illegible]; 39. eed; 41. knal; [illegible]rm; 43. nat; 44. mal; 47. radar; 48. Noors; 50. [illegible]rd; 52. akker; 53. koren; 54. bede; 56. stam; 58. mes; 59. rel; 60. sla; 61. ode.